Ateitis

LIEPA—RUGPJŪTIS 1991-4

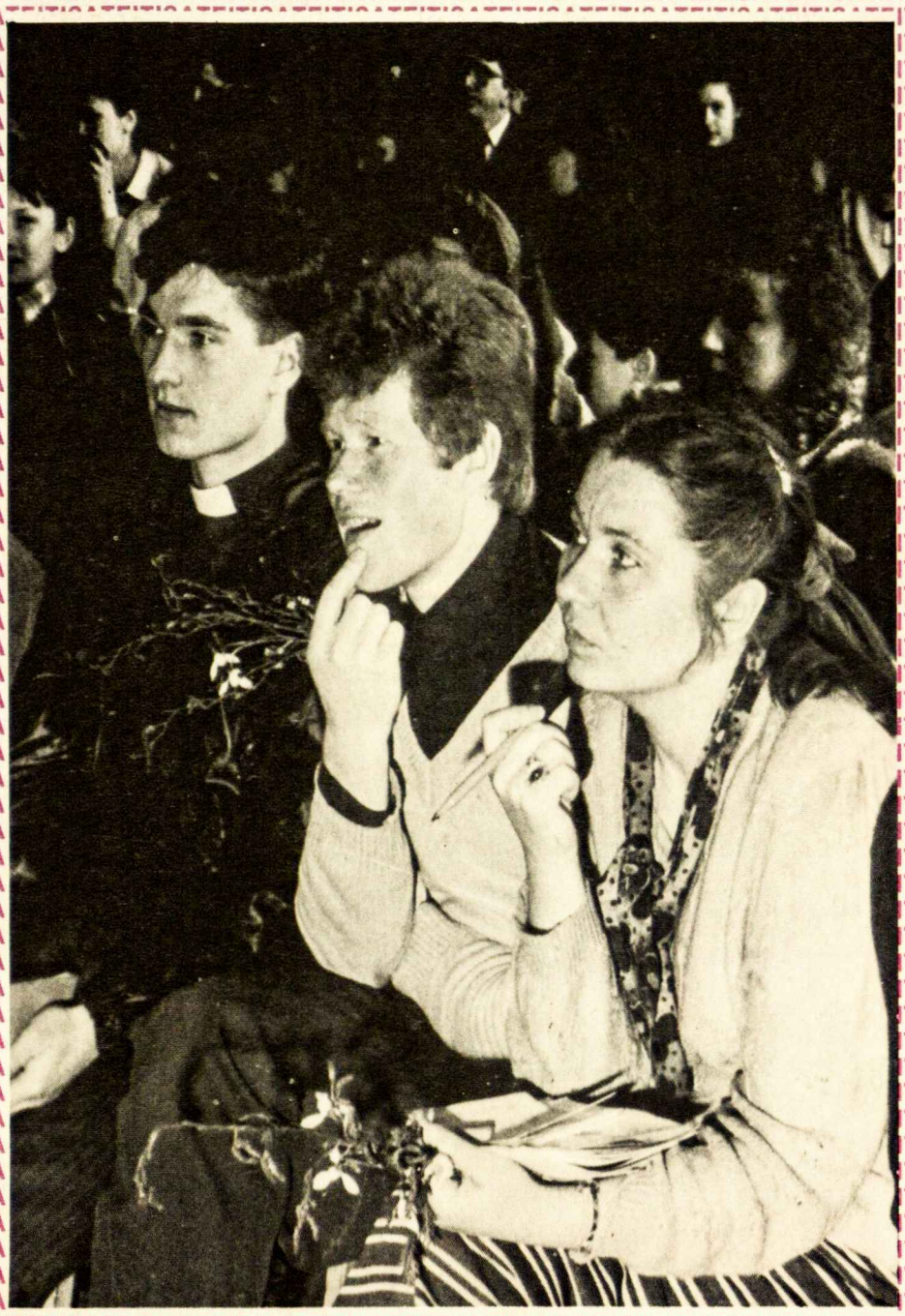

Ateitis

Ar prof. Dovydaitis turėjo kompiuterį?
D. Bindokienė 129
Pagalvok apie medžius; Tada supratau (eil.)
Valerija Genienė 130
„Kuomi mes save vadiname ir kodėl?"
D. Grajauskaitė 131
Veikti — paveikti — įveikti
R. Sakalaitė-Jonaitienė 132
Aštuoniasdešimtąjį *Ateities* gimtadienį minint
D. Bindokienė 134
Gėlių barstytojos (eil.)
Vincas Jonikas 138
Kodėl ir kaip rašau
Paulius Jurkus 139
Kanklės
Paulius Jurkus 141
ATEITININKAI LIETUVOJE 143
TIKIU 153
KALBOS SKYRIUS 154
KNYGOS—LEIDINIAI 155
ATEITIES SPINDULIAI 157
ĮVYKIAI IR ŽMONĖS 158
MŪSŲ VEIKLA 162
KREIVOS ŠYPSENOS 172

Viršelyje: Lietuvos ateitininkai MAS suvažiavime š.m. balandžio 1-7 d.

Ateitininkų Federacijos leidžiamas katalikiškos lietuviškos orientacijos žurnalas

LIEPA-RUGPJŪTIS
1991 m.
VOL LXXXI NR. 4

REDAKTORĖ:
Danutė Bindokienė,
7155 S. Homan Ave.,
Chicago, IL 60629. USA
Telef. (312)776-2036

REDAKCIJOS NARĖS:
Ramunė Kubiliūtė.
Rūta Sidrytė,
Viktutė Venclovaitė.

TECHNINIS REDAKTORIUS:
Jonas Kuprys

ADMINISTRATORIUS:
Juozas Polikaitis,
7235 South Sacramento Ave.,
Chicago, IL 60629, USA
Tel.: (312)434-2243

Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicagoje. Leidžia Ateitininkų Federacija. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje — 12.00 dol.; garbės prenumerata — 20.00 dol., susipažinimui 9.00 dol.; kituose kraštuose — 9.00 dol., išskyrus Pietų Ameriką (7.00 dol.).

ATEITIS (USPS 035-440) — a magazine published by-monthly, by the Lithuanian Catholic Federation Ateitis, Inc. Business address: 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL 60629 USA. Yearly subscription in the US and Canada $12.00. Single copy $2.00. Second class postage paid at Chicago, Illinois.

© 1991 by the Lithuanian Catholic Federation *Ateitis*. All rights reserved. POSTMASTER. Send address changes to ATEITIS, 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, Illinois 60629 USA.

AR PROF. DOVYDAITIS TURĖJO KOMPIUTERĮ?

Vasaros pradžioje gautame iš Lietuvos laiške viena nuoširdi ir uoli ateitininkė rašo, kad „Labai nemaloniai jautėmės, kai tiek s. Ignė (Marijošiūtė — red.), tiek Arvydas (dr. Žygas — red.), paskaitas skaitydami, vietoj lentos ir spalvotos kreidos, naudojo balto popieriaus lapus, prilipdytus prie sienos ir savo atsivežtus flamasterius. Kai kurie, negalvodami nieko blogo, pasiskundė Arvydui, kad ne visiems gerai matyti tai, kas buvo piešiama ant tų popierėlių..." Kiek tolėliau laiške rašoma ir apie dr. Arvydo reakciją į tuos nusiskundimus. „Anot jo, nors visko trūksta, užsimerkime ir eikime pirmyn. Viskas Dievo rankose ir mūsų iniciatyvoje. Nepamirškime, kad 1911 m. ateitininkai neturėjo nei flamasterių, nei ženkliukų, bet vis tiek sugebėjo *Ateities* žurnalą išleisti. Ateitininkija bręs, jei mūsų idėjos bus tikros".

Dar kartą tenka pasidžiaugti to jauno žmogaus, išaugusio toli nuo tėvynės, įžvalgumu ir idealizmu. Didžioms idėjoms gimti nereikia prabangių išorinių priemonių. Jos ateina iš žmogaus vidaus. Jeigu sieloj ir galvoj tuštuma, nepadės joks kompiuteris, jokie kalnai knygų, popieriaus ar kreidos. Ateitininkijos sąjūdis prasidėjo sunkiais, priespaudos ir trūkumų laikais. Studentai, kurie pirmieji metė šūkį „Visa atnaujinti Kristuje" lietuvių moksleivijai, buvo neturtingi, pusbadžių gyvendami ir uždarbiaudami, sėmėsi mokslo svetimų kraštų šviesos židiniuose. Pranas Dovydaitis, padėjęs tvirtus pamatus ateitininkijai 1911 m. *Ateities* žurnale, tikrai neturėjo kompiuterio ar rašomosios mašinėlės. Galima tvirtinti, kad jo straipsnis „Trys pamatiniai klausimai" buvo parašytas ranka prie žibalinės lempelės. Tačiau to straipsnio mintys uždegė šviesaus nusistatymo jaunuolius Kristaus meile.

Panašios sąlygos buvo ir Vokietijoje, lietuvių pabėgėlių stovyklose. Visko tada trūko: ir knygų, ir popieriaus, ir visų kitų būtiniausių priemonių. Kol nebuvo vadovėlių ir knygų, tenkinomės sendraugių ateitininkų, gyvenusių mūsų aplinkoje, atminties lobiais; vietoj sąsiuvinių užrašams, supjaustėme ir susiuvome vokiškus karo žemėlapius. Vienoje puslapio pusėje buvo Trečiojo Reicho galybės karinės strategijos likučiai, antroje — vaikiška ranka, iš cheminių pieštukų pasidarytu, violetiniu rašalu įrašomi penki ateitininkų principai ir kitos brangios ateitininkiškos mintys. Tik daug daug vėliau gimė „Ateitininkų vadovas" ir kita spausdinta medžiaga (net ir *Ateitis*). Tačiau veikla buvo gyva, kūrybinga, veržli. Gal ir dėl visų tų trūkumų. Jaunystė mėgsta iššūkius, kliūtis. Kažkaip viskas vertingiau atrodo, kai reikia improvizuoti, suktis, vartoti vaizduotę, iš nieko ką nors sukurti...

Juk ir Dainavos stovykla, kurios kalneliais stovyklaudamas bėgiojo prof. Arvydas, išsilaiko tik rėmėjų aukomis. Ilgą laiką stovyklautojai ir čia, gausių gėrybių krašte, neturėjo reikiamų patogumų, nebuvo priemonių padauginti ideologinę medžiagą, dainas, laikraštėlius. Žinoma, čia popieriaus ir visko yra pakankamai, bet visuomet trūkdavo ir tebetrūksta pinigų, kad būtų galima tuo viskuo apsirūpinti. O vis dėlto ateitininkija išliko: ir išeivijoje, ir Lietuvoje. Tai turbūt dėl to, kad išviršinės priemonės, ar jų neturėjimas, nėra pagrindinis organizacijos žymuo. Jeigu norime visa atnaujinti Kristuje, sekime Jo pavyzdžiu. Kai ta pati seselė Ignė Alytuje šį pavasarį susitiko su katechetais (žr. „Ateitininkai Lietuvoje" A. Geležiaus ir R. Jurgaičio reportažą), pareiškė: „Jūs neturite pakankamai vadovėlių, vaizdinės medžiagos, tačiau turite vieną privalumą — dirbate, kaip Kristaus laikais... Kristus gamtos pavyzdžiais modė vaikus, susaugusius, nieko nebruko per prievartą, laukė kol žmogaus širdis subręs ir pati pasinaudos".

Čia jokiu būdu nesakoma, kad ateitininkai turėtų būti kaip „lauko lelijos" ar „dangaus paukščiai", veikti ir darbuotis tik tuščiomis rankomis. Tikrai ne! Mums reikalingi ir rašikliai, ir popierius, ir rašomosios mašinėlės, ir kompiuteriai, ir visa kita, ką šių dienų kultūringas pasaulis turi, naudoja. Tačiau ne daiktuose glūdi organizacijos veiklos prasmė. Tai tik pagalbinės priemonės, kurių turėjimas, ar neturėjimas, nepakeičia ateitininkų tikslo. Tai turi suprasti kiekvienas ateitininkas ir išeivijoje, ir tėvynėje. Kaip puiku, kad Lietuvos Ateitininkų Federacijos pirmininkas tai puikiai suvokia ir stengiasi kitiems paaiškinti.

D. Bindokienė

Lietuvos
Nacionalinė
M. Mažvydo

Valerija Genienė

PAGALVOK APIE MEDŽIUS

Kai bus sunku ir
visos valandos
pavirs į juodą begalybę,
apglėbk rankom medį
ir ilgai pro jo šakas
žiūrėk į saulę.
Pajusi, kad medis
tau pavydi —
ir tavo rankų,
ir tavo kojų,
kad tekinas gali bėgt
paskui saulę ir
ties horizontu pavyti ją.
O jis temoka tik
trypčioti vietoje —
niekas neišmokė vaikščioti,
kalbėt ir juoktis,
atvert savąją širdį.

Kai bus sunku ir
visos valandos
pavirs į juodą begalybę,
tu pagalvok apie medžius...

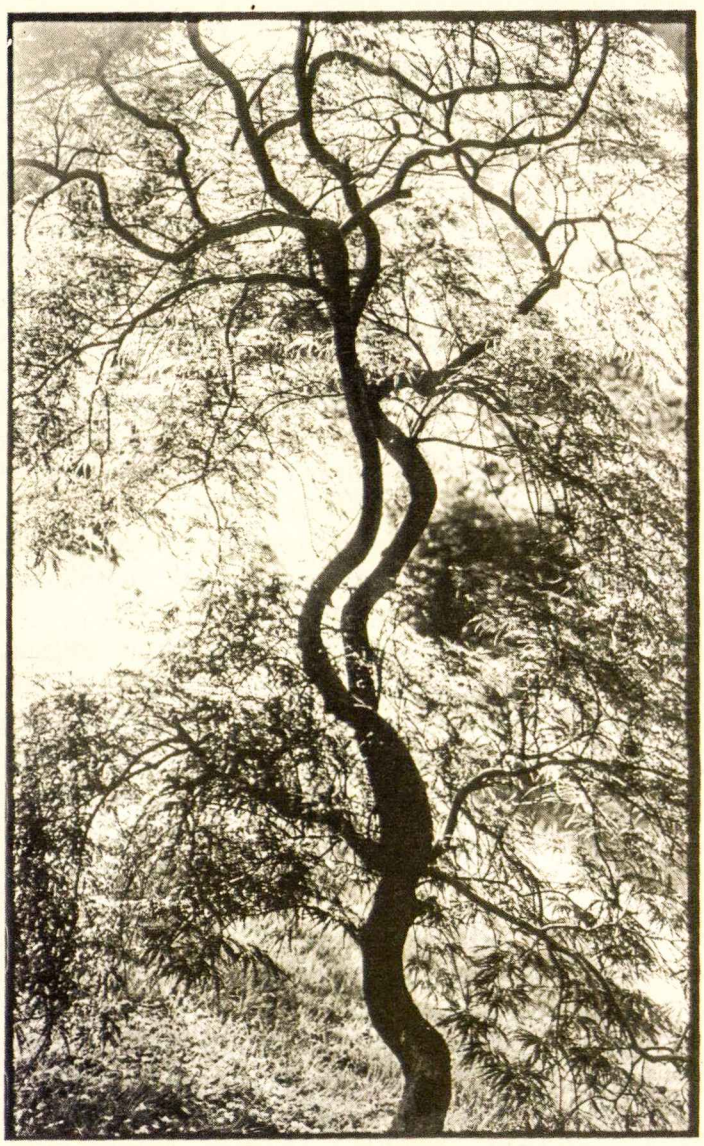

Nuotr. Algimanto Kezio

TADA SUPRATAU

Nuskyniau žiedą, —
pravirko pieva.
Užmyniau skruzdę —
pravirko miškas.
Sudrumsčiau vandenį —
pravirko ežeras.
Tik man neskaudėjo.
Kai mano širdį užgavo —
supratau, ko verkė
ežeras, miškas ir pieva.

„KUOMI MES SAVE VADINAME IR KODĖL"

Dana Grajauskaitė

1991 metais mes save vadiname taip pat, kaip prof. Pranas Dovydaitis pavadino 1911 metais: teistais, krikščionimis, katalikais. Jei taip mes savęs nebevadintume, tai jau būtume pasitraukę iš šio sąjūdžio.

Pirmojo pamatinio klausimo esmė randama sutrumpintoje klausimo formoje: „Kas mes esame?" Šios abi formos: „Kuomi mes save vadiname?" ir „Kas mes esame?" yra iš tikrųjų tos pačios, nors antroji — „Kas mes esame?" aiškiau išreiškia klausimo esmę. Klausimo suformulavimas: „Kuomi mes save vadiname?" gali lengvai likti statišku, nejudančiu reiškiniu. Tai vardas, ir viskas. O klausimas: „Kas mes esame?" jau pasitraukia nuo statiškumo į dinamiką. Kuo nors būti, reiškia kažkaip judėti. Jeigu norime atvirai atsakyti į klausimą „Kas mes esame?", turime kaip nors apibūdinti savo buvimą, kuris yra tikras ir gyvas.

Priešpastačius šiuos du klausimo suformulavimus, matome, kad, kaip prieš 80 metų, taip ir šiandien, klausimo iššūkis lieka tas pats: tai yra įgyvendinti žodį, padaryti vardą tikrove.

Čia nebandysiu rašyti apie tai, ką mes darome, kad būtume krikščionys. Tai lieka trečiajam pamatiniam klausimui — „Ko mes siekiame?" Nors sunku šiuos du klausimus atskirti, bandysiu susikoncentruoti prie to, kas man gyvenime tikrai parodo „Kas mes esame, kas aš esu".

Pradžios knygoje parašyta, kad Dievas mus sukūrė pagal savo paveikslą. Šis buvimas Dievo paveikslu man yra labai tikras. Bandysiu jo svarbą perteikti dviem klausimais: ką reiškia būti kūrėju ir kūriniu; kaip Jėzus Kristus šitą mums atskleidžia ir kaip tai rišasi su trim krikščioniškom dorybėmis — tikėjimu, viltim ir meile?

Pradžios knygoje parašyta šitaip: „Padarykime žmogų, pagal mūsų panašumą... ir Dievas sukūrė žmogų pagal savo paveikslą; Pagal Dievo paveikslą jį sutvėrė" (Gen. 1:26-27). Dievas savo kūrimo darbuose sukūrė žmogų kaip sudėtingiausią savo kūrinį. Jei mes esame tikri Dievo paveikslai, tai ir mes patys esame kūrėjai, ir mumyse yra potencialas daug, daug padaryti. Man tai labai įstrigo pirmame šių metų Toronto studentų ateitininkų susirinkime. Pažvelgus į kambaryje susirinkusius jaunuolius, man pasirodė, kokie mes esame galingi, pilni dieviškos galios. Pažvelgus į atskirus asmenis, mačiau, kiek daug kiekvienas sugeba padaryti, atlikti.

Pranas Dovydaitis pirmoje *Ateityje* rašė, kad „pirmykštis absoliutiškas, vienintelis visos esmės pamatas yra gyvasis Dievas". Gyvasis Dievas, nes Jis iš pradžių sukūrė gyvenimą ir toliau gyvuoja kaip gyvybės šaltinis. Todėl — kaip Jo paveikslai — mes esame taip pat gyvybės kūrėjai — kūrėjai gyvenimui. Tą matome, pavyzdžiui, iš Stasio Šalkauskio sukurtosios ateitininkų ideologijos, kuri padeda mums suprasti ateitininkišką gyvenimą. Panašiai ir kasdienybėje: draugas savo dėmesiu ir žodžiu gali sukurti kitam ramybę. Taip mes esame gyvybės kūrėjai, kaip pats Dievas.

Ši mūsų galia lengvai derinasi su dabartiniu pasauliu, kuris bando visada įtikinti, kad esame visagaliai. Pavyzdžiui, draugė pasakojo, kad kai kurie baigiantys universitetą, atsisakė atsiklaupti prieš kanclerį, kuris įteikė diplomus, nors tai yra įsisenėjusi tradicija. Toks simbolinis autoriteto atsisakymo reiškinys dažnai sutinkamas universitete. Studentai jaučia, kad jų pačių nuomonės teisingiausios, kad jie viską gali ir viską supranta.

Kaip pradžioje minėjau, mes turime prisiminti, kad esame ne tik kūrėjai, bet ir kūriniai. Mūsų atsakomybė yra išlaikyti pusiausvyrą tarp buvimo kūrėju ir kūriniu. Turime atsakomybę ne tapti dievais, o kurti pagal Dievo valią. Pr. Dovydaitis toliau rašo: „Žmogus ir žmonija, kaipo neturinti savyje savo egzistavimo priežasties, absoliutiškai negali žinoti ir sau skirto tikslo, negali žinoti prie jo vedančių kelių, negali žinoti savo gyvenimo priedermių". Kadangi esame kūriniai, savo kūrime turime sekti aukštesnį Kūrėjo planą. Tokiu būdu, pasiduodami tam planui, kursime gėrį, o ne blogį. Nors esame kūrėjai, nesame visagaliai. Mes turime mokėti nusilenkti Dievo valiai, būti nuolankūs ir nusižeminę.

Tai nereiškia, kad mūsų gyvenimas yra iš anksto nulemtas, nepakeičiamas. Jei taip būtų, tai vargiai ar Dievas būtų turėjęs tapti žmogumi. Pr. Dovydaitis rašo: „Tas, tapęs kūnu Žodis, yra dieviškai-žmogiškas Jėzaus Kristaus asmuo. Kristus savo gyvenimo darbais atnaujino žmoniją; parodė jai vėl aiškų kelią prie jos antgamtinio tikslo, koks jai yra skirtas". Jei mūsų gyvenimas būtų nulemtas, tai Kristus nebūtų turėjęs ateiti žemėn parodyti mums kelio.

Dabar žiūrime į Jėzų, kaip į moralaus gyvenimo pavyzdį. Bet Jis yra daugiau negu pavyzdys. Jis buvo žmogus, toks pat, kaip ir mes. Tačiau tuo pačiu Jis yra ir pats Kūrėjas. Pažvelkime į Jo darbus, į Jo stebuklus. Dažnai juos matome tik kaip labai gerus, nors stebuklingus, darbus. Aš noriu pabrėžti, kad šie Jo darbai yra geri, nes jie atneša gyvybę. Kristus išgydė aklą žmogų — patobulino jo juslinį pasaulį; Kristus padaugino duoną, kad išlaikytų žmonių gyvybę; Kristus prikėlė Lozorių iš numirusių į gyvenimą... Ar tai nepakeičia mūsų darbų supratimo ryšium su Kristaus darbais? Kristaus stebuklai tampa gyvybę teikiantys veiksmai, kuriuos mes taip pat, kaip kūrėjai, galime tam tikru būdu įgyvendinti.

Šis kūrimas turi vis vykti tikėjimo, vilties ir meilės kontekste — tai trys krikščioniškosios dorybės. Meilėje kuriame gyvybę. Bet tai ne viskas. Dar yra ir viltis, ir tikėjimas. Viltis gal dažnai užmirštama. Mes dažnai peikiam „neveikiančius žmones" ar kitus organizacijos narius už jų neatsakingumą, nepajėgumą, neužsiangažavimą. Bet pažvelkime į Kristaus viltį. Kodėl jis būtų praleidęs nemažai laiko su nusidėjėliais, jei nebūtų turėjęs vilties, kad jie yra pajėgūs gyventi? Prisiminkime ir Jakšto-Dambrausko žodžius pirmojo *Ateities* numerio įvade, kad krikščioniška jaunuomenė yra „instinktyviška pesimizmo priešininkė".

O viską lydi tikėjimas, kad iš tikrųjų esame Dievo paveikslai: tikėjimas į Dievą, kurio paveikslu esame sukurti; tikėjimas, kad tik Jame rasime tikrąjį atsakymą į klausimą: „Kas mes esame?"

VEIKTI — PAVEIKTI — ĮVEIKTI

Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė

Jeigu reikėtų apibūdinti gerą ateitininką, turbūt pirmiausia sakytume, kad jis yra veiklus. Jis yra ne vien trafaretais kalbantis krikščionis, bet savo pavyzdžiu ir pastangomis stengiasi gyventi Kristaus mokslu. Jis šeimoje atviras kitiems šeimos nariams, rūpinasi ne vien savimi ir savo norais, bet ieško kūrybingų atsakymų kasdieninio gyvenimo problemoms. Pareigingas ateitininkas ne tik sieks išsimokslinti, įsigyti profesiją, bet visada turės norą praplėsti savo akiratį, ne vien savo srityje, bet ir kitose sferose, žengti su progresuojančia savo aplinka. Susidomėjimas savo aplinka reiškia ir rūpestį visuomenės, ne vien mažos grupės, gerove arba pasitenkinimu: „dar mūsų name vanduo geriamas, neužterštas, tai nėra ko sielotis..." Kaip tik, pagal savo vardą, ateitininkai privalo rūpintis ateitimi. Ne tik savo, bet — gyvenant pagal visuomeniškumo principą — ir visuomenės. Aišku, aktyvus ateitininkas užsiangažuoja savo tautai: jis yra sąmoningas lietuvis. O dar priedo, mūsų, išeivijoje gimusių, atveju, turime taip pat būti sąžiningi gyvenamojo krašto piliečiai.

Užsiangažuodamas veikti, ateitininkas paveiks kitus. Savo darbu įvairiose srityse, jis pavyzdžiu darys įtaką savo artimiesiems. Savo susidomėjimu įvairiais, svarbiais klausimais, jis ir kitus užkrės, gal pritrauks į pozityvią akciją. Ir, vykdydamas vieną svarbiausių ateitininkų pareigų, jis padės auklėti jaunimą, ugdyti ateičiai vadus, prisidėdamas prie pačios organizacijos darbo. Čia gal tiktų pastebėti, kad ne visi gali apsiimti ilgalaikes ar „dideles" pareigas, atsakomybes. Kaip ir visur — ar tai šeimoje, ar platesnėje veikloje — yra labai svarbu pažinti save, savo jėgas ir nepersitempti, mėginant viską už visus atlikti. Trumpalaikį arba kartkartinį narių įnašą veiklai reikia irgi vertinti ir puoselėti.

Ką mes įveiksim, patys veikdami ir paveikdami kitus? Įveiksim, gal ir nenugalėsime, bet atstumsime, didįjį mūsų laikų priešą — apatiją. Tai liga, kuria serga neužsiangažavęs jaunimas, materialinio godumo apimti profesionalai, ar negatyvaus galvojimo persisukę seneliai ir, bet kurio amžiaus sulaukę, tinginiai. Tai yra kova prieš televiziją, prieš narkotikus, prieš „vartotojų sindromą", pagal kurį viskas visuomet jau paruošta — tik pirk, sunaudok ir išmesk. Nereikia nieko pačiam kurti, apgalvoti, tik gauti momento pasitenkinimą.

Tie, kurie veikia, dažnai svajoja, kad tik ateitų savaitgalis, kada nereiktų lėkti, organizuoti, vežti... Visi pažįstame žmonių, kurie neturi jokių didesnių užsiangažavimų. Tačiau jie ir patys neretai prisipažįsta, kad jų gyvenime kažko trūksta, arba, jeigu nėra to įsisąmoninę, blaškosi, ieškodami savęs, ieškodami laimės, ieškodami kažkokios formulės, kuri padarytų juos laimingais, pilnutiniais žmonėmis.

O mus ateitininkų ideologija moko, kad pilnutinis žmogus yra tas, kuris gyvena pagal penkis principus. Reikia juos pritaikyti savo laikams, savo gyvenimo

kontekstui, priimti faktą, kad veikiame kitoje aplinkoje, negu ateitininkijos kūrimosi laikais. Pavyzdžiui, aiškinant vaikams tautiškumo principą, nebegalime kalbėti vien apie Lietuvą. Tai nėra labai realu vaikams, kurių tėvai jau čia gimę, išeivijoje išsimokslinę. Čia tik viena iš daugelio keblių problemų, kurias turime spręsti, ugdydami naują ateitininkų kartą. Lietuvių kalbos silpnėjimas, laiko stoka, pagalbininkų trūkumas — ar tik mums taip atrodo, ar visada tie sunkumai egzistavo?

Tik kartu, vieni kitiems padėdami, galėsime problemas išspręsti. Ir taip grįžtame prie pirmojo klausimo: kokios yra mūsų pareigos?

Pirmiausia nesakyti ateitininkijai „ne", nes tai reikštų sakyti „ne" ir tiems penkiems principams, jų ugdymui savo vaikuose. Mūsų pareigos ir siekiai yra tokie, kokie buvo iš pradžių ir visada: auklėti ateities vadus, be kurių išeivija visiškai sužlugs. Kaip? Nenuleisti rankų, pavargusių nuo visokeriopos veiklos, bet įsidėmėti, kuri sritis yra svarbiausia **dabar** mums, mūsų vaikams, ir ištiesti rankas ten, kur reikalingiausia.

Paskutinių kelerių metų bėgyje didžiąją dalį dėmesio, pastangų ir lėšų reikėjo nukreipti į Lietuvą. Bet atėjo laikas, kada to dėmesio vėl labai reikia saviems reikalams, jeigu norime turėti sveiką išeiviją. Beveik lengviau buvo anksčiau. Viskas buvo aišku: **mes čia, jie ten.** Mūsų pareigos taip pat aiškios: **išsilaikyti stipriais lietuviais, veikti už tuos, kuriems neleidžiama veikti.** Dabar mūsų jėgos nuolat dalijamos ir pertempiamos. Turime grįžti prie pagrindų. Stiprinti savo organizaciją, prisiminti, kodėl ji yra svarbi.

Konkrečiai? Dažnesniais susirinkimais, pokalbiais. Kartais reikės pasirinkti — ar ateitininkai, ar kiti renginiai, įsipareigojimai, o jų būna daug. Vėl pajuskime, kad esame viena šeima, pasidalindami darbu, mintimis, rūpesčiais. Susidomėkime vėl vieni kitų veikla, ypač jaunesniųjų auklėjimu. Skatinti, remti, ateiti į talką, kalbinti kitus, kad susidomėtų, nors ir trumpomis, vadovavimo pareigomis. Turime visi prisidėti, kad ne visą laiką tiems patiems tektų vadovavimo našta. Taip pat būtų naudinga vėl ruošti vadovų kursus, pasidalinti patirtimi, kartu spręsti problemas, duoti minčių naujiems vadovams.

Užbaigdama norėčiau dar keletą minčių apie mūsų veiklą. Prieš porą metų mane tiesiog pritrenkė vieno asmens išreikšta nuomonė, kad mūsų organizacija nebėra aktuali. Toks pasakymas mane privertė rimtai pagalvoti. Nejaugi mūsų principai yra pasenę, nusilpę? Negali būti, kad mums nebe svarbus Kristus, šeima, mokslas, visuomenė ir tauta. Gal tik mūsų priėjimo

Toronto jaunučiai/jauniai veiklos metų užbaigime. Sėdi: Emilija Bušinskaitė, Lidija Puterytė, Liana Tamulaitytė, Viltė Barakauskaitė, Aras Petrauskas; II eil.: Saulius Simonavičius, Viktorija Barakauskaitė, Stasys Kuliavas, Tomas Jonaitis, Aura Rygelytė; III eil.: dr. O. Gustainienė, Dainius Rygelis, Rima Puterytė, Vilija Petrauskaitė, Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė

Danutė Bindokienė

AŠTUONIASDEŠIMTĄJĮ *ATEITIES* GIMTADIENĮ MININT

VISAD JAUNA

Ateitis — sėkla,
kuri išaugo į medį.
Ateitis — žodis,
kuris įsikūnijo.
Ateitis — prakaitu, ašaromis ir
krauju užmokėtas derlius.

Niekaip kitaip negaliu sau išsiaiškinti,
sau vaizdu prisistatyti,
kas prasidėjo tą naktį po vidurnakčio
Maskvoj penkto aukšto palėpėj,
kaip tik, kad tą naktį sprogo boma
ir išsiliejo dvasinės energijos sriautas.

Kęstutis Trimakas

Švenčiant *Ateities* žurnalo 80-tąjį gimtadienį ir atidžiau pažvelgus į jo nueitą kelią, akivaizdžiai krinta į akis, kad kur kas ilgesnę kelionę jis atliko svetimuose kraštuose. Bekeliaudama tolimų kraštų keliais, *Ateitis* tapo tarytum pasaulio lietuvių pilietė, jungusi išsibarsčiusius ateitininkų organizacijos narius beveik visuose kontinentuose.

Jau su pačiu pirmuoju numeriu *Ateitis* išėjo į pasaulį kaip svetimos pastogės įnamė: prisiglaudusi, nors labai palankaus ir svetingo, *Draugijos* žurnalo puslapiuose. Tik po dvejų metų (1913) ji atsiskyrė nuo *Draugijos* ir ėmė eiti kaip savarankiškas žurnalas.

Iki 1940 m. pirmosios bolševikų okupacijos *Ateitis* klestėjo savo tėvynės padangėje ir buvo lyg švyturys besimokančiam katalikiškam jaunimui bei šviesuomenei, kuri stengėsi save, savo tautą ir pasaulį atnaujinti Kristuje. Paskutinysis *Ateities* redaktorius šiuo klestėjimo metu buvo Eugenijus Matuzevičius. 1940 m. *Ateities* leidimą sustabdė bolševikų okupacija.

Naujiems okupantams pakeitus pirmuosius — vokiečių okupacijos metais — *Ateitis* taip pat buvo uždrausta. Galbūt jau pats faktas, kad žurnalas tapo kuone pirmąja okupantų suvaržymų ir draudimų auka, rodo jo įtakos reikšmę Lietuvos jaunimui. Vokiečių okupacijos metais buvo numatyta *Ateitį* leisti pogrindyje, tačiau 1944 m. įvykiai ir antroji bolševikų okupacija tai sutrukdė.

Po šešerių metų pertraukos, 1946 m. gruodžio 17 d. Augsburge, Vokietijoje, išspausdintas pirmasis *Ateities* numeris, paženklino jos kelionę svetimų kraštų keliais. Pirmame to numerio puslapyje („Į skaitytoją") redakcija ryžtingai pasisako:

---

metodai kiek apdulkėję, gal ta gyvoji dvasia, kurią mes patyrėme, patys augdami šioje organizacijoje, yra tik laikinai priblėsusi, apatijos nuslopinta, bet ne visai užgęsusi.

Turiu prisipažinti, kad to žmogaus pasakymas mane pastūmėjo grįžti į ateitininkų veiklą, parodyti sau, o gal ir jam, kad klysta. Man buvo aišku, kad neįsijungus, tokį sprendimą vargiai galiu daryti. Angliškas posakis, kuriam aš niekuomet neradau tinkamo vertimo, yra „Put your money where your mouth is", lengvai pritaikomas veiklai. Ar neima noras tai pasakyti tiems, kurie, niekur neveikdami, nuolat kritikuoja veikiančiuosius, nesvarbu, ką šie bedarytų? Jeigu kas nors padaro klaidą, tai dar aštriau tą puola, net su dideliu pasitenkinimu, kad atrado dar vieną netobulą veikėją... Jeigu tie, foteliuose įsitaisę, kritikai patys pamėgintų veikti, pamatytų, kiek pastangų, laiko ir rūpesčių ta veikla kainuoja.

Visiems labai patogu ir lengva būtų likti savo foteliuose, gyventi „normalų", ramų gyvenimą. Tačiau be pastangų — ne vien tik iš vadovų ir globėjų, bet ir tėvų — mūsų vaikai nebeturės organizacijos, kuri mums tiek daug davė. Tėvai, kurie bent kiek domisi savo vaikų lietuviška ateitimi, turi suprasti, kad jų talka ir dėmesys yra tiek pat, o gal dar labiau reikalingas, negu įnašas į kitus vaikų užsiėmimus: angliškoje mokykloje, muzikoje, sporte. Organizacija yra viena iš trijų pagrindinių vaiko auklėtojų. Šalia šeimos ir mokyklos jos vaidmuo gali būti labai svarbus ir svarus. Neleiskime jai užgesti.

„Po šešių metų pertraukos „Ateitis" vėl išeina į lietuviškąjį besimokantį jaunimą. Tiesa, per tą laiką daug kas yra pasikeitę. Likome be namų. Kiekvieno mūsų jaunus pečius slegia karti skaudžios patirties našta. Svetima žemė dega po mūsų kojimis ir aukštieji jos kalnai mums nėra laiptai į puikiąją rytmečio saulę. Ne, jie užgriūva kaip sunkūs gyvenimo akmenys ir užstoja mums kelius į viltingesnį rytojų ir į tolį šiaurėje su mirtimi besigrumiančią tėvų šalelę.

Taip, daug ko esame netekę, bet niekada negalėsime pasakyti, kad jau visa esame praradę, jau palūžę".

Pirmasis išeiviškosios *Ateities* redaktorius buvo Vytautas Žvirzdys, kartu su kolektyvu redagavęs iki 1948 m. Vokietijoje *Ateitis* ėjo iki 1949 m. Paskutinį numerį suredagavo Paulius Jurkus ir Antanas Sabaliauskas.

1950 m. *Ateitis* perkelta į JAV. Vyriausias jos redaktorius – Kazys Ambrozaitis. Tų metų pirmajame numeryje redakcijos žodyje („Brangią sesę „Ateitį" sutinkant") gan sentimentaliai rašoma:

„Nors ji neišlipo mieloj Klaipėdoj, tačiau laikinai apsistojo mūsų antrojoj Lietuvoj – Amerikoj, o čia pat sutiko ir daugybę matytų veidų, kuriuos ji lankė Vokietijoj. Ji čia rado užuovėją. Pasitikėkite, mūsų rankos tikrai nepavargs ir „Ateitis" mūsų tarpe gyvuos tol, kol jai vėl reiks sėst į laivą ir plaukti link Klaipėdos, ir kol plaks mūsų širdys.

Ateitis su šiuo numeriu pradeda eiti New Yorke. Ji lieka ir toliau at-kų jaunimo žurnalu – moksleivių ir studentų, tačiau neaplenks ir sendraugių, lankys visus. Iš čia ji pasieks visus, kur at-kai bebūtų išsibarstę po platų pasaulį. Ji visus ateitininkus jungs į vieną ateitininkišką šeimą".

Nuo 1950 m. *Ateitis* pastoviai apsigyveno Šiaurės Amerikos žemyne. Iš čia, kaip pastarojoje citatoje žadėta, ji lanko ateitininkus Anglijoje, Australijoje, JAV, Kanadoje, Lietuvoje, Pietų Amerikoje, Vokietijoje ir kitur. Per 80 gyvavimo metų ją yra redagavę apie 40 redaktorių (neskaičiuojant kelis kartus didesnio būrio redakcinio kolektyvo narių), joje savo kūrybinį kelią pradėjo ir aplamai bendradarbiavo beveik visi žymesnieji Lietuvos rašytojai, poetai; į ją rašė krikščioniškosios minties filosofai, mokslininkai. Negalime nepaminėti ir uolių, pareigingų administratorių, kurie rūpinasi „pamatiniais" žurnalo reikalais. Reikia pastebėti, kad ir dabartinis *Ateities* administratorius šį nedėkingą darbą dirba nuo 1969 m. Juo yra Juozas Polikaitis.

Nežiūrint brandaus amžiaus, aštuoniasdešimtmetė *Ateitis* neprarado jaunatviškos dvasios. Kaip buvęs redaktorius poetas Kazys Bradūnas 70 m. žurnalo sukakties proga rašė (*Ateitis*, nr. 8, 1981 m.): „Ji ir šiandien, nors mini savo 70 metų jubiliejų, yra jaunut jaunutėlė. Tai tikras stebuklas. Gal tada iš tikrųjų ir kalbėjimas apie „Ateities" praeitį nėra kokia nors „pelėsiais ir kerpėms apaugus" istorija, o ta pati, ir šiandien tebežydinti žurnalo jaunystė". Tai gal dėl to,

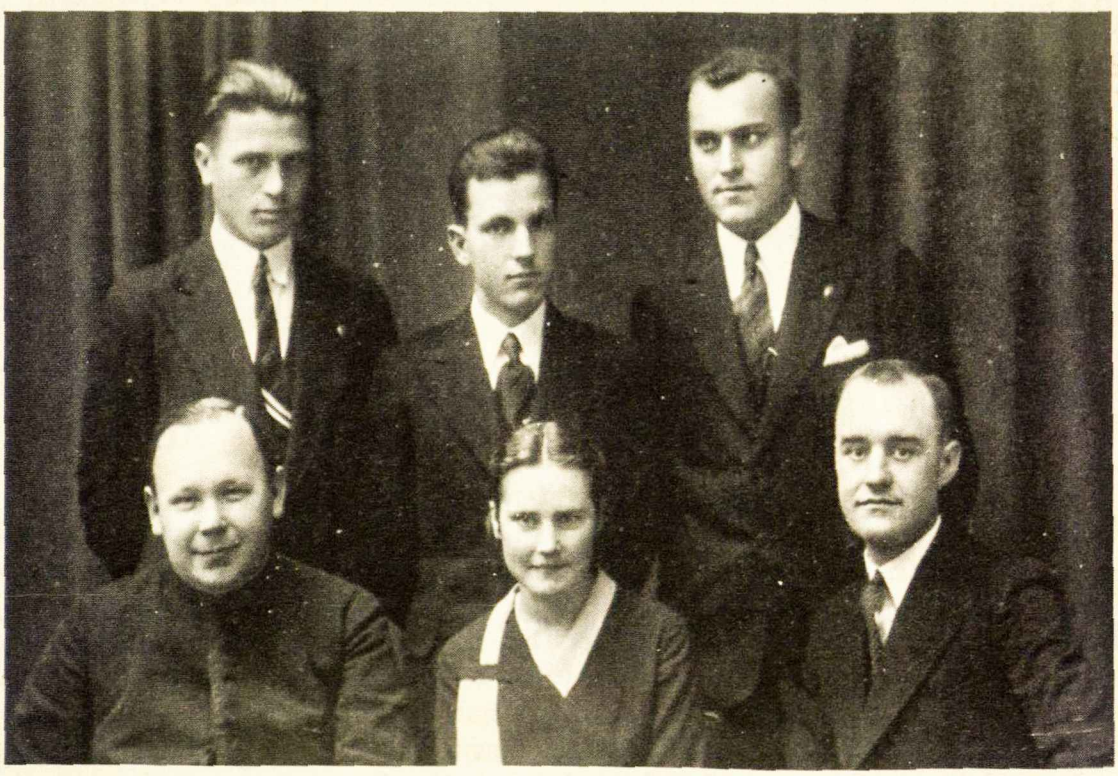

SAS CV 1933 m., sėdi: kan. prof. Ūsorius, Marytė Strazdaitė-Mikailienė, dr. Ignas Skrupskelis; stovi: Alfonsas Juška, Br. Žvirblis ir Jonas Valiukonis

kad *Ateitis* skelbia nesenstančias idėjas, kad visuomet į jos bendradarbių ir redakcijos gretas jungiasi vis nauji žmonės, o — vien tik „žaidžiant žodžiais" — jau ir pats žurnalo vardas kreipia mintį į vis naujus akiračius, o ne į žvalgymąsi atgalios.

Ir aną naktį... Studentas...
Tik studentas pasilenkęs kažką rašė.
Klausė.
Ir visi klausimai smigo į vieną atsakymą.
Kuomi vadinamės?
Mūsų vardas iš Kristaus.
Kas aplinkui dedasi?
Žmonės atmeta Jį.
Ką daryti?
Daryti, ką darė Jis —
žodį paversti gyvenimu.
Iš to apsisprendimo kilo Ateitis.
Ji buvo sėjama sėkla.
Ji buvo žodis, kuris turės įsikūnyti.

Kęstutis Trimakas *(Ateitis,* nr. 1-2, 1982)

Ateities redakcinis kolektyvas, jau ją perkėlus šiapus Atlanto: A. Sužiedėlis, kun. J. Petrėnas, E. Skrupskelytė, J. Baužys. Nuotr. Vytauto Maželio

VIENA IŠ MŪSŲ SVARBIŲJŲ PRIEDERMIŲ

Tokiu pavadinimu išspausdintas straipsnelis 1912 m. 1912 m. *Ateityje* (nr. 4). Nors jis parašytas beveik prieš 80 metų, atrodo, lyg būtų taikytas šių dienų jaunimui (o gal ne tik jaunimui) tiek išeivijoje, tiek Lietuvoje. Truputį pataisę kai kuriuos kalbos archaiškumus, straipsnelį spausdiname ištisai.

„Visi ruošiamės prie būsimo visuomeninio darbo. Tam tikslui būtinai reikalingas savo kalbos žinojimas. Be to negalima ne tiktai savo jausmų išreikšti, bet ir darbuotis. Net ir geriausi planai, išreikšti netobulai, sukelia nusišypsojimą klausytojų tarpe. Jau dingo tie laikai, kada nebuvo galima laisvai mokytis gimtosios kalbos. Turime kalbos vadovėlių, taisyklingai parašytų įvairių knygų. Jei tik atsirastų noras, tai netrukus galima išmokti savo gimtosios kalbos. Dar vienas dalykas reikalingas: reikia kuo daugiausia kalbėti lietuviškai. Kiekvienas pašnekesys su draugais ar draugėmis tebūna mums lietuvių kalbos pamo-

ka. Stenkimės visados ir visur kalbėti grynai lietuviškai. Nesigėdinkime, jei geriau mokantis mus pataisys, nors tai būtų ir prie kitų. Lietuviams ir lietuvaitėms pridera mylėti savo kalbą.

Iš ankstesnių žodžių galima padaryti šias išvadas:

1. Kiekvienas lietuvis ar lietuvaitė turi pasistengti gerai, taisyklingai (be jokių barbarizmų) išmokti lietuviškai kalbėti. Gėda tam, kas nemoka savo tėvų kalbos!

2. Kiekvienas lietuvis ar lietuvaitė savo suėjimuose, savo bendravimuose turi kalbėtis lietuviškai, kad priprastų kalbėti gimtąja kalba.

3. Lietuviškai kalbėkime visur ir visados. Viešai parodykime, kad esama lietuvių!

4. Eidami į krautuves, knygynus ir kitas įstaigas Lietuvoje, vartokime lietuvių kalbą, nes tuo būdu paskatinsime kitataučius, gerbti mūsų protėvių palikimą.

5. Skaitykime geras lietuviškas knygas, o taip pat ir laikraščius...

6. Mokykimės gražiųjų Lietuvos dainelių. Kiekvienas moksleivis ar moksleivė (nesvarbu, ar turi klausą, ar ne) teišmoksta tų mūsų tautos dainelių, kurios jiems primins Lietuvą su visais vargais ir rūpesčiais, ir paskatins prie darbo savo tautiečių labui".

KORESPONDENCIJŲ SVARBA

Beveik nuo pat pirmųjų *Ateities* numerių, dar tebespausdinant kartu su *Draugija,* pradėta skirti nemažai vietos korespondencijoms iš įvairių vietovių, kur reiškėsi ateitininkiška, ar apskritai katalikiška, jaunimo veikla. Pavartę tuos ankstyvuosius *Ateities* puslapius, randame žinučių ir ilgesnių rašinių ne tik iš Lietuvos moksleivijos, bet ir iš svetimų kraštų, kurių universitetuose (ir gimnazijose) mokėsi namažai lietuvių.

Įdomu bent suglaustai žvilgterėti į tas ankstyvąsias korespondencijas. Pvz., 1911 m. spalio mėn. *Ateityje* (nr. 9) rašoma iš Maskvos, Liepojaus, Fribourgo (Šveicarija), Louveno, Kijevo, Marijampolės lietuvaičių progimnazijos, Telšių ir Šiaulių. Korespondentai aprašo ne tiek ateitininkišką (arba aplamai katalikišką, kaip tuo metu dar buvo daroma) studentų bei moksleivių veiklą, kiek kalbama apie darbą Lietuvos naudai.

Tų pačių metų lapkričio mėn. rašoma apie Ženevos (Geneva) universitetą, Gryvą (Kuršo gubernija), Kauną, Seinų dvasinę seminariją. Vėliau — sakykime, 1912 m. — randame trumpų korespondencijų iš Telšių, Šiaulių, Kauno, Marijampolės, Vilkaviškio, Veiverių mokytojų seminarijos, o taip pat ir iš svetimų kraštų, ypač Petrapilio, Maskvos, Louveno, Friburgo. Pastarajame gyvai reiškėsi lietuvių studentų draugija „Rūta" (nuo 1899 m.). Korespondencijose nusiskundžiama lietuvių moksleivijos vargais, kurie spaudžia ne tik svetur besimokančius, bet ir Lietuvos moksleivius. Pagrindinės problemos: svetimų kalbų įtaka (Lietuvoje tuo metu dar tebeviešpatavo rusų valdžia ir mokyklose vyko stiprus rusinimo darbas) ir ateistinių pažiūrų įsigalėjimas, jų puoselėtojų daromas spaudimas katalikams. Todėl labai džiaugiamasi, kai kurioje nors gimnazijoje atsiranda susipratusių lietuvių, katalikų mokytojų, pvz., Marijampolės mergaičių progimnazijos vedėja, lietuvių kalbos mokytoja Marija Pečkauskaite (rašytoja Šatrijos Ragana).

1912 m. rugpjūčio mėn. *Ateityje* (nr. 8) išspausdintas ilgokas Kazio B. straipsnis, pavadintas „Amerikos lietuvių moksleivija". Tai ne korespondencija, o greičiau lietuvių moksleivių veiklos apžvalga: „Stebėtina tai, kad Amerikoje, anoje „laisvės šalyje", dar iki šiam laikui lietuvių moksleivija neturėjo jokių didesnių organizacijų. Tiesa buvo „Lietuvos Viltis", „Liepa", „Meteoras" — tai vis mažos nežymios kuopos, kurios Amerikos lietuvių gyveniman neįnešė nieko naujo. Seniai, rodos reikėjo užmegzti platesnius ryšius; stengtis aprėpti didesnę darbo dirvą. Raginimų iš moksleivių ir nemoksleivių pusės, matyt, netrūko. Bet raginimai iki šiol palikdavo vien raginimais, o platesnio darbavimosi paremto pozitiviais pamatais kaip nebuvo, taip nebuvo".

Tų pačių metų liepos 18 d. įkurtas Lietuvių Rymo Katalikų Moksleivijos Susivienijimas, o rugsėjo 23-25 d. Čikagoje (Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje ir salėje) vyko L.R.K.M. susivienijimo seimas: „Susivienijimas bus katalikiškas ir katalikiškoje dvasioje vedamas. Taigi, sulig viršminėto susirinkimo nutarimų, susivažiavime tegali dalyvauti: moksleiviai abiejų lyčių, 1) kurie gyvena vienybėje su Katalikų Bažnyčia ir praktikuoja tikybines pareigas; 2) kurie lanko vidutiniasias ir augštasias mokyklas, kaip tai: kolegijas, high schools, seminarijas, institutus, akademijas, universitetus ir t.t."

Įdomu, kad Susivienijimo įstatuose yra sakinys: „kas myli žmoniją, kas trokšta laimės savo tautai ir siekia idealų", kurį korespondentas taip papildo: „tas turi giliai persiimti Pijaus X šauksmu „atnaujinti viską Kristuje".

Straipsnį Kazys B. taip baigia:

„Kaip matome, draugės ir draugai, Amerikos lietuvių katalikiškoji moksleivija sujudo, subruzdo, parodė gyvybės kibirkštį. Mums pasilieka vien džiaugtis ir iš širdies linkėti naujam susivienijimui kuogeriausios kloties.

Draugai ir draugės anapus Okeano! naudodamiesi pilna veikimo ir išpažinimo liuosybe, neužmirškite

brangiosios „Ateities" ir vargstančių ateitininkų! Su Dievo pagalba drąsiai įleiskite darbo žagrę į neliestus ir apleistus dirvonus!"

Ir vėliau, per 80 žurnalo gyvavimo metų, kiekviename *Ateities* numeryje randame korespondencijų. Pradžioje iš apskritai lietuvių katalikų moksleivijos gyvenimo, vėliau iš ateitininkiškos veiklos. Iš tikrųjų visos tos korespondencijos ir nuotraukos sudaro vaizdą, kad ateitininkija yra pasaulio lietuvių šviesuomenės (moksleivijos ir jau mokslus baigusių inteligentų) organizacija, nes aprašymuose minimi beveik visi žemynai: Šiaurės ir Pietų Amerika, Australija, Europa ir daugybė atskirų kraštų: Brazilija, Kanada, Anglija, Vokietija, Rusija, Šveicarija, JAV Belgija... Na, žinoma, ir Lietuvos miestai, vietovės.

Todėl čia dar kartą pabrėžiame korespondencijų svarbą: rašome jas ne pasigirti nuveiktais darbais, savo veikla, savo nuopelnais, bet su kiekvienu rašinėliu, su kiekviena nuotrauka kuriame ateitininkų organizacijos istoriją. Šiuo būdu bendradarbiaudami oficialiame savo organizacijos žurnale, paliekame ženklą visiems laikams, kad buvome (nors ir mažu) visos didingos organizacijos nariu, dirbome, veikėme, stengėmės save ir savo aplinką apšviesti dieviškąja šviesa, „visa atnaujinti Kristuje".

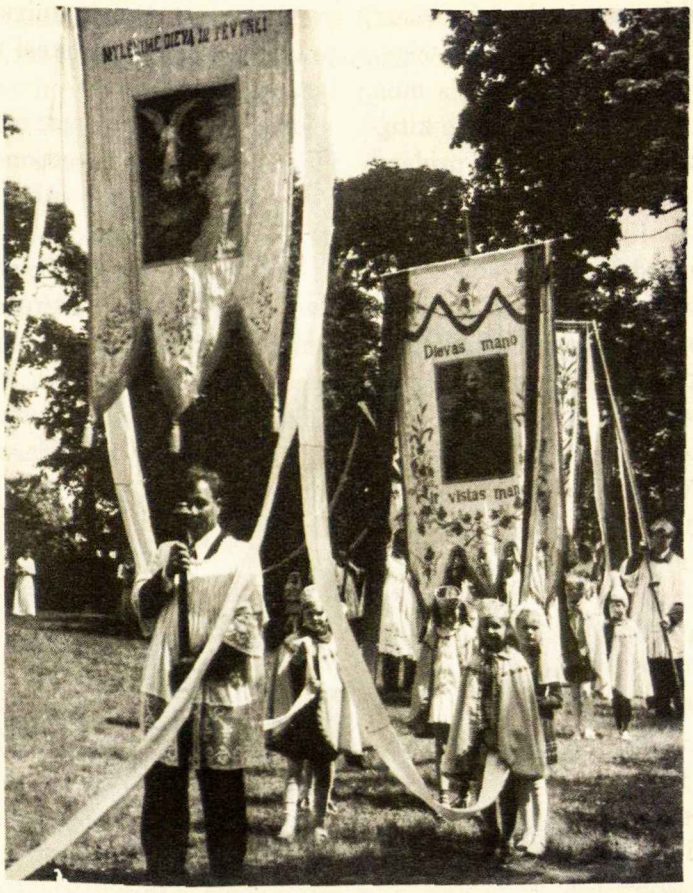

Procesija Tytuvėnuose. Nuotr. Viktoro Kučo

Vincas Jonikas

GĖLIŲ BARSTYTOJOS

Skamba lūpos — šventas — šventas —
Byra žolės išpurentos
Po monstracijos šventos.

Ir barstytojos kaip gėlės,
Tyros saulės ašarėlės,
Rinktos pilkalnio šlaituos...

Skamba lūpos — šventas — šventas —
Žolės ir širdžiukės krenta
Po monstrancijos šventos.

Kodėl rašau ir kaip rašau?

Paulius Jurkus

Kartą kai čia Amerikoje išleidau vieną savo knygą ir ją padovanojau inžinieriui, kuris dirbo New Yorko televizijos stotyje, jis knygą pavartė su dėmesiu, su pagarba ir tarė man:

— Inžinieriaus darbą gali išmokti kiekvienas, bet knygos parašyti niekas neišmoks. Reikia gimti su rašytojo gabumu.

Taip yra — žmogus turi turėti patraukimą, vadinamą talentą. Tokį traukimą turi tik nedaugelis žmonių. Tas traukimas žmogų pagauna ir nusiveda savo keliu. Rusų rašytojas K. Tolstojus, būdamas kokių 18 metų, nuvyko pas kaimyną pirkti veršių ir, atidaręs duris, pajuto pašaukimą — būti rašytoju, aprašyti sutiktų žmonių gyvenimą. Po to aiškaus patraukimo jam dar reikėjo laiko, kol talentas subrendo ir išsivystė.

Poetas Vytautas Mačernis tą rašytojo pašaukimą pajuto 1936 m. balandžio mėn. Tada jis baigė penkioliktus metus. Talentas prasiveržė didele jėga ir labai greitai subrendo. Jis jau už trejų metų suprojektavo savo geriausią kūrinį „Vizijas" ir parašė įžangą.

Štai ir klausiu savęs: o kada aš pradėjau rašyti?

Mane labai traukė poezija. Atmintinai mokėjau daugybę Maironio eilėraščių, paskui Brazdžionio, Aisčio, Miškinio. Bet aš turėjau ir kitą, sunkiai apvaldomą aistrą — piešti, tapyti. Tie du dalykai mane plėšyte plėšė. Pirmoje klasėje būdamas, parašiau eilėraštį, kurį draugai nunešė į ketvirtą klasę, ir mokytoja nustebo: — kieno eilėraštis?

Mokiniai atsakė, kad tai pirmoko. Mokytoja buvo tokia garbinga, kad ji atėjo į pirmą klasę, ar klasėje yra toks ir toks. Atsistojau. Ji pasižiūrėjo į mane, žengtelėjo mano kryptimi ir pasakė: gali rašyti eilėraščius.

Antroje klasėje būnant, mokyklos direktorius, paskaitęs vieną mano klasės darbą, irgi pasakė: gali rašyti, Tai ir buvo ta pradžia, kuri nedavė ramybės ir lydėjo per gimnaziją. Taip pat buvo ir su mano tapyba. Jau antroje klasėje būdamas, dariau dekoracijas. Ir taip kas metai.

Kai buvau šeštoje klasėje, jau sudarėm literatų būrelį, pasivadinome „Šešios žaros" nes buvom šeši. Ir prasidėjo poezijos skaitymai, literatūros vakarai.

Man labai daug davė ateitininkai. Jie buvo mano jaunystės kūrybos klausytojai, skatintojai, kėlėjai. Ir pirmieji mano eilėraščiai buvo išspausdinti „Ateityje", „Ateities spinduliuose". Tai buvo mano jaunystės kelias, toks gražus, lyg takelis per vešlią pievą. Pajutau, kad nesiskirsiu su literatūra, kad vargsiu su daile. Tokių „dvirankių" buvo ir daugiau literatūros istorijoje.

Atvykus į Kauną studijuoti, man labai daug davė ateitininkų meno draugija „Šatrija". Tai buvo rašytojų organizacija, kurios narių tarpe buvo žymių poetų, rašytojų. Visa tai kelte kėlė mus, jaunus, vos pradedančius, rašytojus.

„Šatrijos" korporacija paskelbė novelės konkursą. Tą konkursą laimėjau aš. Mano novelę išspausdino žymiausias to meto kultūros žurnalas „Naujoji Romuva". Visi mane sveikino, bet man darėsi kažkaip nejauku. Nejaugi aš rašytojas? Nejaugi?

„Naujosios Romuvos" redaktorius, Juozas Keliuotis buvo mielas žmogus, mokėjo įtraukti į kūrybinį darbą. Vis parašydavau jam po novelę. Rašiau ir kituose laikraščiuose. Paskui prasidėjo karai ir vargai. Reikėjo baigti universitetą. Pabaigus prasidėjo didžioji kelionė

Paulius Jurkus

iš gimtojo kiemelio, nuo didelio klevo, kur motulė verkė. Ji teisingai pasakė: „Mes daugiau nebesimatysime".

Jei būčiau likęs, Sibiro nebūčiau išvengęs. Liko tik pasitraukimas į Vakarus. Gal ten išsigelbėsime...

Traukimasis vis didėjo, kol galų gale atsidūriau Amerikoje, New Yorke.

Išleistos knygos

Dar būdamas Vokietijoje, buvau įtrauktas į laikraščių redagavimą, kuris atėmė daug laiko. Taip mano knygelės vis nebuvo išleistos. Buvau parengęs eilėraščių rinkinį „Namų ugnis", bet neišleidau.

Jau būnant New Yorke, kun. Vytautas Bagdanavičius mane suėmė trumpai: „Atsiųsk pasokojimų knygą, tuoj išleisime!" Taip ir padariau. Mano pirmoji knyga *Pavasaris prie Varduvos* pasirodė 1954 m. Paskui buvo romanas *Smilgaičių akvarelė,* už kurį gavau *Draugo* 1957 m. romano premiją, paskui pasakojimų knygos *Ant Vilnelės tilto* (1968), poema *Juodvarniai* (1975), kur, pasinaudodamas žinoma pasaka, aprašiau žmogaus tragišką likimą — jo tremtį. Paskui — *Kai Vilniaus liepos žydi* (1985).

Dabar dirbu prie kelių rankraščių. Kas iš to išeis, sunku pasakyti.

Kas rašytojui sunkiausia?

Atrodo, moki kalbą ir gali rašyti, bet, va, nesirašo. Vis nerandi taško, į kurį galėtum atsiremti. Sunkiausia surasti savo žodį, savo braižą, savitą mąstymo ir dėstymo būdą. Negali pasinaudoti kitų jau parašytais išsireiškimais. O kartais to nė nežinai, nenujauti. Ir minčių dėstymo būdas pasidaro lėkštas, nes trūksta išsilavinimo, įžvalgos į gyvenimą.

Taip mano brendimas ir augimas kaip rašytojo buvo lėtas, ilgai užtrukęs. Tik dabar jaučiu ateinantį žodį, kuris prisipildo nauju turiniu, nauju jausmu. Reikėjo ilgai vargti, kol tai pajutau. Daug padeda mokytojai, draugų rateliai, kad greičiau surastum save, bet kartais viso to neturi aplink save. Turi pats viską pasidaryti.

Man rašant, labiausiai rūpėjo, kad būtų labai paprasta, vaizdinga ir sklandu skaityti. O taip rašyti nėra lengva. Reikia sakinį gerokai apibraukyti, aptvarkyti, kad jis būtų lengvai visų pakeliamas, suprantamas.

Mano sakinys dar turi turėti daug jausmo, nes atėjau iš poezijos ir dabar rašau eiles. Tas jausmas, ar sentimentas, kažkaip sušildo mano pasakojimą. Norėčiau dar parašyti, nes turiu ir temų, ir minčių, bet tai priklausys nuo Gerojo Dievulio, kiek jis man duos laiko ir sveikatos.

Redaktoriaus darbe

Buvau parengtas būti gimnazijos mokytoju, bet juo ilgai negalėjau būti — vis karai nutrenkė kitur. Nuo Vokietijos dienų įjungė mane į redagavimą. Redagavau *Ateitį* bent ketvertą kartų. Atvykus į Ameriką, įjungė į *Darbininko* savaitraščio redagavimą. Ten praleidau savo gražiausius darbo metus. Teko dar redaguoti *Šv. Pranciškaus Varpelį,* suredaguoti daugybę kitų neperiodinių leidinių.

Redagavimas yra sunkus darbas, kažkaip dildo vaizduotę ir nusausina jausmą. Visi rašytojai pataria pasitraukti nuo redagavimo, bet daugybė rašytojų to neišvengė. Norėjau surasti gyvenimo prasmę, tarnaudamas ir dirbdamas Lietuvos labui. Ir tą prasmę radau per savo redaktoriaus darbą, per savo kūrybą, kuri atskleidė keliaujančio, kenčiančio žmogaus dalelę.

Mėgstu praeitį, nupūsti nuo jos dulkes, kad ir kiti ją pamatytų, suprastų: kokia graži ir didinga buvo mūsų istorija. Praeitį su jos miestais, su visokiom išdaigiom istorijom atnešiau ir įdėjau į lietuvos rankas.

* * *

Ateitis tokia miela man. Tiek daug jaunystės ir draugų, ir prisiminimų į ją sudėta. Jos redaktorė, Danutė Bindokienė, labai gražiai tvarkosi, surikiuoja savo darbus, ir *Ateitis* patraukia mus visus. Ji prašė, kad duočiau savo kūrybos. Įsidrąsinęs dar ir šiuos žodžius parašiau, nes jie padės suprasti tai, ką esu parašęs ir šiuo atveju čia atsiuntęs *Ateičiai.*

Siunčiu pasakojimą iš knygos *Ant Vilnelės tilto* — „Kanklės". Ir vieną dar niekur nespausdintą, čia parašytą eilėraštį.

„Ateitis" švenčia 80 metų sukaktį. Džiaugiuos, kad galėjau savo darbu prie jos prisidėti. ją saugoti, auginti, kad ji visada būtų šviesi ateitis visiems. Sveikinu ją ir redakciją šios sukakties proga. Tegu Dievulis laimina jos ir visų skaitytojų kilnius darbus.

KANKLĖS

Didžiojoj valdovo menėj, pačioj garbingiausioj vietoj, prie sosto, kabojo kažkokia dėžutė. Ne auksinti ragai, ne ietys ir kardai, kaip dera šaunių riterių dvarui, bet niekam nereikalinga dėžė, sena, pageltusi. Tai stebino kiekvieną svečią. Jie nusišypsodavo, mintyse nupeikdavo pilį ir visą kraštą.

Susėdus už stalo ir paragavus midaus, menėn įžengdavo augalotas vyras, kurio barzda ir plaukai buvo lyg viena balta pusnis. Jis praeidavo svečius ir, sustojęs prie sosto, nusikabindavo tą keistą dėžutę. Atsisėsdavo į krėslą ir paliesdavo pirštais. Suskambėdavo stygos.

Lyg maloniam pasveikinimui išbudę, jos dūzgėjo tyliai, pagaudamos visų dėmesį.

Dabar svečiai žinojo, kad tai kanklės, kad jom skambina pilies vaidila. Susimąstę, kaip riteriam dera, jie stebėdavo baltąjį dainių, kuris išdidus, pakėlęs galvą, žiūrėdavo pro menės langus.

Vaidila po valandėlės pradėdavo giesmę apie senovės laikus, apie savo tautą, kaip ji keliavo giriom, kaip ilsėjosi ežerų pakrantėse, kaip kūrė ugnis šventuos ąžuolynuos.

Svečiai jau gailėjosi ankstesnių savo minčių apie tą dėžutę — kankles. Ir kaip jos skamba! Kaip atliepia senovės dainai!

Nors ir nemokėjo lietuviškai, nesuprato giesmės žodžių, bet jų riteriška širdis jautė, kad čia dainuojama apie šventus tautos papročius, apie jų narsius valdovus. Savo tolimuose žygiuose jie buvo siekę šventąją Jeruzalę, kariavę su saracėnais, girdėję Rolando ragą, bet niekur nebuvo taip, kaip pas Lietuvos valdovą. Tos medžio kanklės, ta maža dėžutė, buvo tokia galinga, kad ir juos, senus riterius, uždegdavo. Pagarbiai nusilenkę valdovui, jie nusilenkdavo ir kanklėm.

Iškeliavę į kitas pilis ir ten, apsupti kitų dainių ir kilmingų damų, jie pasakodavo apie nuostabų šiaurės kraštą, jo ežerus, žiemas. Jie pasakodavo apie tą miestą, kur gyvena narsuoliai valdovai. Ten gyvena ir tai, ko niekas niekur negirdėjo — kanklės!

* * *

Niekas nežinojo, kas drožė kankles iš ąžuolo; niekas neprisiminė, kada jas atnešė į valdovo pilį. Jos skambėjo Mindaugui, Gediminui, Kęstučiui ir Algirdui. Skambėjo ir Vytautui.

Paėmęs Lietuvą valdyti, Vytautas ištisom dienom klausėsi kanklių.

— Kanklės, mūsų protėvių slėpiningi kuždesiai, iš jūsų žinau, kur ėjo mano tauta. Aš padarysiu, kad toli toli išgirstų jūsų balsą. Pasikelsiu ir eisiu. Sukursiu Lietuvą, apie kurią dainiai šimtmečiais dainuos!

— Taip, valdove, tu sukursi Lietuvą galingą, — atsakė jam vaidila, — bet toji galybė gesina mūsų aukurus! Ateina kryžius.

— Ir ateis! Priėmę krikštą, mes pasikelsim!

— Bet kodėl turime priimti tai, kas iš kitur ateina?

— Mes nebebūsim pagonim! Kryžiuočiai galės savo kalavijus sutrupinti į akmenis.

Vytautas ir Jogaila dalijo baltą drobę marškiniams, prie upių ir versmių patys šlakstė vandeniu ir krikštijo žmones. Krikštijosi Vilnius, krikštijosi visas kraštas ir užgesė aukurus, šventus ąžuolynus paliko vėjam.

Tik vienas vaidila išdidus nenusilenkė vandeniui. Atėjęs pilin, sėdosi dainiaus krėsle ir skambino.

— Tu pagonis, — tarė jam Vytautas. — Mano dvare jau visi krikščionys.

— Aš toks, kaip ir tie, kurie buvo prieš mane ir skambino šiom kanklėm. Kitoks negaliu būti.

— Šį vakarą atvyksta kryžiuočių pasiuntiniai. Visi šį vakarą bus krikščionys. Ar tu galėsi skambinti?

— Galėsiu!

Kai svečiai susirinkę puotavo ir gyrė valdovą, kad jis ir jo tauta priėmė krikštą, pro didžiąsias duris įžengė vaidila. Atsisėdęs dainiaus suole, jis tuoj palietė kankles. Pirštai tik bėgo, tik šokinėjo stygomis, prikeldami keistus negirdėtus balsus.

Pasigirdo giesmė. Ji plaukė didžiojoj menėj, blaškydama žvakių šviesas, siautulingai kildama ir stiprėdama, kol vėl pamažėl nurimdavo, gailiai raudodama.

Visi klausėsi nutilę. Ir daug dalykų suprato, ko nebuvo jokiuose metraščiuose surašyta. Svetimieji regėjo tautą, kuri siūbuoja lyg marios, ir nėra jėgos jai sulaikyti. Savieji matė praeitį ir ateities žygius.

Baigęs giesmę, vaidila neatsikėlė iš dainiaus krėslo ir nepakabino kanklių prie sosto. Jis pasiliko ilsėtis. Svečiai tada nusilenkė jam ir šlovino valdovą, kad turi tokį dainių. Visiems vėl grįžus prie linksmų kalbų, vaidila išėjo nepastebėtas. Su savim išsinešė kankles.

Kitą dieną Vytautas sėdėjo nuliūdęs ir liepė pašaukti vaidilą.

Vaidila įėjo menėm, po pažastim laikydamas kankles. Dabar tik valdovas pamatė, kad jos nebuvo pakabintos prie sosto.

— Paskambink!

— Mano valdove, nebegaliu, — jis ištiesė kankles ir parodė. Jos buvo be stygų.

— Kas drįso jas nutraukti ir kanklėm atimti gyvybę?

— Aš. Tos kanklės buvo pagoniškos, pagonių rankų dirbtos. Jos nebetinka krikščioniškam dvarui.

— Aš liepsiu sudėti naujas stygas.

— Bet jos nebus tos. Stygos buvo susuktos dar mūsų protėvių, kai degė laužai. Į jas sudėjo savo džiaugsmą ir vargą, šventos ugnies plazdėjimą ir perkūno dundesį. Sudėjo tai, kas budina dainą ir leidžia jai skristi. Ir niekas tokių stygų nepadarys.

— Surask senas ir skambink!

— Jų nebėra. Išsinešiau vakar kankles iš puotos menės. Užkopiau pilies kalną ir ten traukiau stygas. Draskiau po mažiausią gabalėlį ir sviedžiau į miestą. Mečiau vėjams ir meldžiausi visiems dievams, ir tavo galingajam Dievui meldžiausi, kad jie visi būtų geri ir manęs nebaustų. Meldžiausi, kad sudraskytos stygos skristų ir skristų šiame mieste, meldžiausi, kad jos paliestų žmones, kad jos sužeistų ir pakeltų naujas dainas. Tegu tai, kas buvo išsaugota, atitenka tiems, kurie čia gyvens, kurie statys šį miestą. Tegu jie sapnuoja ir dainuoja daug gražesnes dainas, nes mano giesmė baigta. Nebark, valdove, ir nepyk, kad buvau ištikimas. Dabar leisk išeiti man į girių vienumą prie senųjų ąžuolų.

— Didis mano dainiau, jei nuliūdo tavo siela prie mano sosto, eik ir būk tarp ąžuolų. Taip kalba tavo bičiulis, kuris tavęs visada pasiges. — Valdovas atsistojo ir nusilenkė savo dainiui, pabučiavo jį ir atidarė menių duris, kad būtų lengviau eiti į Šventaragio slėnį, į senuosius alkus. Grįžęs paėmė kankles be stygų ir pakabino prie sosto. Tegu bent jos primins rūmų dainių.

Tada vėl kvietė naujus kanklininkus į savo menes, bet jų nė vienas nebesėdėjo dainiaus suole. Ir jų muzika buvo nebe ta, ne senovės laikų giesmė.

* * *

Tų kanklių sudraskytos stygos ilgai skraidė ore ir dabar tebeskraido. Jos palietė tuos, kurie statė šį miestą. Nors dauguma buvo atėję iš svetimų žemių, bet, stygų paliesti, suprato šį kraštą ir pamėgo Vilnių. Jie čia sukūrė savo gražiausius kūrinius. Čia jie svajojo. Svajodami aprengė puošniais, ištisus šimtmečius, papuošė miestą bokštais, kurie taip pat pamėgo svajonę.

Tos kanklių stygos palietė ir naujus dainius ir pakėlė juos giesmei apie mūsų tautą. Jos ir dabar paliečia ir sužeidžia taip, kad vėl naujais žodžiais kalbėtų praeitis, kad visiem nušvistų nauji keliai.

Tos kanklių stygs palietė ir mane —

(Iš knygos *Ant Vilnelės tilto*)

SESERŲ DAINA

Dainuokim, sesės, mes jaunystei, —
Te Varduva nuneš dainas,
O kai gyvent svetur išklysim,
O kas dainuos tada, o kas?!

Dainuokim, sesės, tėviškėlei,
Kur kiemo vartai ir klevai.
Čia tu gyventi pasikėlei,
Iš čia mokyklon keliavai.

Dainuokim, eidamos per lauką,
Kur žydi, kvepia dobilai;
Čia tu motulės žilą plauką
Kaip turtą brangų pamilai.

Dainuokim Lietuvai tėvynei
Ir jos piliakalniam seniem,
Tu ją nuoširdžiai visad gynei,
Kai ji vergavo svetimiem.

Tegu per dainą ji stiprėja,
Tegu ji būna vis laisva,
Mūs didelių minčių kūrėja,
Brangioji mūsų Lietuva.

Linksmai dainuokime, sesutės,
Dainuokim dieną ir nakčia;
Mes esam tėviškės gegutės,
Graži jaunystė mūsų čia!

Dainuokim, seserys, Šešaičių,
Juk mus apjuosia Varduva!
Kiek daugel drobių, skrynių kraičių, —
Bus nuometuota Lietuva!

O kai gyvent svetur išklysim,
O kas dainuos tada, o kas?
Dainuokim, sesės, mes jaunystei,
Te Varduva nuneš dainas!

TRYS NAKTYS VILNIUJE

Daiva Kuzmickaitė

„Bet jeigu jums tektų kentėti už tiesą — jūs palaiminti!"
(1 Pt. 3, 14)

1991.01.10.

Trečiadienio vakare, kaip paprastai, suėjome į ateitininkų susirinkimą. Saulius Urbas, Marijampolės ateitininkų kuopos pirmininkas, neramiai mindžikavo, kol prasitarė: „Aš jau noriu išeiti, nes pakutiniuoju traukiniu išvažiuoju į Vilnių. Kviečia budėti prie Parlamento. Dieną negaliu — darbas. Belieka naktis. O rytoj rytą sugrįšiu".

Mintyse pasigėrėjau tokiu ryžtingumu, o sausio dešimtąją, pasibaigus pamokoms, ir pati važiuoju į Vilnių pabudėti prie Parlamento.

Draugų būrelyje buvo ir Vijolė Arbas iš Kalifornijos (dėstanti anglų kalbą VDU). Mes ratais vaikštinėjome po aikštę, skindamiesi kelią pro žmones, kad Vijolė, o ir mes patys, vietiniai, suprastume, kas dedasi.

Žmonės pulkeliais stoviniavo su vėliavomis, plakatais, šnekučiavosi, juokavo, dainavo. Keli jaunimo rateliai, pritariant armonikai, žaidė liaudies žaidimus, šoko.

Išklausę paskutines AT deputatų kalbas ir mes įsijungėme į dainą, vedamą kauniečių. Vijolė A. retkarčiais pratardavo: „O, čia tikras piknikas, nori padainuoti — prašau, pašokti — taip pat, ir kavos yra..." Deja, ne tik kavos žmonės susirasdavo. Po vidurnakčio būriavosi ir išgėrę vyrai, moterys, jaunimas. Jie aktyviai vedė įvairaus turinio dainas. Neiškentusi tarstelėjau: „Ar jie saugo Lietuvą, ar ją prageria?!"

Išgirdusi tą mano pamąstymą, Vijolė ramino: „Jie dar gražiai girti".

Stovėjau susiraukusi ir mąsčiau: „Kokiems galams tas vargas? Koks čia AT rūmų saugojimas į girtus žiūrint?" Ne tik mąsčiau, bet ir garsiai reiškiau nepasitenkinimą, ragindama važiuoti nakvynėn. Apie pusę trijų nakties prikalbinau. Tik išėję iš aikštės, Gedimino prospekte susistabdėme taksi. Taksistas buvo išgėręs ir plūdo valdžią riebiausiais slaviškais keiksmažodžiais. Jam tas pats, kokia būsianti valdžia, svarbu „paėsti" turėsime.

* * *

1991.01.11

Penktadienio rytą, važiuodamos iš Antakalnio, pamatėme koloną žmonių, einančią su plakatais AT rūmų link kita Neries krantine. Tik susižvalgėme su Vijole, nežinodamos, ką tai reiškia.

Lipant į Tauro kalną, mus pralenkdavo rusų tautybės žmonės, skubantys žemyn.

„Man labai keistai atrodo toks rusų bėgimas. Kažką sumastė jedinstvininkai", — neiškenčiau.

„Tu taip manai? Gal grįžtam aikštėn?" — pasiruošusi bėgti prie Parlamento, klausia Vijolė. Sunku buvo perkalbėti moterį, kad turime skubėti, nes jos laukia žmonės, pažadėję parvežti į Kauną. Tik po ilgų derybų ir įtikinėjimų Vijolė Arbas iškeliavo Kaunan.

Ją išleidę, nukūrėme į Nepriklausomybės aikštę. Ji buvo pilna žmonių. Iš pradžių nesupratome, kas čia dedasi. Kurį laiką atidžiau pasidairę, susigaudėme. Priešais Mažvydo biblioteką aikštėje stovėjo Jiedinstvo grupės žmonės: jauni, seni, su plakatais, raudonom vėliavom. Juos žiedu apsupę lietuviai. Ribą tarp gynėjų ir maištininkų žymėjo milicininkai. Pasidairę įsijungėme į skandavimų tiradą: „Lie-tu-va! Lie-tu-va!" Beskanduodami išgirdome jiedinstvininkų skanduotę: „Ta-rybų!", įterpiama po mūsų „Lietuva". Kai nutylame, nutyla ir jie. Tada už mano nugaros pasigirsta skardus vyro balsas: „Ar jūs žinote, ką reiškia „tarybų"? Skaitykite iš kito galo, tai yra „ubirat" (išvalyti). Jo žodžius palydi juokas.

Žmonės sutartinai uždainuoja: „Namo, namo, jiedinstvo namo. Mokėjot ateit, žinokit išeit!"

Dainušką pasigauna minia ir su palingavimais dainuoja keletą minučių.

Į jaunus medelius ropščiasi du ruseliai. Medeliai svyruoja į šonus, linksta. Visi nuščiūvame. Moterys sureaguoja pirmosios: „Gyvuliai! Ką jie daro! Medelius išlaužys!"

Medeliai neišlūžo. Tik po gero pusvalandžio ar valandos medyje pamatėme vaikinuką, beplėšiantį plakatą ir sviedžiantį jį į mitinguotojus. Medelis pradėjo linguoti. Į jį lipo vyras, bandydamas pagauti už kojų ten buvusįjį. Šis išspyrė neprašytąjį ir tasai nusirito žemėn.

Dvikovą stebėjome įsitempę. Moterys sudejuodavo: „Išlaužys medelius". Vyrai susižvalgė ir įspėjo:

LAF pirm. prof. A. Žygas Kaltinėnuose su MAS pavasario akademijos dalyviais

„Laikykimės ramiai. Tai provokacija. Norėjo peštis, tegul pešasi".

Sunku buvo ramiai iškentėti, nes išspirtoji žmogysta vėl atsidūrė medyje ir daug narsiau stengėsi iškrapštyti iš medžio vyruką. Ir šįsyk nepavyko, tik iškrito iš aukščiau. Tada medelis pradėjo smarkiai drebėti ir „partizanas" buvo iškrėstas žemėn. Gal pylos per daug negavo, nes milicininkai, kol vyko dvikova, spėjo nusiirti iki medelių.

Po kurio laiko išgirdome orkestro melodiją. Jiedinstvininkai šokinėjo, plojo džiaugdamiesi, bet neilgai, nes džiūgaujantys šūksniai išsiliejo lietuvių tarpe, suglumindami jiedinstvininkus. Pasirodo, kad Gedimino prospektu atžygiavo „Trimitas". Sustoję ant Mažvydo bibliotekos laiptų, jie užgrojo Zauerveino „Lietuvininkais mes esam gimę".

Ilgiau mitinguoti negalėjome. O iš aikštės pasitraukėme linksmai nusiteikę ir nenorom.

Dienos metu skambinau LAF Vyriausios valdybos nariams, atšaukdama posėdį, kuris turėjo įvykti vakare, motyvuodama tuo, kad pirmininkas siūlo budėti prie Parlamento, nes posėdžiauti šiom dienom nemoralu.

Po įvykių prie Spaudos rūmų paskambinau į namus, kad žinotu, jog gyva esu ir sėdžiu Vilniuje. Pirmas mamytės klausimas buvo, iš kur skambinu ir kur dabar esu.

„Bėgu prie Parlamento", — atsakiau.

„Bėk, vaikeli, reikia. Tik po tanku pati nelįsk", — sekė atsakymas, nustebinęs ramumu.

Vakare grįžome aikštėn. Žmonių buvo žymiai daugiau, nei ketvirtadienį. Vaikštinėdamos su Regina Valyte, ateitininke iš Utenos, vis sutikdavome bendrų pažįstamų. Labiausiai nustebau pamačiusi Danutę Kaminskaitę, kuri nors ir nereikėjo dalyvauti posėdyje, atkūrė į Vilnių. „Pabūsiu per naktį, o ryte važiuosiu budėti mūsų — Marijampolės-savivaldybėj", — pasiaiškino ji.

Šią naktį nuotaika buvo giedri: visi organizuotai dainavo, aikštės pakraščiuose šoko. Vilniečiai siūlė arbatą, sumuštinius. Nepasijutome sulaukę 4 val. ryto. Šįkart nesinorėjo miego, tik kad buvau pažadėjusi grįžti, tad išvažiavau miegoti.

Ilga kaip šimtmečiai para

Šeštadienio rytą, bevalgant pusryčius, radijo balsas kvietė prie bokšto. Pakilę nuo stalo, išbėgome. Prie televizijos bokšto žmonių buvo nemažai. Susitikau pamėlusius nuo ryto šaltuko ir nemigos Saulių U., Beną L. ir dar kelis nepažįstamus marijampoliečius. Kvietėme išgerti arbatos, bet jie tik mostelėjo ranka, kad ir čia vaišina. O budėti privalą, nes šiandien marijampoliečių diena. Apsidairiau. Į sieną atsirėmęs vaikinukas skaitė knygą. „Ir jis bokštą saugo", — pasigėrėjau.

Grįžau, nes po pietų reikėjo dar kelis reikalus mieste sutvarkyti.

Prieš išvažiuojant iš namų, atsiverčiau Šv. Raštą. Kur akis užkliuvo, ten ir pradėjau skaityti. Šv. Povilas

rašo apie pergalę prieš mirtį, prisikėlimo viltį. „Ką tu pasėji, neatgimsta, jei prieš tai nenumiršta", — perskaičiau nustebusi, kodėl šiandieną apie mirtį skaitinys papuolė.

Troleibuse susitikau buvusią bendradarbę Eleną K., su kuria prieš keletą metų dirbome Vilniaus darželyje. Kai pasakiau, kad šiąnakt budėsim prie Parlamento, ji pasakė, kad naktis bus rami. „Pirmadienį puolimas tikrai gali būti, nes žmonės išvažinės į darbus, nebus tiek daug saugotojų", — samprotavo ji.

Vakare, po šv. Mišių arkikatedroje, susėdę prie TV, pažiūrėjome vakaro žinių, pasitarėme dėl pagrindinių ateitininkų darbų, renginių ir išsiskirstėme kas sau.

Su LAF pirmininku dr. Arvydu Žygu sprendėme, ką daryti: eiti prie AT rūmų budėti, ar pirmiau sutvarkyti ateitininkų reikalus. Sutarėme, kad protingiausia būtų viską aptarti, „sugaudyti užsilikusias darbų uodegas", numatyti, ką reikia pirmiausia padaryti, pasinaudoti proga, būnant Vilniuje — padirbėti su kompiuteriu Universitete, deja, tik naktį.

Skubame dirbti, kad kuo greičiau galėtume bėgti į Nepriklausomybės aikštę: sėdžiu prie kompiuterio, margindama jo ekraną kuopų sąrašais. Arvydas kambario kampe tyliai šiurena kažkokius popierius. Dirbame su įtampa, klausydamiesi radio. Naktį, apie pusę antros, pasigirsta balsas, kviečiantis budėti prie Televizijos bokšto. Nutraukiame darbą.

„Važiuojam?" — sprendžiame, ką daryti. Man didelė pagunda baigti darbą. Nedrįstu Arvydui garsiai pasakyti, kad negreit pasitaikys proga prieiti prie kompiuterio ir įvesti būtiniausius dokumentus.

O Arvydas, tarsi atspėdamas mano mintis, įtikinėjo: „Mes būtinai turime važiuoti, nes jei nebus laisvo žodžio, nebus laisvos Lietuvos, nebus ir ateitininkijos". Pokalbį pertraukia etery skambąs pranešimas, kad prasidėjęs šaudymas, šaudoma tuščiais šoviniais. Suprantame — padėtis rimta. Įspūdžius paaštrina pasigirdę šūviai už lango.

Skubiai uždarau folderį, atidarau naują, pavadinu „Lietuvai" ir jame įrašau sakinuką: „Vardan Lietuvos ir tų, kurie gyvens po mūsų... 1991.01.13 1 val. 45 min."

Šį folderį palieku ekrano centre, kad bent toks ženklas pasiliktų, jeigu...

Išjungiu kompiuterį ir išbėgame pro duris, negalvodami, nei kuo, nei kaip apsirengę. Sulipame mašinon.

— Važiuojam prie bokšto?

— Taip!

Važiuodami pralenkiame bėgančius tamsoje vyrus, moteris RTV komiteto link.

Patvory paliekame mašiną ir bėgame gatve link Komiteto, kartu su kitais. Čia jau tenka irtis ir prieš srovę, nes yra besitraukiančių. Skinamės kelią dūmų kamuolių, sprogimų židinio link. Patvoriu prasispraudžiame RTV komiteto kieman prie šoninio įėjimo (kur būdavo išduodami leidimai įeiti į RTV rūmus). Tamsu. Girdisi padriki šūkavimai, švilpimai, šaudymai. Kartkartėmis driokseli sprogimas, nesąmoningai verčiantis pritūpti. Nemažas būrys apsupęs priestatėlį — šoninį įėjimą. Žmonės skanduoja: ,,Lie-tu-va!" Paskanduojam ir mes, pritariant sproginėjimams, šūkavimams ir bėgame į patį sumaišties ratą. Priešais ateina moteris iš „Ratilio" ansamblio. Ji plačiai atvertomis akimis žiūri į Arvydą ir sako 'Tai prigyvenom!.. Pažiūrėkit... ką jie padarė" — ji skėstelėjo savo palto skvernais į šalis. Kairiajame skverne boluoja didžiulė skylė, pro kurią vaikas galėtų išlįsti. Skylės pakraščiais matosi vatos skiautelės. Dešiniojoje kojoje virš kelio išrėžti du dryžiai džinsuose, tik oda baltuojanti. „Šokom... Raketa peršovė..."

— Negali būti! Taip negali būti, nepatikliai stebisi Arvydas Žygas.

Pro triukšmą, bildesį, kaukimą nugirstu pokalbio nuotrupas: „Ši paltą vaikams paliksiu. Jūs, profesoriau, pasisaugokit, o mes,... lietuviai, kaip nors... išsigelbėsim!" — moteris kalba labai lėtai, lyg ir svajingai, pabrėždama kiekvieną žodį. Pasijuntu lyg spektaklyje. Arvydas pasilenkia ir ilgai žiūri į šios nedidukės moters veidą, po to taip pat lėtai, bet tvirėtai ištaria: „Mes lietuviai!" Suprantame tuos žodžius visi trys. Palinguoja moteris galva. Kalbėti nėra nei laiko, nei noro. Arvydas apsidairo ir žengia ten, iš kur aidi sprogimai. Vejuosi iš paskos, bailiai dairydamasi, vis dar nesusivokdama, į kokį pragarą patekome. Trumpai nušvinta. Pamatau priešais lėtai einantį žmogų. Jis žiūri į tolį ramiu, plačiai atvertom akim, veidu... Mano akys įsisiurbia į jo keistai didelę dešinę plaštaką. Ji visa raudona. Stabo ištikta sustoju. 'Kraujas!' — tvokstelia mintin. Su siaubo jausmu bėgu Arvydui iš paskos šaukdama: „To žmogaus ranka kruvina! Jis turbūt peršautas".

„Taip? Gal jis kur įkrito?"

„Kur jis galėjo įkristi?" — mąstau, bėgdama iš paskos, bijodama atsilikti.

Pavieniai žmonės bėga mums priešais, blaškydamiesi, išsigandę. Tamsoje kažkas lėtai žengia tiesiai į mane. Gal pažįstamas? Ne. Žmogus eina, keistai žvelgdamas į tolį, o jo visas veidas kruvinas. Kraujas teka iš po kepuraitės. Sustoju. Nežinau, prie ko pulti. Sukrėsta vejuosi Arvydą. „Žmogus sužeistas! Jo galva, veidas kruvinas. Gal jis be sąmonės. Einam pažiūrėti!"

Išgirstu: „Gerai!" Grįžtame. Tamsoje girdisi moters balsas: „Jums reikia būtinai eiti prie greitosios pagalbos mašinos". Vėl padangė nušvinta nuo salvės ar šovinio. Ant juodo sužeistojo apsiausto purslais nutiškusi kraujo rasa. Ir vėl taip pat ramiai žmogus žengia greitosios link.

Dairomės, kur mestis. Mus pagauna banga bėgančių nuo gatvės — nuo centrinio įėjimo, nes iš tos pusės artėja šaudymai ir sprogimai.

Grįžtame prie priestatėlio. Pasigirsta dūžiai, byra priestatėlio langai. Impulsyviai atsigręžiame. Priestate šautuvų buožėmis stiklus mala desantininkai. Arvydas pirmasis iškelia kumštį ir sušunka: „Fašistai!" Visi pagauna šūkį ir ilgai jį skanduoja. Šaukti nebegaliu. Gerklę drasko skausmas, išlipęs iš kažkur giliai giliai. Springstu ašaromis ir tyliai, pro sukąstus dantis dejuoju: „Dieve, ką jie padarė, ką padarė. Dabar Lietuva neturės jokio ryšio. Niekšai!" — kolioju, beviltiškumo apimta. Desantininkai, išgrūdę langus, automatus atstato į žmones. Visi stovi nejudėdami, kelia rankas, rodydami „Victoria" ir šaukdami: „Lie-tu-va!" Kažkurio aukšto (gal 4 ar 5) langas atsidaro ir jame pasirodo visu ūgiu žmogus. Deja, niekas jo negirdi, o ir ne visi mato. Po minutės kitos žmogus pranyksta lange.

Garsiai burzgia šarvuočiai. Kažkas sušunka: „Tankai atvažiuoja!"

Iš tiesų priestatėlio link nerangiai sukasi šarvuočiai. Baisūs geležiniai žvėrys savo vamzdžius kraipo dešinėn-kairėn, skrosdami tamsą šviesos žibintais. Pasilenkiame, nes toji šviesa, atrodo, perpjauna ne tik tamsą, bet ir visą, ką joje užkliudo. Nešlaikau ir pradedu šaukti: „Viskas! Rūmai užimti! Ilgiau pasilikti beprasmiška! Bėkime!" Išgirstu Arvydo šią naktį kartojamą tą patį: „Gerai!" Tačiau bėgti jis neskuba. Vaikštinėja skersai išilgai kiemelį tarp medžių. O man taip rūpi kuo greičiau su bėgančiais trauktis iš šito pragaro. Bėgti nelabai yra kur: kiemas uždaras. Atviroji dalis užkirsta dviejų ar trijų tankų ir greitosios pagalbos mašinos.

Žmonės vikriai ropščiasi per vielinę tinklo tvorą ir bėga tolyn. Mes pagal medžius pribėgame mūro sienelę. Nemažai žmonių užlipę, sugriuvę ant žemės, laukia, kas bus. Išgirstu: „Daiva, lipk!" Nespėju susivokti, kas dedasi, pajuntu, kad kažkieno, patverta už rankų ir stumiama iš apačios, kylu į viršų. Užsiropščiu ir žiūriu, kaip Arvydas iš eilės kelia atbėgusius prie sienos. Mane apima siaubas: „Jei nušaus". Šiaip taip užtraukiame labai didelę moterį ir visi stovintys viršuje maldaujame Arvydą lipti viršun. Vyrai tiesia jam rankas, tačiau šis pats keliskart atsispiria nuo žemės, pakimba rankomis ant tvoros ir, nutvertas aplink stovinčiųjų, užsilipa ant sienelės. Šaudymai ir sprogdinimai tęsiasi. Vienas tankas grėsmingai juda pirmyn. Stovime ir stebime tarsi ekrane baisųjį vaizdą. Sušunka vyriškis: „Gulkit ant žemės! Nušaus!" Tuo metu sušvilpia ir sprogsta. Raginti nereikia. Kniūbsti sukrintame į purvą, veidais priglundame prie žemės. Po sprogimo vėl tiesiame kaklus: suriaumoja trumpam stabtelėjęs šarvuotis, tarsi atsilošia ir liuoktelia pirmyn, tiesiai į pulkelį žmonių,

Moksleiviai at-kai Kaltinėnuose š.m. balandžio 1-7 d. akademijoje

pasilikusių prie priestatėlio. Už kelių metrų gulėjusi moteris sušunka šaižiu balsu: „Žmonės! Žmonės! Viešpatie! Suvažinėjo žmones!"

Keistas silpnumas užlieja visa kūną, sąnarius. Darosi baisiai klaiku, tarsi suparaližuoja sąmonę. Trumpam viskas nutrūksta. Apima keistas jausmas: „Šaudykit, niekšai, žudykit visus, o tiesos nenužudysite!" Lėtai kylame nuo žemės.

Stiprus vyriškas balsas įsakmiai sušunka: „Visi prie Aukščiausios Tarybos!" Kartoti nereikia. Žmonės pro stovinčius praėjime tankus veržiasi gatvėn ir bėga.

Tylėdami bėgame nuo Tauro kalno žemyn, o galvoje verda: „Žmogžudžiai! Kaip galėjo gyvus žmones! Niekas negalvojo, kaip taip bus. Ar tikėjosi bent vienas mirti!"

Nepriklausomybės aikštė pilnutėlė žmonių. Dūsdami nuo bėgimo, įsiliejame minion. AT deputatai kas keletą minučių praneša apie įvykius prie Televizijos bokšto ir RTV komiteto. Įspėja žmones, kad ir čia jų gyvybei gresia rimtas pavojus. Siūlo, kol dar laikas, pasitraukti, nes prieš ginkluotą jėgą neatsilaikysime. Kai kurie deputatai bando įtaigoti, kad Lietuvai ne tik mirtys reikalingos, bet ir gyvi liudininkai.

Minia nejuda. Tuomet vėl prabyla deputatai, prašydami iš aikštės pasitraukti bent moteris ir vaikus.

Man labai baisu. Atrodo, kad tuoj atvažiuos tankai ir sumals mus visus. Taip baisu nebuvo prie komiteto, kaip čia.

Aikštėje nuaidi kunigo R. Grigo balsas, kaip visuomet ryžtingai ramus: „Brangūs Lietuvos žmonės! Aš esu katalikų kunigas. Jūsų dauguma taip pat esate katalikai. Dievas žmonėms davė laisvą valią. Jums valia pasirinkti gyvybės auką už Tėvynę. Kiekviename gyvybei gresiančiame pavojuje Bažnyčia teikia išrišimą. Tad ir dabar, visi tikintieji, susikaupkite ir pasiruoškite. Suteikiu jums išrišimą". Aikštėje tylu tylu. Nuaidi lotyniškai tariama išrišimo formulė, palaiminimas. Po to lietuviškai. Visi lėtai žegnojamės.

Širdis nurimsta. Belieka liūdesys, ramybė, susitelkimas ir ryžtas.

Pamatau netoliese stovintį pusbrolį ir niekaip neprisimenu jo nei vardo, nei pavardės. Mes pažvelgiame vienas į antrą, o prieiti pakalbėti nėra jokio noro. Bandau prisiminti, kaip jis vadinasi. Po kelių minučių prisimenu, kad pavardė jo tokia, kaip mano, nes tėtės brolio sūnus. O vardas? Atsitokiu daug vėliau.

Iš aikštės keli vyrai išneša išprotėjusį žmogų, šaižiai šaukiantį: 'Tankai atvažiuoja!" Liūdniau pasidaro, bet pagalvoju: koks skirtumas, ar mirti po tanko vikšrais, ar neišlaikius įtampos!

* * *

Prieina besišypsodama Birutė Gučaitė. Žiūriu į ją ir stebiuosi, kaip ji taip linksma prieš mirtį. Ji trumpam pradingsta. Grįžta su vyriškiu, sakydama: „Įsiamžinsim tokią dieną". Surikiuoja visus prieš AT rūmus, atsistoja šalia ir paprašo vyriškį nufotografuoti. „Ar bus kas nuotraukas išryškins?", — pagalvoju ir plačiai nusišypsau: „Vis tik šauni ta Birutė!"

Prieina Eglė su draugais iš Kauno. Ir dabar kalbėtis nesinori. Persimetam keliais žodžiais ir tylim. Vienas iš Eglės bičiulių — šviesiaplaukis vaikinukas, gražiu veideliu liūdnai prataria: „O šiandien mano gimimo diena".

„Nenusimink, ir mano", — raminu.

Eglutės būrelis subruzdo sveikinti. Šviesiaplaukiui padovanoja kalendorėlį, o man saują riešutų ir saldainių. Vaišinamės, nejausdami skonio. Cituoju ryte skaitytus Šv. Rašto žodžius apie grūdo mirtį. Pasistiprinę aptariame taktiką, tankams atvažiavus: jei papulsime po ratais, tai „Amžiną atilsį" tam, o kiti saugokim Parlamentą.

Ir aušta sekmadienis — Jėzaus Kristaus krikšto diena ir mūsų tautos krikšto diena, kai tie, kuriems nėra kito vardo, tinka galbūt tik „homo sovieticus" (anot Prisikėlimo bažnyčios Kaune kunigo išsireiškimo), pakrikštijo Lietuvą jos vaikų, mūsų brolių ir sesių, nekaltu krauju, negalvodami, kad iš mūsų kaktų ištrins niekingąjį įspaustąjį „homo sovieticus" ženklą. Šiandien mes atsitiesiame ir žvelgiame į visų tautų žmones naujai pakrikštyti, atgimę, nuskaistinti Tiesos ir Laisvės siekyje.

Mes dvasioje laisvi, nepalūžę, nors trypiami ir šaudomi, šmeižiami. Vieningi, susitelkę meilėje Tiesai ir Tėvynei, einame į Pergalę.

LIETUVA

Alstė Diržytė

Toks tykus, toks ramus ir baltas
Tavo veidas sielvarto karste —
Kelk, motule, kelk, tedūžta skausmo aidas
Ir tikėjimo tegrįžta į Tave dvasia...

Kelk, motule, kelk, ar nematai,
Jau mūsų drobės marškiniai suplyšę,
Ir duonos kriaukšlę sučiulpėm seniai,
Ir ašarom apliejome viens kitą...

Sūri, sūri Didžios Kančios druska.
Tavy, Tavy ji dar sūresnė, Lietuva!..

Ignė Marijošiūtė: „Veikti širdį"

Alytus — „proletarų miestas", — ne kartą teko girdėti kalbant. Dažnai tuo ir pats įsitikinu, matydamas apytuštes paskaitų sales. Malonu, kad taip neatsitiko balandžio 21 d., kai Alytuje lankėsi Nekalto Švenčiausios Mergelės Prasidėjimo kongregacijos sesuo Ignė Marijošiūtė. Salė muzikos mokykloje buvo pilnutėlė. Vilkaviškio vysk. ateitininkų valdyba, organizavusi šį susitikimą, tikėjosi išvysti daugiau jaunimo. Juk tokie žmonės dažniau pravažiuoja pro Alytų, negu užsuka į jį...

Patyrusi darbo su jaunimu specialistė, priversta pakeisti paskaitos turinį, nepasimetė. Ji nuostabiai dėstė savo mintis apie dabartinę mūsų krašto žmonių padėtį, įtikinančiai kvietė sukrikščioninti Lietuvą. Ar ši jaunimo karta bus išgelbėta, priklausys nuo mūsų.

Tai buvo neįprastas susitikimas. „Naujo žmogaus" ieškojime dalyvavo visi: jauni mokinukai, pedagogai, gydytojai, pensininkai. Jo pagrindinis bruožas — meilė, ne tik Dievui, artimui, bet ir savo priešui, nepapiktinti savo elgesiu kitų. Tik kantrybe, savo gyvenimo pavyzdžiu mes galime padėti pasimetusiems šiuolaikinėse vertybėse.

Salėje vaikai piešė akinius, filtrą, žvakę. Ar krikščionis nepanašius į filtrą? Jis gyvenimą paskiria savo asmens skaistinimui. Žmogus, užsidėjęs akinius, išvysta tai, ko anksčiau nematė, o kartais visiškai kitą vaizdą. Nesustokime tiesos, savęs ieškojimo kelyje. Kiekvienas žmogus turi sukauptą gėrio patyrimą, savyje talpina gėrio kibirkštėlę. Tereikia blyksnio, kuris įžiebtų liepsną. Štai kelias į tikrąją laimę — duoti, o ne imti. Tai darė Kristus. „Nė vienas, uždegęs žiburį, nevožia jo indu ir nekiša po lova, bet stato į žibintuvą, kad ateinantis matytų šviesą" (Lk. 8, 16-16). Demokratinę laisvę išnaudokime tiesos pažinimui. Kito pasirinkimo neturime.

Vakare viešnia susitiko su katechetais Šv. Kazimiero bažnyčioje. „Jūs neturite pakankamai vadovėlių, vaizdinės medžiagos, tačiau turite vieną privalumą — dirbate kaip Kristaus laikais. Tad naudokitės Kristaus metodu: ne dėstykime tikybą, o ugdykime žmogų — kataliką, sudarykime sąlygas, kad atsiskleistų asmenybė, apsispręstų už gėrį. Kristus gamtos pavyzdžiais mokė vaikus, suaugusius, nieko nebruko per prievartą, laukė kol žmogaus širdis subręs ir pati pasinaudos.

Naudoti daugiau vaizdinių priemonių, leisti vaikams savarankiškai spręsti iškeltas gyvenimo problemas, tik vėliau primenant katalikybės požiūrį". Dar daugiau rekomendacijų gavo katechetai. „Reikia stengtis ne vien atskleisti tiesą, o veikti į vaiko, jaunuolio širdį".

JAV buvo daug katalikiškų mokyklų, puikiausių vadovėlių, tačiau daugelis bažnyčių liko apytuštės. Kaip norėtusi, kad nekartotų šių klaidų mūsų katalikiškoji mokykla.

A. Geležius, R. Jurgaitis

ATEITIN SU MEILE

Kas pažadins provincijos jaunimą? Suskilo komjaunimo monopolija ir blaškosi visi bendroj makalynėj, nerasdami sau vietos, erdvės vystyti savo pasaulėžiūrai. Kas laukia šiandienos jaunimo? Koks jis turėtų būti ateity?

Jau veik metai, kaip Kupiškyje susikūrė ateitininkų kuopelės. Birželio 3 d., per Šv. Dvasios atsiuntimo šventę, vyko naujų narių priėmimas, kai vienas kitam turime atkelti vidaus vartus, paimti už rankos ir užlieti meile, nes Dievo Dvasia su mumis.

Dabar Kupiškio Švenčiausios Mergelės Marijos ateitininkų kuopa vienija 16 narių.

Tai nedidukė bendruomenė, gyvenime pasiryžusi sekti Kristaus pavyzdžiu. Labai lengva būti šventu bažnyčioj. Išėjus į kasdienybę, mus pagauna masių vėjai ir neša tolyn, arba užsidarome savo kiaute, kad neišpustytų vėjas Dievo smiltelių iš širdies ir pasiliekam su savo susikurtu pasauliu. Ateitininkai — ateities jaunimas, todėl privalo ne tik patys tobulėti, bet ir eiti į visuomenę, kad įžiebtų gerumo ugnelę, skleistų krikščionišką meilę. Evangelijoje pagal Joną yra žodžiai: „Iš to visi pažins, kad esate mano mokiniai, jei mylėsite kitus".

Kokią ugnelę turi ir kaip ją neša kupiškėnai? Pasidalykim nors maža patirtim.

Kupiškio dekanate yra daug parapijų, kuriose atsirastų jaunimo, galinčio viską atnaujinti Kristuje. Reikia tik atrakinti širdis. Taip gimė kupiškėnų žygis dviračiais į kaimyninę Šimonių parapiją. Bendra giesmė ir malda mažoj šventovėj, kur buvo apsireiškusi Marija, sunkus dviračių kelias smėlėtais miško takeliais, bendri pietūs, pokalbiai ir malda suvienija visus. Tada norisi kiekvienam paspausti ranką, pasakyti: tu man brolis.

Žygiuose ar bendruose renginiuose, kur sugiedama „Viešptie, ateik, o ateik", mes pasisemiam meilės iš Meilės ir nešam kitiems.

Tokia meilė dabar, po naujų narių priėmimo į kuopą, turėtų mus suvienyti. Juk krikščioniška meilė, gyva dvasia ir lietuviška aplinka, anot prof. A. Žygu, vienijo ir išeivius lietuvius, kad po to suformuotas šaknis jie

„O pavasario žydinčio Kristau" akademija pradedama malda

galėtų įleisti Lietuvos žemėj. Birželio 3 d. įvyko susitikimas su prof. A. Žygu, kuriame jis pasakojo apie lietuvybės išsaugojimą užsienyje, Amerikos lietuvių ateitininkų veiklą.

Tai mūsų savotiškos šeimos tobulėjimo, ėjimo į priekį fragmentai. O reikia, ir dar kaip reikia, mums išeiti į visuomenę, kuri neša didžiulius kryžius, besiruošdama prie jų prikalti savąją tautą. Numeskim tą kryžių arba pasidalykim po dalelę, o prie dalelės prikalkim savo auką, darbą Tėvynei.

Birželio 14-oji — Gedulo, Vilties ir pasiryžimo diena. Jau vėl suniveliuotu tapo šios dienos paminėjimas: šv. Mišios, gėlių vainikas, tremtinių mitingai. Kupiškio ateitininkai truputėlį kitaip prisiminė tą dieną. Birželio 11 d. naktį suspindo žvakutės prie Kupiškio marių, kur kylanti migla sujungia mus su kosmosu, ir mes pasijuntam mylimais Dievo vaikais. Lydimi Dievo, ėjom prie kryžiaus, paminklinių akmenų tremtiniams, savanorių kapinių, palikdami žvakutes kaip simbolį, jog praeities kančia sudegė, ji nesikartos.

Vilties ugneles uždegėm prie alkoholinių gėrimų parduotuvės, alaus baro. Tebūnie tai vilties ženklas, kad tauta nebus prikalta prie alkoholizmo kryžiaus, o prikaltoji dalis — prisikels.

Tai ne mitingas ir ne viešas iššūkis, o maža maldininkų — vilties piligrimų kelionė.

Daugiau ar mažiau tai visuomeniniai ateitininkų renginiai, atnešę meilę. Meilę turim nešti, nors ir kaip tai būtų sunku, meilė — atsinaujinimas. Ateitis be meilės negyvens, ji vėl sustabarės, o pati organizacija virs komercine grupele, egzistuojančia vardan reklamos.

Išeivijos lietuviukai Amerikoj, susirinkę prie didžiųjų ežerų stovyklon, pavadinton šauniuoju Dainavos vardu, giedodavo:

„Težydi vėlei Lietuva,
Kaip Tavo slėnių lelija"...

O mes, mylėdami vienas kitą, užsiauginkim dvasios sparnus, ant kurių nešim Lietuvą...

Danguolė Gervytė

MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ STOVYKLA IGNALINOJE

Sveiki, „Ateities" skaitytojai! Aš tik ką grįžau iš Ignalinos, kur, kaip ir praeitą vasarą, vyko MAS stovykla. Suvažiavome birželio 17 d. iš visų Lietuvos pakraščių, kuopų ir miestų. Susirinko apie 170 moksleivių.

Šią stovyklą suorganizavo angelas, kuris dažnai stengiasi būti nepastebėtas, arba — pats atrodo, kaip moskleivis. Tas žmogus, manome, nemažiau Lietuvai reikalingas kaip ir V. Landsbergis ar kuris kitas vadas. Ačiū Dievui ir Amerikos lietuviams, užauginusiems mums prof. A. Žygą. Jam stovyklą organizuoti padėjo Daiva Kuzmickaitė. Taip pat su mumis stovykloje gyveno tokie šaunūs žmonės, kaip stovyklos dvasios vadas kun. Robertas Grigas, komendantas Vytautas Gluoksnis, klierikai: Raimondas, Vidmantas, Šarūnas, vadovės — Danutė iš Panevėžio, Vitalija iš Kauno ir daug kitų.

Kas rytą sirena ir šauksmais per garsiakalbį mus žadino ir į mankštą kvietė komendantas. Po mankštos ir išsimaudę ežere, rikiuotėje žygiuodavom vėliavą pakelti ir eidavome pusryčiauti. Vėliau vyko kokia nors paskaita — atvažiuodavo nemažai paskaitininkų iš kitur.

Tiesa, pas mus apie penkias dienas viešėjo kun. „dėdė Juozas" (Juozas Šeškevičius) iš Brazilijos. Labai įdomus ir linksmas žmogus, tikras anekdotų karalius! Po skanių pietų būdavo poros valandų laisvalaikis. Vieni eidavo maudytis, kiti tėvam skambinti, treti ką nors žaisti, o dar kiti — šiaip pailsėti. Aš niekada nepraleisdavau progos dar kartą išsimaudyti.

Vėliau būdavo užsiėmimai būreliuose arba pasiruošimas vakaro programai. Kiekvienas stovyklautojas buvo užsirašęs į kokį būrelį: dramos, dailės, keramikos, pynimo, poezijos, buities, stovyklos laikraštėlio, gamtos pažinimo. Būreliuose buvo pravedamos pamokos.

18 val. būdavo šv. Mišios, po jų vakarienė ir vėliavų nuleidimas. Vakarienės metu kiekvienas kambarys turėjo parodyti savo programėlę, arba padainuoti, suvaidint, padeklamuoti, šūkį pasakyti... Būdavo malonu pasiklausyti draugų sumanumo ir išradingumo. Stovyklos prezidentas A. Žygas net eiles rašyti pradėjo... Vakaro programos būdavo labai įvairios, pavyzdžiui, buvo tokie vakarai: susikaupimo, tautos, poezijos, kaukių, vaidinimėlių, dvynukų, saviveiklos ir kiti linksmavakariai. Vėlai vakare buvo naktipiečiai.

Taip pat buvome ekskursijoje į Sniečkų, aplankėme Ignalinos Atominę elektrinę, linksmai atšventėme Jonines ir tos dvi savaitės spėjo prabėgti, kaip dvi trumpos dienos. Stovykla vadinosi, staiga mirusio, jau stovyklai prasidėjus — vyskupo Julijono Steponavičiaus vardu. Mes meldėmės už šį Lietuvos didvyrį.

Taip pat birželio 22-23 d. įvyko MAS suvažiavimas. Jo darbotvarkė buvo tokia:

Pavadinimas:

„Tau ir Jums!"

Šūkis:

„Dievas mus myli. Mums nieko nestinga!"

Prezidiumas:

Bernardas Kemundris (Kaunas)
ir
Julija Šukytė (Torontas)

Sekretoriatas:

Jurgita Baltrušaitytė
ir
Jurgita Šereikaitė (Torontas)

1. Vėliavų įnešimas, pagerbimas, Lietuvos himnas, invokacija;

2. Svečių kalbos: MAS stovyklos dvasios vadas kun. Robertas Grigas JAS pirmininkė gyd. Danutė Kaminskaitė. Išeivijos moksleivių at-kų vardu Julija Šukytė. LAF VV pirmininkas dr. A. Žygas.

2. Pranešimai: „Gyvenimo prasmės ir tikslo ieškojimas ateitininkijoje", J. Baltrušaitytė. „Ateitininkas šeimoje", Virginija Žagrakalytė „Ubi Caritas", Aleksandras Metiolkinas. „Sveikame kūne, sveika siela", Kęstutis Bagdžius „Kliūtys kelyje į Dievą", Jurgita Grigorčiukaitė. „Kuo skiriasi ateitininkas nuo eilinio kataliko", Julija Šukytė ir Jurgita Šereikaitė. „Ateitininko apaštalavimas", kun. R. Grigas ir kl. Šarūnas.

4. LAF MAS Centro Valdybos pirmininko rinkimai. Išrinktas: **Vytautas Gluoksnis.** Naujojo pirmininko sveikinimai.

5. Kuopų pranešimai.

6. Sveikinimai asmenims ir organizacijoms.

7. Suvažiavimo uždarymo kalba-apibendrinimas, dr. A. Žygas.

8. Malda, vėliavų išnešimas, pagerbimas, ateitininkų himnas.

9. Iškilmingos suvažiavimo šv. Mišios.

10. Iškilminga vakarienė ir po jos linksmavakaris.

Bernardas Kemundris

LIETUVOS ATEITININKAI NESNAUDŽIA

Kovo mėnesį Lietuvos Ateitininkų Federacijos pirmininkas dr. Arvydas Žygas šios organizacijos kuopų pirmininkams ir dvasios vadams išsiuntinėjo laiškus, kuriuose buvo pasidžiaugta, jog gausus ateitininkų būrys dalyvavo per šv. Kazimiero bažnyčios atšventinimą Vilniuje. Išreiškiama viltis, kad „šv. Kazimiero paprastumo ir pasišventimo dvasia lydės ateitininkus per antruosius Lietuvos Nepriklausomybės metus ir, kaip visuomet, visi šios federacijos nariai bus gyvi savo dvasia, jaunatviški, džiaugsmo kupini idealistai, kad galėtų tęsti Lietuvos atsinaujinimo darbą Kristaus dvasia". Atėjo laikas rengtis naujiesiems mūsų veiklos metams. 1991 balandžio 1-7 d. Kaltinėnuose vyksta Moksleivių sąjungos Pavasario akademija „Tikiu vieną Šventąją Katalikiškąją ir Apaštališkąją Bažnyčią", kurios tikslas apžvelgti pasaulietiško apaštalavimo prasmę, rūpesčius ir uždavinius. Pavasario akademijos, kaip ir žiemos akademijos, tikslas — suburti labiausiai užsidegusius ateitininkus ir sudaryti jiems progą giliau pažinti savo paskirtį tikėjimo, tautos ir ateitininkijos kelyje. Kaip ir Žiemos akademijoje, kuri buvo organizuota Anykščiuose, galėjo dalyvauti ir dabar dalyvauja 9-12 klasių moksleiviai. Šiuo tikslu, kadangi labai daug buvo norinčių, iš anksto buvo paskelbtas moksleivių konkursas, kuriame dalyvavo daugel moksleivių, tačiau 80 iš geriausių atrinkti ir jų autoriai dabar susirinkę į šią, iš visos Lietuvos atvažiavusiųjų, grupę. Kiekvienas jaunuolis, panorėjęs dalyvauti konkurse, turėjo parašyti 3-6 puslapių apimties straipsnį, kur gvildenamos dvi temos: *TIKĖJIMO DVASIOS ĮGYVENDINIMAS* ir *PASAULIETIŠKAS APAŠTALAVIMAS BAŽNYČIOS ATNAUJINIME.*

Kartais žmonės gražiais žodžiais save vadina katalikais, vaizduoja esą pamaldūs, atlieka religines apeigas, bet savo dvasia būna lyg mirę: elgiasi negražiai, veidmainiškai; meluoja, apkalbinėja, apgaudinėja ir užgaulioja kitus; būna išdidūs, pikti, nemandagūs, pilni puikybės. Todėl ateitininkų vadovybė nutarė duoti tokius klausimus savo nariams:

1. Kas atsitinka, kad nutrūksta ryšys tarp Gyvojo Žodžio — Kristaus — ir žmogaus gyvenimo?
2. Kaip būtų galima žmogui apsisaugoti nuo dvasinės mirties, išlaikyti gyvą ir tyrą Kristaus meilės šviesą savo gyvenime?
3. Ką turėtų daryti pasauliečiai, kad įgyvendintų savo pašaukimą?

AISTĖ DIRŽYTĖ

Ave, vita

MORITURI TE SALUTANT

Kažkas dejuoja... Tu — tyli
Ir tyli ašaros, eglišakėm pakvipę,
Ir žvakių liepsnos jaučia, kad čia pat esi,
Ir nebesi-paliudija vainikai...

Išslysta aimana iš lūpų
Ir pradingsta. Kalbėti jau nebegali
Stebi, kaip motina prie karsto klūpo,
Nors siela — amžinybės pakely...

Ant šalto grindinio dar šiltas kraujas kvepia,
Apverkia jį Tavy skambėjusi giesmė,
Ir vis vaidenas abejingos akys,
Regėjimą atėmę Tavo laisvės ilgesio akims...

Ir žaibas vidury nakties, ir juodas smūgis,
Ir apsigobusi geležine skara mirtis,
Ir pats toks mažas, bėgąs virš bedugnės
Vaizduojiesi. Belieka tik viltis.

Kad Tavo kojos, ėję pirma mūsų per ražienas,
Nebepavargs; rasa pakvipus kadugiais
Vėl ragins kaip kadais šeimyną eiti grėbti šieną
Arba apsėti lauką žiemkenčiais,

Kad žiemyje apmiręs grūdas vėl atgimtų,
Ir kad juodi, sustingę Tavo kraujo krešuliai,
Lietuviška žeme pavirtę, Lietuvą augintų
Ir gyvastis, kad laisvėj vėl sroventų, kaip kadais...

4. Kuo skiriasi pasaulietiškas pašaukimas nuo kunigo ar vienuolio?

5. Kaip turėtų elgtis pasauliečiai, jei kunigas elgiasi negražiai ir savo gyvenimu rodo blogą pavyzdį?

Kaltinėnuose pradėjusią veikti Ateitininkų Federacijos suorganizuotą stovyklą globoja Kaišiadorių vyskupija, ypač prie šių darbų prisideda uolūs kunigai: Petras Linkevičius — rūpinasi buitiniais stovyklaujančių reikalais, o dvasios gyvenimu — kun. Robertas Grigas, kuris yra šios stovyklos dvasios vadas, perskaitys temą „Tuščiojo kapo prasmė".

Kun. K. J. Ambrasas

1991.IV.2.
Vatikano radijas

PAKELIUI Į ŠIAURĖS ATĖNUS

Alytuje viešėjęs vienas žymiausių Šv. Rašto tyrinėtojų, kun. Česlovas Kavaliauskas, kalbėjo: „Mokslininkai (pvz. matematikas Moisejevas) pranašauja greitą žmonijos žūtį, jeigu visuomenėje neįsigalės moraliniai postulatai, jeigu ta kryptimi neįvyks kokybinio šuolio. O gerų pavyzdžių turime: Žana D'Ark, motina Teresė iš Kalkutos — mūsų laikų katalikų pasididžiavimas. Tai pirmieji pranašai žmogaus — Dievo kūrinio, kuris dar turi būti sukurtas. Pilnavertis žmogus spinduliuoja altruizmu, meile, nežinančia mirties. Tai Kristus, miręs ant kryžiaus, tai dvasiškai atsinaujinęs Lietuvos jaunimas, prisiminęs popiežiaus Pijaus X atkartotą šv. Povilo šūkį — Visa atnaujinti Kristuje".

Prieš dvejus metus šis šūkis rado atgarsį ir tarp Alytaus katalikiško jaunimo. Kun. D. Brogio, dabartinio Krokialaukio klebono, įžiebta, vėliau kun. A. Žukausko žarstoma, ateitininkiška liepsnelė plėtėsi, apimdama vis daugiau jaunų širdžių. Šiandien finansinės galimybės trukdo priimti visus norinčius į jaunųjų ateitininkų stovyklą, organizuojamą Vilkaviškio vysk. ateitininkų valdybos Pavištytyje pirmojoje liepos pusėje. O pasiaukojančių širdžių dirbti vardan Lietuvos dvasinio atgimimo turime.

Praėjusį sekmadienį (gegužės mėn. *red.)*Alytuje vyko antroji jaunųjų ateitininkų viktorina, organizuota Vilkaviškio vyskupijos at-kų valdybos (pirmoji vyko Krokialaukyje). Joje dalyvavo Kriokialaukio (vad. kun. D. Brogys), Rumbonių (vad. R. Jakubauskaitė), Alytaus (vad. I. Motuzienė) jaunieji ateitininkai. Iš viso dalyvavo 70 vaikų. Kun. D. Brogys, klierikai S. Kasmauskas, V. Žemaitaitis sudarė vertinimo komisiją.

Buvo nuostabi vaikų šventė. Jie pademonstravo, puikiai žinomas, katekizmo žinias, dalyvavo liaudies dainos, giesmės konkursuose, kūrė padėkos žodžius Viešpačiui. Geriausieji buvo apdovanoti. Liaudies dainos konkursą laimėjo Rumbonių jaunimas, o giesmės — Kriokialaukio jaunieji ateitininkai. Abiem komandoms įteiktos kalėdinių giesmių plokštelės. Gausiausiai dalyvavo Alytaus jaunieji — apie 40 vaikų. Šv. Kazimiero parapijos klebonas J. Gražulis subūrė gražų jaunimo būrelį, kurį globoja Irena Motuzienė. Alytiškiai geriausiai pasirodė saviveikloje — parodė vaizdelį iš „šiuolaikinės" šeimos gyvenimo, buvo aktyvūs viktorinoje. Viktorinos prizą — Lelioto knygą „Gyvenimo problemos sprendimas" — laimėjo Rumbonių jaunimas. Organizatoriai buvo paruošę puikų vaišių stalą. Pabaigoje komandos išreiškė gražius padėkos žodžius Kūrėjui ir viktorinos organizatoriams bei savo dvasios vadams. Už dalyvavimą viktorinoje visiems dėkojo Vilkaviškio vyskupijos ateitininkų valdybos pirmininkas Almantas Geležius.

Tiesiog matome, kaip keičiasi Alytaus jaunimo dvasinis veidas, su šūkiu „Visa atnaujinti Kristuje", t.y., kasdien siekti gerumu nugalėti piktą, atsinaujinti kaip pavasario gamta. Juk esame jos dalis ir būtų nenatūralu išsiskirti iš nuolatinio atsinaujinimo proceso.

Almantas Geležius ir **Raimondas Jurgaitis**

Zita Budrienė

TĖVIŠKĖS VARDAS

Tėviškės vardas — rūtos šakelė
Ir plačiapetis ąžuolas mūs,
Kryžius parimęs prie viešo kelio,
Saugantis laimę trapią, namus.

Tėviškės vardas — motinos rankos,
Šildę dienelę, žaismą sapnų.
Mane net šiandien viltys aplanko,
Tyliai pakilę nuo jos delnų.

Tėviškės vardas — žemė gimtoji
Ir viršum josios padangė melsva.
Širdis manoji nuolat kartoja:
Visas tas grožis — tai Lietuva!

DRĄSA IR IŠTVERMĖ MANO ATEITININKIŠKAJAME GYVENIME

Venta Norvilaitė

Nuo mažens buvau išmokyta gyventi pagal penkis pirštukus, arba — penkis principus: katalikiškumą, visuomeniškumą, tautiškumą, inteligentiškumą, šeimyniškumą. Mano ateitininkiško gyvenimo pradžia buvo gana lengva. Neturėjau negatyvios draugų įtakos, blogų filmų, knygų ar kitų nemoralių dalykų nemačiau. Iš tikrųjų apie pasaulį nedaug težinojau. Bręstant pamažu man atsivėrė akys į kitą pasaulį. Paaiškėjo, kad, jeigu norėjau būti tikra ateitininkė, neužteko man kas vakarą melstis, lietuviškai kalbėti, būti gera broliukams, namo parnešti gerus pažymius ir neužgauti draugių. Šie dalykai dar vis buvo svarbūs ir reikalingi, bet atrodė menkučiai šalia naujai atsiradusių problemų.

Dabar aš lankau valdišką gimnaziją ir iš jos susidarau labai blogą įspūdį apie dabartinį jaunimą. Klasėse susitinku visokiausių tikėjimų ir tautybių jaunuolius. Bet retai sutinku vaiką, kuris nori kuo daugiau išmokti. Kasdien girdžiu, kaip jie kalba, kad nekenčia savo tėvų. Visi aiškiai vertina savo draugus, bet kitus bendraamžius dažnai apkalba ir pajuokia. Kasdien girdžiu apie muštynes, o dažnai mokykloje matau apdaužytus veidus.

Liūdniausias man dalykas yra nauja mada, atsiradusi jaunimo tarpe. Mada yra sakyti, kad jaunuolis netiki į Dievą. Kai girdžiu taip žmones išsireiškiant, jaučiu pareigą prieštarauti. Katalikiškumas yra pagrindinis ateitininkų principas ir aš turiu tikėjimą Dievu ginti. Bet kyla klausimas: kaip? Ką aš galiu pasakyti savo bendraamžiams, kad jie įsitikintų Dievo buvimu? Ką jie visi galvos, kai pradėsiu kalbėti? Ar mano draugės pradės mane vadinti „davatka", sesele? Išgirdusi šiuos nusiteikimus prieš tikėjimą, apsisprendžiau, kad tų vaikų draugystės man tikrai nevertos. Tai, jeigu mano prieštaravimas jiems nepatiks, mano pasaulis nesugrius!

Grįžus namo iš mokyklos, aš atsisėsdavau ir giliai galvodavau apie šį klausimą. Buvau pasiryžusi sugalvoti atsakymą, kuris įtikintų visus jaunus ateistus, kad Dievas egzistuoja. Sugalvojau kelias mintis, kuriomis norėčiau pasidalinti.

Jeigu Dievo nėra, tai kodėl kas nors iš viso egzistuoja? Kodėl yra planetos, saulė, visata? Be Dievo niekas neturėtų prasmės.

Kita priežastis yra žmogaus prasmė. Be Dievo nebūtų meilės, draugystės, pasiaukojimo. Žmonės neturėtų moralės, jų gyvenimo tikslas nesiskirtų nuo gyvulių. Žmonės kovotų prieš vienas kitą, kad galėtų išlikti gyvi.

Mes turime stiprius ryšius su vienas kitu. Šiuos santykius turime todėl, kad Dievas YRA. Kodėl mes gerai jaučiamės, kai kitiems padedame? Kodėl ir kaip mes išskiriame gėrį nuo blogio? Kodėl mums iš viso yra svarbu, kas gera ir kas bloga?

Atsakymas: todėl, kad yra Dievas.

Paskutinis mano argumentas yra: kodėl iš viso kyla klausimas apie Dievo buvimą? Jau pats faktas, kad mūsų protai gali šį buvimą svarstyti, turėtų būti mums įrodymas, kad Dievas yra.

Paaiškinus savo įsitikinimus klasės draugams, mačiau jų keistus, pašaipius žvilgsnius. Man atrodė, kad šie jaunuoliai tik paviršutiniškai netiki į Dievą. Jų tikslas yra pasirodyti kitiems. Gal po kelių metų ši mada praeis, bet iki to laiko moksleiviai ateitininkai turi nebijoti išreikšti savo tikėjimą Dievu. Nebūtinai visus įtikinsime, bet bandymas nieko neužgaus.

Nieko nepaveikusi savo argumentais klasėje, pagaliau visiems tiems „ateistams" pasakiau, kad aš už juos melsiuosi...

LAIŠKAS DIEVUI

Mielas Dieve, aš toks mažas, o Tu toks didelis. Niekas kitas, išskyrus Tave, negali man padėti. Padėk atsikratyti ydų, kurių pamesti pats visai nepajėgiu. Jeigu Tu suteiktum bent vieną kruopelę savo jėgos, būčiau labai tvirtas. Todėl labai Tavęs prašau, padėk man, Jėzau.

Viešpatie, nėra žmogaus, kuris nežinotų, ko siekia katalikas, tikėdamas į Dievą, bet kiekvienas žino, kad tai teisinga ir sunku. Juk man ir močiutė sako, kad į dangų kelias duobėtas, o į pragarą — su šokiais ir muzika. Dieve, padėk man išlikti skaisčiu or doru kataliku.

Paulius Jepertas
(12 m., Lietuva)

KALBOS SKYRIUS

KAIP VADINAME GIMINES?

Giminystė yra dvejopa: **kraujo** ir **vedybų.** Kraujo giminystės ryšiais susiję žmonės vadinami *giminėmis,* o vedybų — *gentimis,* tačiau tarmėse liaudis dažnai tarp žodžių giminė ir gentis nedaro skirtumo. Nors žodis giminė yra moteriškos giminės, antros linksniuotės daiktavardis, bet giminėmis vadiname ir moteris, ir vyrus. Pvz.: Jis išvažiavo pas *gimines.* Lietuvoje Aldoną pasitiko visi *giminės.* Jonai, tu nesi mano *giminė,* ar geras draugas. Iš daiktavardžio *giminė* turime veiksmažodžius *giminiuotis* ir *giminautis,* taip pat būdvardžius *gimininga, -a, giminiškas, -a.* Giminystė skirstoma *kartomis* (kartą, -os): artimiausi giminės — pirmos kartos (pirmakarčiai), paskiau antros kartos ir t.t.

Kraujo giminystės ryšiai: *tėvas, motina, duktė, sūnus.* Tėvų tėvai: *senelis (tėvukas), senelė (močiutė);* tėvo ar motinos sesuo — *teta,* jos vyras — *tetėnas;* tėvo ar motinos brolis — *dėdė,* jo žmona — *dėdienė;* tetos ar dėdės vaikai: *pusbroliai, pusseserės;* sesers vaikai *seserėnai,* brolio vaikai — *brolėnai* (mergaitės — *seserėčios).* Seneliams jų vaikai: *sūnaičiai, dukraitės, vaikaičiai (sūnaitis, -čio, dukraitė, -ės, vaikaitis, -čio),* nors šnekamojoje kalboje dažnai sakoma *anūkas, anūkė,* tačiau tai slavybė, pasiskolinta iš baltarusių ar ukrainiečių, geriau keisti į *vaikaitis.*

Vedybų keliu įgytieji giminės arba gentys: vyro tėvas jaunamartei yra *šešuras,* motina — *anyta,* sesuo — *moša,* brolis — *dieveris;* žmonos tėvas vyrui yra *uošvis,* motina — *uošvė,* sesuo — *svainė,* brolis — *svainis.* Dukters vyras tėvams yra *žentas;* sūnaus žmona — *marti.* Dabar jau įprasta ir žmonos, ir vyro tėvus vadinti uošviais (uošvis, uošvė, uošvienė...). Mergina už vyro *teka,* o vyras merginą *veda;* jie abu *tuokiasi, vedasi, susituokia* (tik jau ne „ženijasi"!). Prieš vestuves vyras ir mergaitė *susižieduoja (sužadėtinis, sužadėtinė, sužieduotuvės),* o paskiau būna *sutuoktuvės, jungtuvės, vestuvės.*

Vestuvių metu mergina yra *jaunoji* arba *nuotaka,* vyras — *jaunasis.* Ištekėjusi moteris yra *sutuoktinė,* vedęs vyras — *sutuoktinis* (šie terminai dažniausiai vartojami įstatymų kalboje), nors gyvenime sakoma: *vyras* ir *žmona,* rečiau *pats* ir *pati* (tai seniausia forma).

Kai miršta žmona, vyras lieka *našlys,* o vaikai — *našlaičiai (našlaitis, -čio, našlaitė, -ės),* nors ši pastaroji forma daugiau taikoma vaikams, kurie neturi nei tėvo, nei motinos. Likusi po vyro mirties žmona yra *našlė.* Antroji vyro žmona vaikams yra *pamotė,* o vaikai: *posūnis, podukra* (vienu vardu: *povaikiai);* antrasis žmonos vyras vaikams — *patėvis.* Jeigu žmonės paima auginti visai svetimus vaikus, tai sūnumi paimtasis vadinasi *įsūnis,* dukterimi — *įdukrė, įdukterė;* priimtas bendras žodis — *įvaikiai.* Berniukai *įsūnijami,* mergaitės *įdukrinamos.*

Tolimesnių kartų giminės yra: *protėviai, senoliai, prosenoliai, proseneliai, palikuoniai, pirmtakai, provaikaičiai.* Čia neteiktinas slaviškas skolinys *bočiai* ir nevykęs darinys *ainiai.*

Šaltiniai: Antanas Salys, „Mūsų gentivardžiai", *Ženklas ir prasmė,* sudarė Bronys Savukynas, Vilnius, 1986; Danutė Brazytė-Bindokienė, *Lietuvių papročiai ir tradicijos išeivijoje,* Chicago, IL 1989.

Žodynėlis

brolėnas, seserėnas — *nephew*
dėdė — *uncle*
dieveris, svainis — *brother-in-law*
dukraitė, vaikaitė — *grandaughter*
giminė, gentis — *relative*
įvaikiai — *adopted children*
karta — *generation*
marti — *daughter-in-law*
močiutė, senelė, senolė — *grandmother*
moša, svainė — *sister-in-law*
našlaitis, našlaitė — *orphan*
pamotė — *stepmother*
patėvis — *stepfather*
pusbrolis, pusseserė — *cousin*
senelis, tėtukas, tėvukas — *grandfather*
sūnaitis, vaikaitis — *grandson*
teta — *aunt*
uošvė, anyta — *mother-in-law*
uošvis, šešuras — *father-in-law*
vyras, sutuoktinis, pats — *husband*
žentas — *son-in-law*
žmona, sutuoktinė, pati — *wife*

KNYGOS-LEIDINIAI

THE ART OF VIKTORAS PETRAVIČIUS
Edited by Algimantas Kezys
Išleido „Galerija", 226 W. Superior Str., Chicago, IL 60610 ir

„Lithuanian Library Press", 3001 W. 59th str., Chicago, IL 60629. Kaip tituliniame puslapyje pažymėta, ši knyga yra pirmasis apie Viktoro Petravičiaus meną tomas. Numatoma išleisti dar du tomus. Visas tekstas lietuvių ir anglų kalba. Į anglų kalbą vertė Mykolas Drunga (angl. k. redaktorė Nijolė Beleškaitė-Gražulienė, lietuvių k. — Arvydas Reneckas).

Viktoro Petravičiaus meno versmės glūdi lietuvių liaudies kūryboje. Visą savo kūrybinį gyvenimą jis pasiliko ištikimas savosios tautos subrandintiems motyvams, nors toje gyvenimo kelionėje teko išvaikščioti vakarietiško išsilavinimo kelius. Šiame ir numatomuose leidiniuose V. Petravičiaus meno darbai išdėstyti chronologine tvarka, o įžanginiai skyrių straipsniai ir jų ištraukos paimti iš to paties laikotarpio, kaip darbai. Knygoje du pagrindiniai skyriai: „Prieš karą" (maždaug nuo 1936 iki 1945 m.) ir „Po karo" (iki maždaug 1949 m.).

Knyga puošniai išleista, didelio formato, kietais viršeliais su aplanku, gausiai iliustruota Viktoro Petravičiaus grafikos darbais. Kaina 25 dol. Tai vienuoliktasis „Pictorial Encyclopedia of Lithuanian Culture in U.S.A." serijos leidinys. Visos tos serijos knygos yra patraukliai apipavidalintos, išspausdintos gerame popieriuje, žodžiu — „dovaninės". Tenka tik sveikinti redaktorių Algimantą Kezį, pradėjusį tokį nelengvą, bet lietuvių kultūrai reikšmingą darbą, ir linkėti ištvermės išleisti likusius Viktoro Petravičiaus meno darbų tomus.

Antanas Paškus
SĄŽINĖ psichologiniu požiūriu
Viršelis Onos Baužienės
Išleido Į Laisvę Fondas (leidinys nr. 23). Spaudė *Draugo* spaustuvė Čikagoje 1991 m.

Knyga minkštais viršeliais, 184 psl., suskirstytų į penkias dalis: Du keliai į žmoniškumą, Sąžinė — žmoniškumo versmė, Sąžinės iškraipos, Sąžinės brandumo fazės, Sąžinės ugdymas.

Sąžinę autorius vadina žmoniškumo šaltiniu. Šioje studijoje jis į sąžinę žvelgia iš psichologiniodvasinio vystymosi perspektyvos, pasinaudodamas psichologijos mokslo pateiktais duomenimis. Kalbėdamas apie sąžinės formavimąsi ir brendimą, autorius pabrėžia tėvų, mokyklos, dvasininkijos, moderniosios aplinkos įtaką. Knyga padės skaitytojui pažinti save ir kitus.

Jonas Dainauskas
LIETUVOS BEI LIETUVIŲ KRIKŠTAS IR 1387-JI METAI
Išleido Vydūno fondas
Spaudė Mykolo Morkūno spaustuvė Čikagoje 1991 m. Knygos išleidimą stambia auka parėmė Lietuvių Fondas.

Knyga didelio formato, 352 puslapių, minkštais viršeliais, iliustruota. Kaina 15 dol. XIV a. pabaigos — XV a. pradžios Lietuvos istorijos įvykius, ypač susijusius su Jogailos ir Jadvygos vedybomis ir tariamuoju Lietuvos krikštu 1387 m., kaip jis vaizduojamas lenkų kronikinio Jono Dlugošo raštuose, autorius interpretuoja kiek savaip, bet savo išvadas labai akivaizdžiai paremia to laiko lenkiškais ir lotyniškais dokumentais. Jie išspausdinti knygoje kartu su lietuvišku vertimu. Atsižvelgiant į tuos dokumentus ir kitus šaltinius, kurie gausiai cituojami knygoje, sunku nesutikti su J. Dainausko išvadomis. Jos net ir didžiausią skeptiką privers susimąstyti. Knyga ***Lietuvos bei lietuvių krikštas ir 1387-ji metai*** yra tikrai verta dėmesio.

Kazimieras Barėnas
MEŠKOS MAUROJIMO METAI
Išleido *Ateities Literatūros Fondas* (literatūros serija nr. 41)
Viršelis dail. Viktutės Siliūnienės, spaudė *Draugo* spaustuvė Čikagoje 1991 m.

Knyga minkštais viršeliais, 444 psl., kaina 15 dol. Leidyklos adresas: ATEITIES LITERATŪROS FONDAS, 409-50th Pl., Western Springs, IL 60558.

Platesnę recenziją spausdinsime vėliau.

Vytautas Volertas
VILKAS IŠ GALŲ. Romanas
Viršelis Ados Sutkuvienės
Išleido Lietuviškos knygos klubas
Spausdino *Draugo* spaustuvė Čikagoje, 1991 m. Knyga minkštais viršeliais, 304 psl., kaina 12 dol.

Plačiau apie šį romaną — kitame *Ateities* numeryje.

MŪSŲ VYTIS, 1991 m. nr. 1 (212)
Akademinio Skautų Sąjūdžio leidinys, išeina keturis kartus per metus, redaguoja Vytautas P. Mikūnas, administratorė Dalia Ječienė.

Žurnalas eina nuo 1948 m. Šis numeris turi 32 psl., jame sukaupta nemažai ne tik skautiškos, bet ir šiaip įdomios medžiagos. Ypač ver-

tingas Jono Dainausko straipsnis „Senosios Lietuvos valstybės oficialių raštų kalba", iliustruotas tų raštų faksimilėmis. Yra taip pat laiškų, knygų ir leidinių skyrius, kronikinių žinučių bei kitos medžiagos. Apskritai žurnalas daro malonų įspūdį ir, reikia pasakyti, kad jo kokybė gerokai pakilo, kai redagavimą perėmė dabartinis redaktorius V. Mikūnas. Prenumerata metams 7 dol., numerio kaina — 2 dol.

Moksleivių laikraštėliai

Džiaugiamės atsiųstaisiais moksleivių ateitininkų laikraštėliais ir nuoširdžiai sveikiname jų redaktorius, bendradarbius. Kiek tuose laikraštėliuose sąmojaus, gražių minčių, išradingumo ir jaunatviško „paišdykavimo".

Štai prieš akis ant stalo 4 laikraštėliai — vienas iš Lietuvos: *ATEITIES SPINDULYS,* kurį leidžia LAF Utenos Kristaus dangun žengimo kuopa. Laikraštėlis neišleidžiamas reguliariai dėl mums visiems žinomų priežasčių. Šis numeris yra 1991 m. vasario mėn., spausdintas ofsetu, tiražas — 1000 egz. Tokiu tiražu nė vienas čia mūsų kuopos laikraštėlis pasigirti negalėtų... *Ateities spindulys* kiek skiriasi ir savo turiniu, bent jo pirmoji dalis. Tačiau šalia visų svarių straipsnių yra korespondencijų iš kursų, stovyklų, yra ir laisvos, jaunatviškos kūrybos. Iliustruotas nuotraukomis ir D. Jakimavičiūtės piešiniais. Džiugu, kad jos piešiniais papuošta ir š.m. *Ateities* nr. 3.

• • •

Kun. Alfonso Lipniūno kuopos Čikagoje *SŪKURYS.* Redaktorė Lidija Gražulytė, viršelio piešinys Renatos Kvantaitės, o laikrštėlio bendradarbiai — visa šauni Kun. Lipniūno kuopa. Be įprastinio kuopos metinės veiklos aprašymo čia rasime ir „tvirtų" temų, pvz.: „Mūsų pagrindinė užduotis išeivijoje", „Problemos gyvenime tarp dviejų kultūrų", „Mūsų vadai — geri pavyzdžiai" ir t.t. Įdomu, kad „Anketoje" 57% narių pasisako skaitą lietuvišką spaudą (ir *Ateitį).* Gaila, dar vis per daug klaidų!

• • •

Vasario 16-sios gimnazijos Vyskupo Motiejaus Valančiaus moksleivių kuopos *BOKŠTO ŠEŠĖLY.* Redaktorė Renata Žilionytė, iliustravo Luciana Gaidimauskaitė, paruošė kompiuteriu Diana Miullerytė.

Marytės Šmitienės globoje veikia viena įdomiausių ir kūrybingiausių moksleivių at-kų kuopų išeivijoje. Jos nariai iš Lietuvos, Australijos, Argentinos, JAV, Kanados, Vokietijos, tačiau visus jungia ateitininkiški siekiai, energinga globėjos ranka ir dvasios vado kun. E. Putrimo priežiūra. Savaime aišku, kad kūrybinga kuopos veikla atsispindi ir šių metų laikraštėlyje.

• • •

MAS 1991 m. vasaros stovyklos laikraštėlis *PO DAINAVOS STOGU.* Tai galbūt pats geriausias stovyklos laikraštėlis ir galėtų būti pavyzdžiu ateinančių stovyklų laikraštėlių redakcijoms. Jį redagavo ištisas būrys jaunuolių (kai kurios pavardės gerai pažįstamos ir *Ateities* skaitytojams): Rima Ješmantaitė, Vilija ir Lidija Gražulytės, Angelė De Secki, Mikas Jesewitz, Liudas Landsbergis, Mėta Landytė ir Lora Krumplytė. Laikraštėlis gausiai iliustruotas kūrybingais piešiniais, kalba neblogai ištaisyta ir išlyginta, antraštės parodo linksmą ir lakią jaunimo vaizduotę, pvz.: *aktyvus antradienis, trumpas trečiadienis, prakaito penktadienis, šaunus šeštadienis, pasiutęs pirmadienis, karingas ketvirtadienis..!* O kur dar šiaip aprašymai, straipsneliai, eilėraščiai. Net ir „vietiniai juokai" (kurie paprastai suprantami tik stovykloje buvusiems) šį kartą daug skoningesni ir sąmojingesni. Laikraštėlio būrelio vadovėms — Nidai Černiauskaitei, Ritai Račkauskaitei ir Astai Tijūnėlytei — telieka tarti „valio!", o *Po Dainavos stogu* redakcijai: „Puikus darbas!"

JAS stovyklos laikraštėlis *DAINAVOS DRAUGAI.* Redaktorės: Julija Krumplytė ir Rasa Stasiulytė, o bendradarbiai — visi jaunieji stovyklautojai, prirašę daugybę rašinėlių ir pripiešę piešinėlių. Tai margas, linksmas, įdomus, 56 psl. laikraštukas. Jis parodo vaikiškų vaizduočių lakumą ir redaktorių sugebėjimą iš stovyklautojų išvilioti laikraštėliui medžiagos, žinant, kad stovykloje yra kur kas įdomesnių užsiėmimų, kaip rašymas ir piešimas.

Laikraštėlių konkurso laimėtojai

MAS CV nori pranešti Moksleivių Ateitininkų Sąjungos skelbto 1990-1991 m. kuopų laikraštėlių konkurso laimėtojus. Šiais metais keturios kuopos išleido laikraštėlius: Čikagos Lipniūno „Sūkurys", Čikagos Stulginskio „Draugai amžinai", Detroito Mindaugo „Jaunystės šauklys", ir Vasario-16 gimnazijos Valančiaus „Bokšto šešėlyje".

Kuopų laikraštėlių vertinimo komisiją sudarė Auksė Bankaitytė, Daliá Lietuvininkienė, ir Vladas Stankevičius. Komisija pranešė savo sprendimą liepos 6 d. Dainavoje, Moksleivių Ateitininkų sąjungos suvažiavimo metu: pirma vieta — Čikagos Lipniūno „Sūkurys", o antra vieta — Čikagos Stulginskio „Draugai amžinai".

Sveikiname kuopas, dalyvavusias konkurse ir skatiname visas kuopas kitais metais išleisti savo laikraštėlį.

MAS CV

ATEITIES SPINDULIAI

NEPALIK DAINAVOS

Aš čia Dainavoj užaugau,
Čia radau Dievą.
Savo drauguose mačiau Kristų,
Daug kartų ratelyje giedojau: „Kaip grįžtančius...”
Kaip aš galiu Dainavą palikti?
Daugiau stovyklauti nebegrįšiu.

Nenoriu palikti jaunystės,
Bijau, nežinau...
Palauk, vaikeli, neliūdėk,
Dainavoj tu per amžius gyvuosi,
Dalį savęs tu palikai,
Dalis Dainavos su tavim keliaus.

Prisiminimai tavo liks per amžius,
Draugystės visada gyvuos.
Grįžk vadovauti,
Bet, vaikeli, neverk,
Nebijok užaugti,
Nepalik Dainavos...

Gėlė Eglytė
Po Dainavos stogu

KRYŽIUS

Tvirtas
Ant altoriaus stovintis
Ant krūtinės kabantis
Medinis
Cementinis
Gintarinis
Auksinis
Sidabrinis
Modernus
Baltas
Juodas
Rudas
Iš melsvo marmuro iškaltas...
Staiga pavirsta žnyplėtu sutvėrimu
Kuris savo žnyplėmis
Viltingai mėgina perpjauti
Spygliuotą vielą
Kuri
Kryžių
Krauju apliejo

Adriana Karkaitė
Bokšto šešėly

MUZIKA

Muzika yra Dievo dovana.
Klausyk
Paskambink
Grok
Dainuok
Žiūrėk,
Tik mylėk muziką...

Liudas Landsbergis

MANO SENELIS

Kunigas tyliai pakalbėjo
Apie kelionę į Lietuvą,
Bet mano senelis negalėjo jos aplankyti.
Jis tik čia guli, guli
Amžinai.
Bet iš tikrųjų aš žinau,
Kad vieną dieną vėl sutiksiu
Savo senelį...
Vis tiek aš verkiu,
Kai metu rožę
Tiesiai į žemę.

Vida Riškutė

ĮVYKIAI IR ŽMONĖS

• Sveikiname rašytoją, redaktorių, visuomenininką **Antaną Vaičiulaitį,** š.m. birželio 23 d. sulaukusį 85 m. amžiaus (apie A. Vaičiulaitį plačiau žr. *Ateitis,* nr. 6, 1990 m.). Linkime jam daug daug šviesių, kūrybingų, sveikų metų!

• Toronto at-kai birželio 15 d. savo metinėje šventėje paminėjo 80 m. ateitininkų įsisteigimo ir *Ateities* žurnalo leidimo pradžios sukaktį. Šv. Mišios buvo Prisikėlimo parapijos bažnyčioje, kur jaunieji at-kai vėliau davė įžodį. Ta proga suorganizuotame simpoziume, tema „Trys pagrindiniai klausimai 1911 ir 1991 metais", dalyvavo dr. O. Gustainienė, B. Sakalas, S. Dargis, R. Sakalaitė-Jonaitienė, D. Grajauskaitė ir dr. R. Petrauskas, moderatorius — V. Kolyčius.

• Studentų at-kų vasaros stovykla „Ugnis" bus rugpjūčio 23-25 d. Ateitininkų namuose Lemonte, o rugpjūčio 25-29 d. Dainavos stovyklavietėje. SAS centro valdyba rūpinasi stovyklos ruošimu ir programos sudarymu. Valdybos pirmininkė yra Dana Grajauskaitė, ne Indrė Čuplinskaitė, kaip klaidingai buvo rašyta š.m. *Ateityje* nr. 3.

• Kun. Edis Putrimas, daug metų buvęs Vasario 16 gimnazijos kapelionas ir tenykštės moksleivių at-kų kuopos dvasios vadas, liepos mėn. darbavosi Kanadoje, Toronto lietuvių Prisikėlimo parapijos surengtoje jaunimo stovykloje „Kretingoje". Atlikęs tas ir kai kurias kitas pareigas, išvyks į Pietų Ameriką, kur talkins paruošiamiesiems jaunimo kongreso darbams ir vėliau dalyvaus pačiame kongrese.

• Milda Palubinskaitė š.m. gegužės mėn. gavo italų literatūros magistro laipsnį iš Columbia universiteto. Milda gimusi Kalifornijoje, studijavusi Notre Dame un-te (jį baigusi bakalauru), Kinijoje, Italijoje, lankiusi Vilniaus un-to lituanistinius kursus. Ji reiškiasi lietuvių kultūriniame ir politiniame gyvenime: dirbusi Lietuvių Informacijos centre, Lietuvos pasiuntinybėje prie Šv. Sosto, yra ateitininkė, jaunimo sąjungos narė, rašo poeziją, recenzijas, straipsnius.

Rima Polikaitytė ir Beatričė Sturonaitė neša vainiką, kuris buvo padėtas prie kryžiaus Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčios šventoriuje. Už jų — Lietuvos prez. Vytautas Landsbergis, dalyvavęs šv. Mišiose savo viešnagės Čikagoje metu ir parapijos klebonas kun. Jonas Kuzinskas

• Arūnas Raguckas iš Hamiltono (Kanada) balandžio mėn. baigė Mohawk kolegijoje architektūros technologo mokslus. Jis yra ateitininkas, gyvai reiškiasi Hamiltono LB darbuose (šiuo metu yra valdybos vicepirmininkas).

• „Minties" leidykla Vilniuje pradeda leisti mūsų didžiojo filosofo Antano Maceinos raštus. Jiems numatoma skirti 12 tomų.

• Šiais metais sukako 70 m. nuo poeto Vytauto Mačernio gimimo (1921-1944). Ta proga „Vagos" leidykla išleido išsamų leidinį, paruoštą filologijos dr. Vytauto Kubiliaus, iliustruotą dail. Taidos Balčiūnaitės. Knygoje, pavadintoje „Po ūkanotu nežinios dangumi", įjungti ne tik V. Mačernio eilėraščiai, bet jo prozos, kritikos raštai ir laiškai. 1970 m. Lietuvoje buvo išleistas gan kuklus poeto eilėraščių rinkinėlis „Žmogaus apnuoginta širdis".

• Vilniaus arkivyskupas a.a. **Julijonas Steponavičius** mirė š.m. birželio 18 d., palaidotas arkikatedros kriptoje birželio 24 d.

Jis gimęs tais pačiais metais, kaip ir *Ateitis* — 1911, Vilniaus krašte, Gervėčių parapijoje. 1955 m. buvo paskirtas vyskupu pagalbininku, senatvės sulaukusiam, Panevėžio vysk. K. Paltarokui, 1957 m. Vilniaus ir Panevėžio vyskupijų apaštaliniu administratoriumi. Po vysk. K. Paltaroko mirties 1958 pradėjo eiti vyskupo pareigas. Sovietų valdžia, nuolat persekiodama religiją Lietuvoje, griežtai reikalavo bendradarbiavimo ir jos įsakymų vykdymų, tačiau vysk. Steponavičius atsisakė paklusti. Už tai 1961 m. jis buvo areštuotas ir ištremtas į Žagarę, kur išbuvo 27 metus, negalėdamas eiti savo pareigų. Apie jo likimą daug kartų skaitėme LKB Kronikose, todėl išeivijos lietuviams vyskupas tremtinys buvo gerai pažįstamas. 1989 m. vasario mėn., sąlygoms Lietuvoje pasikeitus, vysk. Steponavičius grįžo į Vilnių, o tų pat metų kovo mėn. 10 d. popiežius Jonas Paulius II jį pakėlė arkivyskupu.

Apie a.a. arkivysk. J. Steponavičiaus laidotuves vaizdžiai iš

Lietuvos rašo sesuo Apolonija:

„Vakar palaidojom arkivyskupą Julijoną Steponavičių. Nuėjau 11:30 val., iškilmė prasidėjo 12 val., o baigėsi 15:30. Laidotuvėse dalyvavo keturiolika vyskupų, kardinolas, šimtai kunigų ir tūkstančiai tikinčiųjų. Visą savaitę jis gulėjo atvirame karste. Mačiau vyrus raudant, mačiau moteris kukčiojant. Kai įsižiūrėjau į juos, supratau, kad tai buvo atsivertimo ašaros. Visi žmonės labai mylėjo garbingąjį arkivysk. Julijoną, nes jis buvo labai paprastas, su visais lyg artimiausias draugas, tėvas. Jokio oficialumo, jokių rezervų. Visiems — visas. Visi labai jo verkė, nes visi pasigedome, ko netekome. Kaip skirtingi žmonės, taip skirtingi ir vyskupai. Lietuva neatsimena kito tokio ganytojo: nepaprastai, nepajudinamai tvirto ir teisingo. Jis visada buvo pasiruošęs gyvybę atiduoti už Dievo, Bažnyčios ir ganomųjų reikalus. Visai nieko nenorėjo sau, niekur savęs neieškojo. Jam nerūpėjo žemiška garbė, gerovė. Jam rūpėjo tik sielos".

• Sveikiname prof. dr. **Juozą Meškauską,** š.m. liepos mėn. 21 d. sulaukusį 85-rių metų amžiaus. Jis yra vienas iš ateitininkų medikų „Gajos" korporacijos Vytauto Didžiojo un-te Kaune steigėjų, buvęs studentų at-kų sąjungos pirmininkas, vėliau iškilus profesorius ir visuomet veiklus ateitininkas. 1987 m. Čikagoje išleista, jo paruošta, stambi ir vertinga „Lietuvos medicinos istorija".

• Dr. Petras Kisielius, buvęs Ateitininkų Federacijos vadas, pakviestas devintosios laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventės rengimo pirmininku. Šventė numatoma Čikagoje 1992 m. liepos 4-5 d.

• Dr. Česlovas Masaitis jau dešimti metai iš eilės ruošia sendraugių ateitininkų savaitės kultūrinę programą. Savaitė vyksta tėvų pranciškonų sodyboje Kennebunkport, Maine rugpjūčio 10-16 d. Č. Masaitis š.m. gegužės ir birželio mėn. kelias savaites praleido Lietuvoje, dalyvaudamas Kūrybos ir Mokslo simpoziume bei LKMA suvažiavime.

• Š.m. vasaros JAS stovyklą suruošė Lidija Ringienė ir Vakarė Valaitienė. Kapelionas buvo kun. Kastytis Ramanauskas, vyr. šeimininkė Ona Norvilienė. Užsiėmimų vadovai: kun. K. Ramanauskas, Rimas Biliūnas, Austė Vygantienė, Lidija Ringienė, Birutė Bublienė, Kristina Žvinakytė, Julija. Krumplytė, Rasa Stasiulytė, Teresė Beržinskaitė, Vitas Polteraitis, Aleksas Mitrius, Mėta Landytė ir Vėjas Skripkus. Stovyklos komendantas — Vytas Čuplinskas (pirmą savaitę), Daina Dumbrienė (antrą); vyr. berniukų vadovas — Jonas Adickas, mergaičių — Elena Juzaitienė. Stovyklavo 97 vaikai.

KELIOS PASTABOS DĖL STRAISNELIO APIE GEN. JUODIŠIŲ

Pereitų metų *Ateityje* (nr. 6) buvo išspausdintas Adolfo Damušio straipsnelis „Jonas Juodišius, generolas, Gulago kankinys". Į jį atsiliepė A. Saulis iš Kanados ir papildė kai kuriuos pateiktus faktus bei mintis. Manome, kad su tais papildymais verta susipažinti ir dėkojame p. Sauliui už dėmesį. Savo laiške jis rašo:

„Gerai pažinojau tą asmenybę, nes dvejus metus buvau jo valdžioje Karo mokykloje ir penkerius metus, jam vadovaujant, 4-tame artilerijos pulke. Tai ramaus, santūraus būdo ir tvirtų nusistatymų asmuo, principingas katalikas ir viešas savo tikėjimo išpažinėjas.

1. Aukštieji karininkų kursai buvo skirti pasitobulinti specialybėje, pereinant iš vienos ginklo rūšies į kitą. J. Juodišiui, pereinant iš pėstininkų į artileriją, reikėjo baigti tuos kursus. Tai darydavo tik jaunesni karininkai, nes vyresniesiems nebebuvo prasmės. Kursų baigimas neteikė jokių privilegijų. Juos baigęs, buvo tik jaunas karininkas ir negalėjo būti skiriamas pulko vadu.

2. J. Juodišiaus karinę karjerą lėmė Karo akademijos Belgijoje baigimas 1930 m. pavasarį. Tada jis buvo paskirtas Karo mokyklos inspektoriumi, pulk. ltn. laipsniu pulko vado padėjėjo etate, nes mokyklos baigimas teikė privilegijų: dvejus metus vyresniškumo į gretimą laipsnį ir pirmenybę užimti aukštesnę vietą.

3. Tik 1934 m. pavasarį J. Juodišius buvo paskirtas 4-to artilerijos pulko vadu ir pakeltas į pulkininko laipsnį. Pulkui jis vadovavo penkerius metus. Tada aš buvau tame pulke jaunesnysis karininkas.

4. 1939 m. pavasarį (visi jo paaukštinimai vyko pavasarį, balandžio-birželio mėn.) buvo paskirtas Karo mokyklos viršininku ir pakeltas generolu. Deja, neilgai teko vadovauti normaliose, laisvos Lietuvos sąlygose, tai ir pakelti mokyklą į aukštą lygį (kaip parašyta minėtame straipsnelyje) nebuvo net laiko. Be to, Karo mokykla ir taip buvo aukšto lygio.

5. Lietuvos kariuomenę įjungus į rusų dalinius 1940 m. rugpjūčio mėn. ir pavadinus 29-ta kuopa, gen. Juodišius buvo paskirtas vienos divizijos (179) artilerijos viršininku. 1941 m. birželio pradžioj buvo išsiųstas į Maskvą tariamam pasitobulinimui, bet ten areštuotas ir išvežtas į darbo lagerį Lamos saloj, Janisejaus upės žemyne.

6. Lietuvos kariuomenėje artilerijos inspektoriumi J. Juodišius niekuomet nebuvo.

7. Formuojant Rusijoj 16-tą lietu-

višką diviziją, jos vadu buvo paskirtas gen. Baltušis-Žemaitis, o artilerijos viršininku gen. Žiburkus, abu išsiauginti Rusijoj. Diviziją sumušus prie Oriolo, likučiai buvo atitraukti užfrontėn ir naujai formuojami. Vadu paskirtas gen. Karvelis. Tuo metu ir galėjo būti ieškoma divizijos artilerijos viršininko nes gen. Žiburkus buvo žuvęs, bet ne divizijos vado. Kaip ten bebūtų, bet faktas tikras, kad buvo ieškoma darbo lageryje.

Čia reikėtų paabejoti, ar buvo tikrai ieškoma viršininko, ar tai daryta tik propagandiniais sumetimais. Tame darbo lageryje buvo visi aukštieji artilerijos karininkai — 14. Jeigu gen. Juodišius nesutiko pareigų paimti, ar nebuvo kalbinami kiti, kurių bent vienas gal būtų sutikęs? Be abejo, buvo statomos tokios sąlygos, kurios nė vienam lietuviui karininkui nebuvo priimtinos. Tai liudija ir pats faktas, kad divizijos artilerijos viršininku buvo pasirinktas leitenantas Petronis, kuris, rusams atėjus, tuojau prie jų pritapo.

Tikiu, kad šios mano pastabėlės apie gen. Joną Juodišių kiek paryškins kai kuriuos faktus ir aplinkybes. Dar norėčiau pridurti, kad gen. Juodišius buvo uolus katalikas ir savo įsitikinimų neslėpė. Kareiviai sekmadieniais ir šventadieniais buvo vedami bažnyčion pamaldoms. Generolas, būdamas pulko vadu, visuomet su šeima tuo laiku ateidavo ir kartu su kariais dalyvaudavo pamaldose. Tai nebuvo „davatkiškas" pamaldumo rodymas, o nuoširdaus krikščionio elgesys".

TRYS BROLIAI — VIENAS KELIAS

Darius, Audrius ir Marius (Juozo ir Irenos Polikaičių sūnūs) yra pažįstami ne tik ateitininkijos gretose, bet ir lietuvių kultūriniame bei visuomeniniame gyvenime. Šalia kitų užsiėmimų ir darbų, kuriuos jie atlieka, šios Polikaičių trijulės vardai dažnai siejami su muzika. Ypač tuo pasižymi Darius, pasireiškęs kaip jaunas kompozitorius, išleidęs savo kūrinių plokštelę „Aš čia gyva". Šį pavasarį (gegužės 26 d.) Čikagoje įvykusioje Dainų šventėje Darius buvo vienas iš dešimties dirigentų ir muzikinio repertuaro komisijos narys. Jis taip pat orkestravo ne vieną kūrinį, atliktą šventės programoje.

Darius jau kelinti metai yra Tautinio meno ansamblio Dainava chorvedys Čikagoje, sėkmingai paruošęs chorą keliems stambiems pasirodymams. Jis taip pat vadovauja Kristijono Donelaičio aukštesniosios lituanistinės mokyklos chorui ir dėsto dainavimą. Yra baigęs *Illinois Institute of Technology* Čikagoje ir įsigijęs magistro laipsnį iš elektros inžinerijos ir kompiuterių mokslo.

Audrius moko dainavimą ir vadovauja chorui Kr. Donelaičio pradžios mokykloje, yra Dainavos ansamblio chormeisteris. Jis taip pat baigęs IIT magistro laipsniu (ta pati mokslo sritis, kaip brolio Dariaus) ir dabar ruošia doktoratą.

Marius — iš jų jauniausias — dar tik baigęs pirmuosius studijų metus IIT. Jis taip pat reiškiasi muzikiniame lietuvių gyvenime: moko Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos (Čikagos Marquette Parke) lituanistinės mokyklos chorą, yra dažnas įvairių renginių talkininkas, kur jis vadovauja dainoms, giesmėms, pritardamas akordeonu. Kaip ir jo vyresnieji broliai, dažnai vasaras praleidžia Dainavos stovyklavietėje, mokydamas jaunuosius stovyklautojus dainų ir giesmių. Visi trys broliai yra labai veiklūs ateitininkai, turėję įvairias pareigas sąjungų valdybose. Audrius šiuo metu yra MAS centro valdybos pirmininkas.

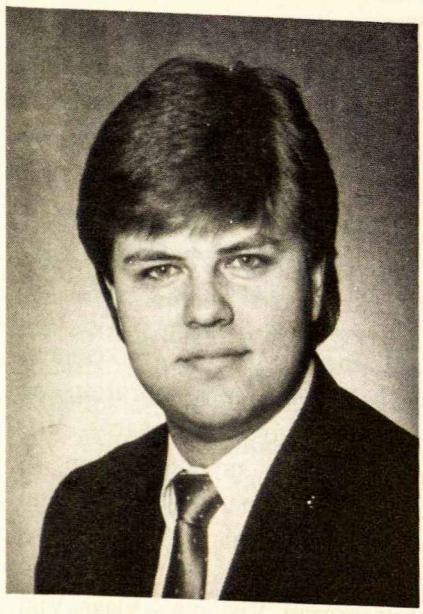

Darius

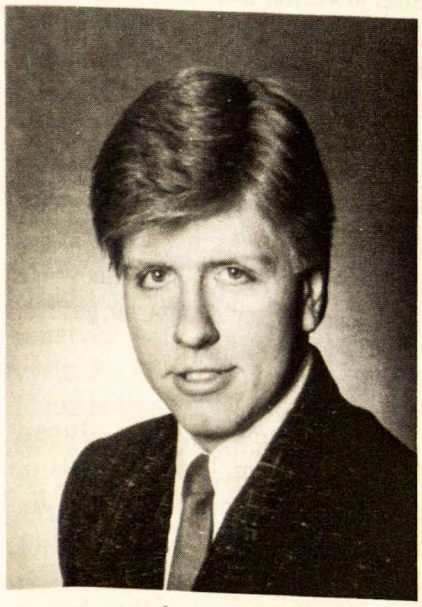

Audrius

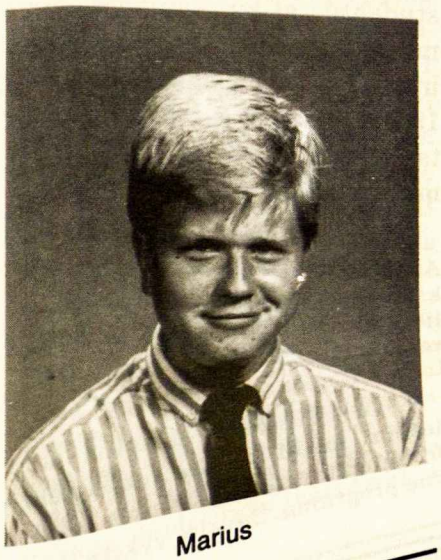

Marius

VII-ją Dainų šventę prisimenant.

Nuot. Jono Kuprio

VASARIO 16 GIMNAZIJA ITALIJOJE

Vasario 16 gimnazijos moksleivės duoda at-kų įžodį š.m. Sekminėse. Iš k.: K. Sakutė, L. Gaidimauskaitė, L. Pundytė, M. Strazdaitė, D. Miulerytė, D. Kupčinskaitė. Nuotr. Marytės Šmitienės

Pakviesti Santa Gemmos parapijos Monzoje, Vasario 16-sios gimnazijos tautinių šokių grupė ir orkestras balandžio 28 d. išvyko į Italiją. Su mumis keliavo šokių grupės ir orkestro vadovai bei kun. Edis Putrimas, o iškyloms į Monzos ir Milano miestus vadovavo ponia Nora Posenti. Kelionė suorganizuota kun. Giovanni Andissio iš Mainzo dėka.

Keliavome autobusu, išvažiavę 6 val. sekmadienio rytą — per Vokietiją, Prancūziją, Šveicariją, iki Italijos. Tą vakarą, pasipuošę tautiniais rūbais, jau dalyvavome šv. Mišiose Monzos bazilikoje. Keturi šimtai susirinkusių žmonių klausėsi lietuviškų giesmių, o Mišias aukojo vietos vyskupas.

Po Mišių vakarieniavome Santa Gemmos parapijoje ir ten susipažinome su mūsų „naujomis šeimomis", kurios buvo sutikusios priimti mus nakvynei. Buvo daug šeimų, kuriose bent vienas narys kalbėjo angliškai ir beveik visos mokėjo prancūziškai. Atrodo, kad visi mokiniai galėjo susikalbėti: iš Šiaurės Amerikos — angliškai arba prancūziškai (pvz. kanadiečiai), Pietų Amerikos — ispaniškai, vokiečiai — vokiškai. Buvo ir neaiškumų. Kartais teko savo norus ir mintis „išvaidinti". Aplamai, visi gerai susigyvenom su šeimomis ir šiek tiek pramokom apie italų kultūrą, gyvenimą.

Pirmadienio rytą aplankėme mergaičių gimnaziją. Mergaitės mus sutiko su dainomis ir nupieštais, iškabintais visų mūsų vardais. Vėliau mes kartu dainavome ir kalbėjomės apie savo mokyklas. Jos kiekvienam mūsų įteikė po dovanėlių krepšį, paskui pasidalinom vaišėmis. Keliavome tolyn ir aplankėm senąją Baziliką de Battisaero Di Agliate. Šalia jos stovi krikštykla, pastatyta 700 metų po Kristaus gimimo, o pati bazilika statyta 500 metų vėliau. Ji akmeninė, su bokštu ir 33 langais, tik iš pietų pusės, nes buvo tuomet tikima, kad visos žemės blogybės ateina iš šiaurės.

Po pietų įvyko pasimatymas su Monzos burmistru Gatti. Jį ir jo pavaduotojus aprišome tautinėmis juostomis. Vakare, po repeticijos, pasirodėme Monzos Manzoni teatre. Mes — šokėjai, dainininkai ir orkestras — atlikome valandos programą. Salėje buvo apie 500 žiūrovų, o jos prieangyje išstatėme atvežtą Sąjūdžio parodą. Kunigai Andissio ir Putrimas kalbėjo apie gimnaziją, o Luciana Gaidimauskaitė ir Laura Pundytė (abi iš Argentinos) — apie Lietuvą. Programą užbaigėme, sugiedodami Lietuvos himną.

Antradienį, balandžio 30 d., apžiūrėjome Milaną, o po pietų buvo susitikimas su Cesare Grampa, Milano kultūros centro vedėju. Jis papasakojo apie Milaną ir kaip jis palaiko pastovius ryšius su Lietuva per Lietuvių centro draugiją. Jo vertėja buvo Birutė Michelini, kuri dėsto lietuvių kalbą Milano universitete.

Tą popietę taip pat sutikom Milano kardinolą Carlo Maria Martini. Po to dalyvavome Mišiose Milano katedroje, kur katedros klebonas sveikino lietuvius. Giedojome lietuviškas giesmes. Po Mišių bazilikos aikštėje šokių grupė ir choras spontaniškai pasirodė. Greit susirinko keli šimtai žiūrovų.

Tą vakarą įvyko atsisveikinimas ir vakarienė su šeimom. Nes kartu dainavome, žaidėme, apsikeitėme dovanėlėmis, palikome jiems adresus ir

Vokietijos at-kai ir svečiai, dalyvavę vysk. Antano Deksnio 60 m. kunigystės sukakties šventėje. Viduryje iš k.: prel. Jatulis, prel. Vasiliauskas, vysk. Schmid, vysk. Deksnys, vysk. Matulionis. Nuotr. Marytės Šmitienės

parsivežėm naujų. Žadėjome palaikyti ryšius. Dėkodami už viską, savo vadovus aprišome juostomis. 11 val. nakties visi mus gražiai išlydėjo ir dar bėgo paskui autobusą.

Liūdna buvo išvykti, tačiau kitą rytą, 6 val., jau matėme gimnazijos bokštą pro autobuso langus. Grįžome visi pavargę, apsimiegoję ir liūdni. Buvo gaila palikti naujus draugus ir malonias šeimas, tačiau liko puikūs prisiminimai: pulkai balandžių prieš Milano katedrą; nesibaigiančios vakarienės (italai labai daug valgo!); sėkmingai atlikti pasirodymai ir tekančios ašaros atsisveikinimo metu. Aplamai, kelionė į Italiją mums visiems paliko labai gerą įspūdį.

Renata Žilionytė

ŠVENTE BAIGĖME VEIKLOS METUS PREZ. STULGINSKIO KUOPOJE

Paskutinis šių mokslo metų susirinkimas buvo gegužės 10 d. Turėjome vaidinimo repeticiją Ateitininkų namuose, paskui nuvažiavome pas Viliją ir Nidą Januškytes, kur žiūrėjome filmą, atsisveikinome su abiturientais ir išrinkom ateinančių metų valdybą. Kuopos globėja Laima Blažienė, Monika Vygantaitė, Vida Kazlauskaitė ir Viktorija Žvinakytė apklausinėjo kandidatus. Egzaminus sėkmingai išlaikė: Janina Braune, Monika Gylytė ir Gytis Vygantas. Ateinančių metų valdybą sudaro Aidė Užgirytė, Ingrida Martinkutė, Laura Lapšytė, Kastytis Šoliūnas, Lora Krumplytė, Nida Tijūnėlytė ir Audra Grigaliūnaitė. Valdyba dar nepasiskirstė pareigomis. Romas Blažys bus kuopos fotografas. Kuopos globėjos bus Milda Jakštienė ir Raminta Lapšienė.

Gegužės 19 d. įvyko kuopos šventė. Kun. Zaremba aukojo Mišias Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje, Lemonte. Po Mišių moksleivių pasižadėjimą davė J. Braune M. Gylytė ir G. Vygantas. Ateitininkų Federacijos vadas J. Polikaitis įteikė juosteles ir ženkliukus, o kuopos globėja Indrė Tijūnėlienė — po gėlių puokštelę. Sukalbėjome ,,Ateitininkų credo'' ir sugiedojome at-kų himną. Vargonavo Rasa Poskočimienė.

Po to važiavome į Ateitininkų namus. Kadangi mūsų šventė vyko kartu su jaunučių Daumanto kuopa, pirmiausia buvo jų programa, paskiau kuopos kopirmininkė Julija Krumplytė vadovavo moksleivių programai. Sveikino Federacijos Vadas, MAS CV pirmininkas Audrius Polikaitis, sendraugių vardu Jadvyga Damušienė, Kun. Lipniūno kuopos atstovas Aras Norvilas ir kuopos globėja Indrė Tijūnėlienė. Ji įteikė abiturientams gėlių, kad visi maloniai prisimintų laiką, praleistą kuopoje. Kristina Liaugaudaitė perskaitė veiklos metų apžvalgą, o Kastytis Šoliūnas kuopos vardu atsisveikino su abiturientais, linkėdamas jiems sėkmės. Vytautas Pabedinskas atsisveikino abiturientų vardu. Naujai išrinktoji valdyba apdainavo buvusią kuopos valdybą: mes jų pasiilgsim.

Po trumpos pertraukėlės prasidėjo Rasos Poskočimienės paruoštas humoristinis vaidinimas ,,Į Lemontį''. Jį repetuodami, turėjome daug

juoko, tai dabar džiaugėmės, kad publika juokėsi su mumis. Visuomet su entuziazmu laukiame Rasos vaidinimų ir esame dėkingi jos šeimai, kad sudaro sąlygas Rasai dirbti su mumis. Turėjome ir „viešnią žvaigždę" — Mėtą Landytę iš Kalifornijos, kuri paskutinę minutę sutiko vaidinti medį. Taip pat buvo atvykusi mūsų kuopos narė, Rima Ješmantaitė iš North Carolina.

Po programos vaišinomės mamyčių suneštais skanumynais, kuriais rūpinosi globėja Laima Blažienė su Milda Jakštiene ir Dalia Martinkiene. Oras buvo gražus, kurie neskubėjo, žaidė lauke. Buvo smagu, kad šventėje jau dėvėjome naujus kuopos marškinėlius, suprojektuotus Audros Grigaliūnaitės, Nidos Tijūnėlytės ir Lauros Lapšytės.

Birželio 19 d. kuopa suruošė iškylą iš „Great America". Pirmadienį, birželio 17 d. Pal. Matulaičio misijoje buvo užsakytos šv. Mišios už mūsų mielą žuvusią draugę Renatą Šmulkštytę ir kitus mirusius narius. Mišias aukojo kun. A. Saulaitis, SJ.

Nida Tijūnėlytė

ATEITININKŲ SUVAŽIAVIMAS MEMINGENE

Kaip kiekvienais metais, taip ir šiemet gegužės mėn. 18-20 d. įvyko Vokietijos ateitininkų suvažiavimas. Iš visos Vokietijos susirinko moksleiviai, studentai ir sendraugiai dalyvauti šioje šventėje Memingene (Vokietijoje).

Kas pasirūpino šventės organizavimu, viešbučiu ir maistu? Tai prel. A. Bunga — lietuvių sielovados delegatas.

Šeštadienį, gegužės 18 d., išvažiavome iš gimnazijos autobusu. Kelionė buvo tikrai nuostabi! Bavarija — pietų Vokietija — būdinga savo įvairaus aukščio kalnais, dar neužterštomis upėmis, gražiais ežerais. Po keturių valandų pagaliau pasiekėme Memingeną. Ten jau mūsų laukė prel. Bunga su kvepiančia vakariene, jo paties surežisuota ir šeimininkių vienuolių maloniai paruošta. Po vakarienės prasidėjo mūsų ateičiai svarbus suvažiavimas.

Dr. Jonas Norkaitis iš Stuttgarto, Vasario 16-tos gimnazijos direktoriaus A. Šmito pristatytas, skaitė neeilinę paskaitą: „Ateitininkija laiko kaitoje". Jis, trumpai papasakojęs apie savo kelią į ateitininkus, priminė, kad šiais metais yra „Ateities" 80 metų jubiliejus. Kėlė klausimą: ar dabartiniai ateitininkai yra panašūs į tuos, kurie pradėjo veiklą. Jis atrado panašumą tik ideologijoje. Papasakojo fragmentą iš ateitininkų istorijos, kai 1945 m. ateitininkai atsikūrė Vokietijoje, o po to persikėlė į Ameriką. Svarbu, kad šiandien Lietuvoje ateitininkai vėl gyvuoja, nes jie savo principais pagilins lietuvių kultūrą.

Po paskaitos įvyko diskusijos tema: „Ką ateitininkai išeivijoje galėtų duoti ateitininkams Lietuvoje, ir ko jie iš mūsų pageidautų". Diskusijos užsitęsė gana ilgai, nes reikėjo suderinti įvairius Lietuvai pagelbėti projektus. Po jų visi išsiskirstėme atsipūsti. Daugumas ėjome pažiūrėti seno miesto ir jo naktį iliuminuotų istorinių pastatų.

Sekmadienį, 19 d., po pusryčių 10:30 val. dalyvavome iškilmingose

Prez. A. Stulginskio moksleivių kuopa iškyloje š.m. birželio 19 d. Nuotr. I.T.

Mišiose St. Hildegardos vienuolių koplyčioje. Šešios mergaitės: Dainora Kupčinskaitė (JAV), Luciana Gaidimauskaitė (Argentina), Diana Miullerytė (Lietuva), Laura Pundytė (Argentina), Kristina Sakutė (Kanada) ir Marija Strazdaitė (JAV) davė moksleivių įžodį ir gavo pilkai-žalias juostas. Mišias laikė vyskupas Juozapas Matulaitis M.I.C. (iš Kaišiadorių, Lietuvos), vysk. Antanas Deksnys (iš Vokietijos) ir dar 10 kunigų.

Po Mišių svečias prel. Vasiliauskas (Vilniaus arkikatedros klebonas) skaitė paskaitą. Jis, įstojęs ateitininkijon 1935 m., papasakojo mums apie savo dinamišką veiklą Lietuvoje, kur turėjo kentėti dėl ateitininkų idealų. Jis pastebėjo, kaip daug idėjos draugų dėl to išėjo nenumatytais, bet gal Dievo norėtais keliais. Jis laukia, kad ateitininkų veikla išeivijoje būtų kaip buvo nepriklausomybės laikais Lietuvoje: pilna geraširdingumo, energijos, veržlumo.

Po pietų iškeliavome į pilių-rūmų pažibą: Neuschwansteino pilį, kurią pastatydino nelaimingasis bavarų karalius, ir kurioje yra šv. Kazimiero paveikslas. Ji stovi kalno viršūnėje, tarp pušynų, lyg saugodama visą Allgau pakalnę. Daug turistų iš įvairių kraštų aplanko šią, visame pasauly žinomą, pilį. Daugu-ma mūsų ten buvo pirmą kartą. Gaila, dėl turistų sangrūdos ne visi galėjome į ją patekti. Pilni įspūdžių grįžome pas vaišingąjį prel. Bungą ir gardžiavomės vakariene. Po to visi susirinkę, pasiskirstėme grupėmis ir linksmai praleidome vakarą žaisdami, dainuodami pagal ateitininkų moksleivių ir studentų paruoštą programą. Kūrybinga buvo ta mūsų vakaronė.

Pirmadienį, 20-tą dieną, tautiniais rūbais apsirėdę, dalyvavome pamaldose. Po jų visi susirinkome salėn pasveikinti vyskupą Deksnį 60 metų kunigystės sukakties proga. Po iškilmingų vaišių baigėsi turininga mūsų ateitininkų šventė. Atsisveikinome ir visi patenkinti, pabrandinę savo dar jaunos ateitininkų veiklos sėkliukes, ruošėmės grįžti namo.

Kiekvienam iš mūsų ši šventė atnaujino sielą ir mintis, skatino susimąstyti, galvoti, kas yra ateitininkijos esmė, kaip tikrovėje ją reikia išgyventi, savo tiesa ir meile uždegti pasaulyje daugiau širdžių Dievo karalystei ir, svarbiausia, visuomet laikytis ateitininkų šūkio: *VISA ATNAUJINTI KRISTUJE, TARNAUJANT DIEVUI IR TĖVYNEI.*

Luciana Gaidimauskaitė

KUOPOS ŠVENTĖ

Š.m. birželio 7 d. Kunigo Alfonso Lipniūno ateitininkų kuopos moksleiviai susirinko į Jaunimo centrą šeimos šventei. Pagal tradiciją, šventė prasidėjo šv. Mišiomis, kurias aukojo kuopos kapelionas kun. Antanas Saulaitis. Skaitymus ir giesmes atliko patys moksleiviai, giesmėms akordeonu pritarė Audrius Polikaitis. Mišioms pasibaigus, 8 kandidatai davė moksleivių at-kų įžodį ir gavo juostas bei ženkliukus. Naujieji Kun. A. Lipniūno kuopos nariai yra: Vilija Bogutaitė, Daina Čarauskaitė, Rimas Gecevičius, Vilija Gražulytė, Irena Kvantaitė, Venta Norvilaitė, Simona Pulikaitytė ir Rimas Putrius. Po įžodžio visi nuėjome į salę, kurioje vyko užbaigiamasis metų susirinkimas. Į prezidiumą buvo pakviesta buvusioji valdyba: pirm. Krista Šilimaitytė, vicepirm. Lidija Gražulytė, ižd. Aras Norvilas, sekr. Elena Tijūnėlytė ir korespond. Dalius Gilvydis.

Valdybos nariai trumpai suminėjo atliktus pereitais metais darbus. Buvo pasveikinti naujieji moksleiviai, abiturientai ir išrinktoji ateinančių metų valdyba. Visi apdovanoti gėlėmis. Sveikino Federacijos vadas Juozas Polikaitis, MAS centro valdybos pirm. Audrius Polikaitis. Jis ypač sveikino kuopą už pavyzdingą veiklą. K. Šilimaitytė kuopos globėjams Rimai Polikaitytei ir Mariui Tijūnėliui įteikė dovaną ir padėkojo už visą pagalbą sunkiai dirbant su mumis. Iš kuopos išeina 5 abiturientai: Lidija Gražulytė, Alda Mikučauskaitė, Aras Norvilas, Julija Pulikaitytė ir Krista Šilimaitytė. Kuopa jų pasiilgs ir nuoširdžiai linki jiems sėkmės.

Po oficialios dalies visi skaniai pasivaišino mamyčių atneštomis vaišėmis. Buvo rodoma „Spurgų baliaus". vaizdajuostė ir išdalintas šių metų laikraštėlis „Sūkurys". Taip pat pristatyta nauja valdyba: Daina Ansevičiūtė, Dalius Gilvydis,

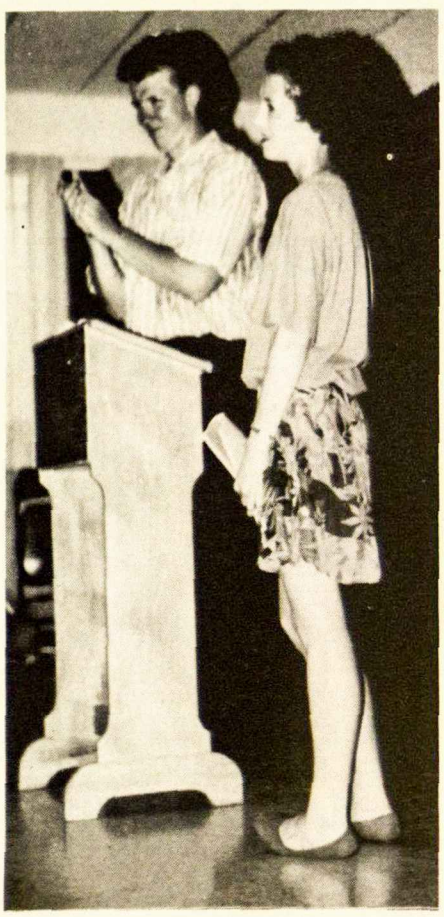

MAS CV pirm. A. Polikaitis sveikina Ventą Norvilaitę, laimėjusią I vietą MAS skelbtame rašinių konkurse. Nuotr. Rimos Polikaitytės

Renata Kvantaitė ir Elena Tijūnėlytė. Tikimės, kad jie sugebės padaryti kitų metų veiklą sėkmingą, kaip ir buvusiųjų. Su šia šventė užbaigėme veiklos metus. Išsiskirstėme ruoštis vasaros stovykloms.

Venta Norvilaitė

TORONTO ATEITININKŲ ŠVENTĖ

Š.m. birželio 15 d. Lietuvių vaikų namuose įvyko mūsų metinė šventė, kurioje dalyvavo apie 50 įvairaus amžiaus ateitininkų. Šventė buvo pradėta Mišiomis, kurias laikė Tėvas Augustinas Simanavičius, Prisikėlimo parapijos klebonas. Savo pamoksle jis kalbėjo apie ateitininkų šūkio svarbą mūsų gyvenime. Tuojau po Mišių penki jaunučiai ateitininkai davė įžodį: Tomas Jonaitis, Darius Karka, Rima Puterytė, Aura Rygelytė ir Saulius Simonavičius.

Jaunučius sveikino klebonas, Toronto ateitininkų veiklos koordinatorė dr. O. Gustainienė ir Hamiltono jaunučių atstovas Lukas Gudinskas. Apie metinę veiklą pranešimą padarė Studentų ateitininkų kuopos pirmininkas Leonas Ehlers. Jaunučių ir jaunių veiklą apibūdino globėja Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė, kuri taip pat išdalino nariams prisiminimui veiklos metų pažymėjimą ir nuotrauką.

Po trumpos pertraukos jauniai pasirodė savo sukurtu, Rūtos Rygelienės surežisuotu, veikaliuku apie penkis principus. Jie vaizdavo principų pasisavinimo ir neturėjimo pavyzdžius. Programoje dalyvavo Viltė Barakauskaitė, Emilija Bušinskaitė, Vilija Petrauskaitė, Lidija Puterytė, Dainius Rygelis ir Liana Tamulaitytė. Jaunius Stasys Kuliavas parodė savo padarytas skaidres, kuriomis jis iliustravo principų reikšmę ir sumaniai juos apibūdino.

Po programos visi kartu pavalgė pietus ir, jaunesnėms šeimoms išsiskirsčius, kiti liko išklausyti simpoziumo „Trys pagrindiniai klausimai 1911 metais ir 1991 metais". Simpoziumo tikslas buvo paminėti 80 m. sukaktį nuo prof. Prano Dovydaičio straipsnio pasirodymo 1911 m. „Ateities" pirmame numeryje.

Atidarydamas simpoziumą, moderatorius Vincas Kolyčius apibūdino patį prof. Dovydaitį ir jo įvairius atsiekimus. Pirmoje simpoziumo dalyje kalbėjo trys vyresniosios kartos ateitininkai, kurie papasakojo Dovydaičio trijų klausimų reikšmę 1911 metais. „Kuo save vadiname ir kodėl?" klausimu kalbėjo dr. O. Gustainienė, išryškindama ateitininkų tapatybę kaip teistai, krikščionys, katalikai. Apie ateitininkijos kūrimosi aplinką aiškino St. Dargis, mesdamas istorinį žvilgsnį į ateistinę tų laikų srovę. Apibrėždamas ateitininkų „pareigas, siekius ir kelius prie jų", B. Sakalas taip pat papasakojo apie Dovydaičio asmenybę, iš susitikimų su juo moksleivių veikloje.

Antroje simpoziumo dalyje, kurioje buvo norima pažvelgti į tuos pačius klausimus 1991 m. kontekste, Dana Grajauskaitė pristatė ateitininkų organizacijos kristocentriškumo reikšmę. Dr. Rimas Petrauskas apibendrino šių dienų socialinės, krikščioniškos ir tautinės mūsų aplinkos kraštutiniškumus ir kitus bruožus. Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė apibūdino gerą ateitininką ir jo pareigas.

Diskusijose iškilo įvairūs klausimai, kurie parodė publikos susidomėjimą ir norą dažniau šitokias temas gvildenti.

RSJ

PARTIZANO DAUMANTO KUOPOS 1990-1991 METAIS VEIKLA

Lemonto jaunučių ateitininkų Partizano Daumanto kuopos 1990-1991 metų veikla buvo įvairi ir turininga.

Registracijos dieną vyko dešrelių vaišės, dainavimas ir vaidinimai prie laužo. Prie laužo ugnies vėliau buvo kepinami ir minkštukai. Užsiregistravusiųjų — netoli 40.

Pirmoji kuopos iškyla buvo rugsėjo mėn. Morton Arboretum parke Lisle, IL. Kuopos nariai ir jų šeimos dalyvavo šio parko metiniame „Family Fun Fair," kurios metu vyko įvairiausi, šeimos pritaikyti, užsiėmimai ir žaidimai.

Pirmasis susirinkimas įvyko spalio mėn. Ateitininkų namuose Lemonte. Jame dalyvavo dr. Linas Sidrys, kalbėjęs apie našlaičius Lietuvoje, ir Arvydas Paulikas, kuris kalbėjo apie pasaulio lietuvių radijo mėgėjų tinklą („ham radio operators").

Kituose dviejuose susirinkimuose dr. Marytė Gaižutienė pravedė molio lipdymo pamokas. Vaikai taip pat turėjo progos pasiklausyti dr. Paul Betten iš Argonne laboratorijos Karate klubo, kuris jiems kalbėjo apie karate.

Kuopos Kalėdų eglutė įvyko per Trijų Karalių šventę, sausio mėn. Globėjų padėjėjai suruošė kalėdinį montažą, įtraukdami ir kuopos jauniausius narius.

Per vasario mėnesio susirinkimą vyresnės mergaitės turėjo audimo pamokas, vadovaujant Audronei Tamulienei. Jaunesnėms mergaitėms vyko pokalbiai apie principus. Berniukams buvo suruoštas „Airplane Derby" ir jie lenktyniavo su savo, namuose suprojektuotais, mediniais lėktuvėliais.

Kovo mėnesio susirinkimas buvo atšauktas. Jo vietoje nariai dalyvavo demonstracijose už Lietuvos nepriklausomybę Čikagos miesto centre.

Paskutinis metų susirinkimas įvy-

ko balandžio mėn. Vyresnės mergaitės baigė austi juostas. Visiems kitiems buvo diskusijų būreliai apie principus. Užteko laiko ir pasportuoti.

Kuopos Pavasario šventė įvyko gegužės mėn. Šventė buvo ruošiama kartu su moksleiviais. Ji prasidėjo šv. Mišiomis pal. Jurgio Matulaičio koplyčioje Lemonte. Dalyvavo Ateitininkų Federacijos vadas Juozas Polikaitis ir buvęs Ateitininkų Federacijos vadas Juozas B. Laučka. Pamaldų metu šie nariai gavo emblemas: Linas Dailidė, Marytė Domanskytė, Andrea Dutton, Aliukas Gylys, Giedrė Kazlauskaitė, Petras Kuprys, Karolina Lieponytė, Daina Ringutė, Vija Sidrytė, Mykolas Tharp, Karolis Užgiris, Daina Valaitytė ir Rytis Vygantas. Įžodį davė: Audra Adomėnaitė, Berta Khavakaitė, Irutė Masiulytė, Jacinta Mikutė, Aušra Norušytė, Marius Pakalniškis, Andrius Paulėnas, Dalia Šataitė, Paulina Stasiulytė, Ada Valaitytė ir Žaibas Valaitis. Po pamaldų vyko vaišės Ateitininkų namuose. Buvo atsisveikinta su kuopos abiturientais: Kęstučiu Barkausku, Krista Fielding, Darium Grigaliūnu, Daina Kazlauskaite, Tomu Liaugaudu, Danute Mikrut, Marium Pauliku, Leila Saib, Audre Šlenyte ir Neringa Valkiūnaite. Programoje taip pat buvo vaidinimas „Į Lemontį," kurį talentingai suvaidino moksleiviai. Vaidinimą parašė ir surežisavo Rasa Poskočimienė.

Kuopos vyriausia globėja buvo Eglė Paulikienė, kuri energingai tvarkė visus kuopos reikalus. Dvasios vadas buvo kun. Leonas Zaremba, S.J. Būrelių vadovai — dr. Birutė Dailidienė ir Lidija Ringienė, talkinant Lorai Krumplytei (1-2 skyrius); dr. Pranutė Domanskienė ir dr. Lina Tharp, talkinant Ventai Norvilaitei (3-5 skyriaus mergaitės); Aras Norvilas ir Vytas Pabedinskas (3-5 skyriaus berniukai); Julija Krumplytė ir Kristina Liaugaudaitė, patariant Sigutei Mikrutienei (6-8 skyriaus mergaitės); Tomas Vasiliauskas (6-8 skyriaus berniukai).

Tėvų komitetą sudarė Daina Pakalniškienė (pirm.), Sniega Masiulienė ir Jūratė Norvilienė (sekr.), Audronė Norušienė (ižd.), dr. Roma Kuprienė (koresp.), Loreta Jarašienė ir dr. Audronė Užgirienė (narės).

rok

MAS vasaros stovyklos dalyviai. Nuotr. Astos Tijūnėlytės

SAVAITGALIS „KRETINGOJE"

Gegužės 17 d. vakare į „Kretingos" stovyklavietę Kanadoje, kurioje Viktorijos ilgąjį savaitgalį įvyko Toronto studentų ateitininkų studijų dienos, pradėjo plaukti studentai ateitininkai.

Penktadienio vakarą susirinkę, sulindome į stovyklos raštinę, kad sušiltume ir apsisaugotume nuo uodų. Žiūrėjome filmą „Mosquito Coast". Anksti šeštadienio rytą, Marytės Balaišytės akordeono prikelti, sukalbėjome maldą gamtoje. Po pusryčių klausėmės Gabijos Petrauskienės pasakojimų apie Lietuvos našlaitynus. Jos kalba mums įrodė ir priminė, kiek Lietuvai reikia pagalbos atsistatyti ir paskatino važiuoti į Lietuvą prisidėti prie jos atgimimo.

Pavalgius Viktoro Lukošiaus ir Dariaus Ross skaniai išvirtus pietus, vieni ėjome krepšinį lošti, kiti prie ežero pasivaikščioti ar aitvarą paskraidyti.

Išsiblaškę, pailsėję sugrįžome į stovyklavietę. Ausis ištempę klausėmės ponios I. Ehlers paskaitos apie lietuvių lyriką. Ji ragino mus visus artimiau susipažinti su lietuvių poezija ir ją dažniau skaityti. Po jos paskaitos buvo padaryta gera pradžia: nemažai studentų, atsistoję priešais visą grupę, perskaitė savo mėgstamiausius lietuviškus eilėraščius.

Balsavimas MAS suvažiavimo metu š.m. moksleivių vasaros stovykloje Dainavoje. Nuotr. Rimos Polikaitytės

Po trumpos pertraukos visi vėl susirinko raštinėje, kur pokalbį pravedė Danutė Petrulytė ir Aldas Kriaučiūnas. Praeitus metus praleidę Lietuvoje, jie mums daug ką įdomaus turėjo papasakoti: Danutė apie savo studentišką gyvenimą Vilniuje, o Aldas iš savo ispūdžių, besidarbuojant pagerinti Lietuvos pramonę, pritaikydamas savo žinias iš inžinerijos srities.

Pavalgę skanią vkarienę, ėjome psilinksminti prie laužo. Šnekučiavom, šokom, dainavom, Marytei Balaišytei ir Viktorui Lukošiui pritariant liaudiškais instrumentais.

Sekmadienį vargais negalais atsikėlėme, akordeono muzikos raginami. Po pusryčių važiavome į lietuviškas mišias Wasagos miestelyje. Tada visi pamažu pradėjome skirstytis, nenoromis atsisveikindami su atgimstančia pavasario gamta, naujais bei senais draugais ir nerūpestingomis ramybės, poilsio dienomis. Tikimės vėl netrukus susitikti vasaros stovykloje.

Lina Mockutė

Spyglio ežero burtai... Nuotr. Viktoro Kučo

INTELIGENTIŠKUMO PRINCIPAS JAS STOVYKLOJE

Liepos 12 d. gautas laiškas iš Ateitininkų Tarybos pirm. Birutės Bublienės, stovyklaujančios ir dirbančios su jaunučiais Dainavoje. Ji rašo, kad: „Norėdami įgyvendinti inteligentiškumo principą, nutarėme ideologinėje pamokoje Jums parašyti apie visus įvykius ir nuotykius stovykloje. Šioje stovykloje supažindiname stovyklautojus su lietuvių papročiais ir tradicijomis. Stovykla pavadinta „Lietuvių šeimos šventės". Kartu su laišku Birutė atsiuntė jaunųjų stovyklautojų rašinius, kurie labai taikliai ir vaizdžiai apibūdina pirmąją savaitę stovykloje. Dalį tų rašinių spausdiname. Nuoširdžiai dėkojame B. Bublienei ir visiems inteligentiškiems stovyklautojams!

• Pirmą dieną, sekmadienį, kai aš atvažiavau į stovyklą, mus visus užklupo didelė audra. Visi tuo metu buvome Baltųjų rūmų salėje. Mūsų vadovas visus suvedė į tamsų, be langų koridorių. Buvo labai karšta, nes mažam koridoriuje buvo daug vaikų. Maži vaikai bijojo. Po audros ėjome miegoti. Kitą dieną pamatėme, kad kryžius vėliavų aikštėje buvo labai palinkęs. Man yra 11 metų. Aš iš Lietuvos, dabar gyvenu Los Angeles.

Andrius Ragauskas

• Pirmadienį pradėjome iš tikrųjų stovyklauti. Buvo didelis laužas. Ponas Zigmas laužą uždegė, o mes šventėme Jonines. Vieną vaidinimą atliko dešimtas būrelis. Vaidinime mergaitė staiga galėjo susikalbėti su gyvuliais, o gale vaidinimo surado paparčio žiedą, kuris buvo įkritęs į jos kojinę. Laužas buvo labai smagus.

Kovas Švarcas

Vaizdelis iš š.m. JAS vasaros stovyklos. Nuotr. Birutės Bublienės

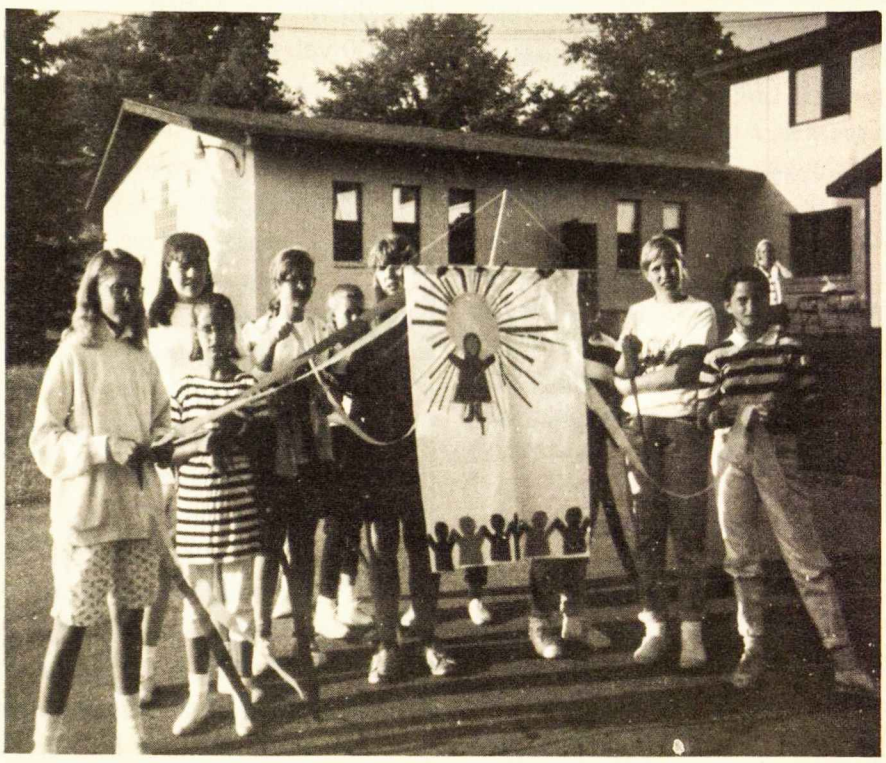

JAS stovykloje Dainavoje stovyklautojai susipažino su lietuviškų atlaidų papročiais ir dalyvavo procesijoje. Iš k.: Gaja Bublytė, Rasa Janukaitytė, Mildutė Bublytė, Audra Degesytė, Vida Žiedonytė, Audra Kazlauskaitė ir Berta Khavakaitė. Nuotr. Birutės Bublienės

• Antradienį turėjome atlaidų procesiją. Kiekvienas būrelis nešė plakatą su Marijos paveikslu. Prie kiekvienos stotelės procesija sustojo ir vadovas paskaitė maldą. Mano būrelis — penktas — išdykavo, dėl to turėjome daryti daug mankštos. Šiandien man dar labai skauda raumenis ir vos galiu paeiti. Kai pabaigėm rimtąją dalį, visi susirin-

kome prie Baltųjų rūmų ir linksmai dainavome.

Aidas Kuolas

• Trečiadienį, liepos 10 d. turėjome vestuves. Ryte mus paskirstė šeimomis su mama ir tėčiu. Vėliau šventėme mergvakarį. Po vakarienės buvo Mišios ir ėjome anapus ežero. Ten dainavome ir šokome. Buvo smagu.

Venta Civinskaitė

• Ketvirtadienį vienas būrelis padarė kapus iš šieno, uždėjo kryželius. Ruošėmės švęsti Vėlines. Vakare visi susirinkome ant Kryžių kalno. Kiekvienas būrelis padėjo gėlių ant vieno kapo, o vadovai skaitė trumpas maldeles. Po to uždegė mažą žvakelę ant kapo su gėlėmis. Kai grįžome žemyn, žaidėme knygnešių žaidimą. Turėjome surasti Lietuvą ir ten nunešti Kronikas, o komunistai mus gaudė ir atiminėjo.

Irutė Masiulytė

• Penktadienį buvo laužas. Mes šventėme Kūčias ir Kalėdas. Mes papuošėm eglutę. Prie laužo dainavome. Būreliai pasirodė. Buvo atvykęs ir Kalėdų senelis. Naktipiečiai buvo ypatingai skanūs, o tada — tyla.

Kristina Tarbūnaitė

• Šeštadienį susipažinome su Naujų Metų tradicijomis. Po pietų nėjome maudytis, nes lijo ir buvo vėsus oras. Žaidėme labai įdomų žaidimą — „paveikslynas". Po žaidimų ėjome į sporto aikštę ir žaidėme kvadratą prieš stovyklos vadovybę. Vakare prisižiūrėjome talentingų stovyklautojų pasirodymų talentų vakare, kol pagaliau sulaukėme miuzikalų iš Lietuvos BIX ir FOJE! Jie labai garsiai ir šauniai grojo roko muziką mūsų šokiams. Buvo taip smagu, kad tai patys geriausi mano Nauji Metai!

Mildutė Bublytė

JUBILIEJINIS ATEITININKŲ STUDIJŲ SAVAITGALIS „91"

Ateitininkų studijų dienos įvyks rugpjūčio 30 — rugsėjo 2 d. Dainavoje, 15100 Austin Road, Manchester, Michigan. Savaitgaliui yra numatyta tokia programa, kuri vėliau gali būti dar papildyta ar pajvairinta. Visa programa vyks Michigan valstijos laiku (EDT).

1991.8.30. PENKTADIENIS:

3:00 val. Ateitininkų federacijos tarybos posėdis
7:00 val. Vakarienė
8:30 val. Kristina Montvidas Kutkutė — „Lietuvos menas ir menininkai, paskaita su skaidrėmis.
10:00 val. Vaišės ir dainos ***Baltojo avino*** svetainėje; vaišina Detroito ateitininkai.

1991.8.31. ŠEŠTADIENIS:

8:00 val. Šv. Mišios
9:00 val. Pusryčiai
10:00 val. Studijų savaitgalio atidarymas — AF Tarybos pirmininkės Birutės Bublienės ir AF vado Juozo Polikaičio sveikinimai. Dr. Vytautas Vygantas — „Žengiame į 21-mąjį šimtmetį".
11:00 val. Simpoziumas — „Kaip susprogdinti sustingimą ateitininkijoje." Dalyvauja I. Čuplinskaitė, Linas Udrys ir kiti. Moderuoja Almis Kuolas.
12:30 val. Pietūs
2:00 val. Danutė Bindokienė — „Švenčiant ***Ateities*** 80-tąjį gimtadienį".
4:00 val. Kun. dr. Kęstutis Trimakas — „Lietuvos ateitininkų dvasingumas".
6:00 val. Vakarienė
8:00 val. Dr. Kęstutis Keblys praveda ateitininkų poezijos vakarą, kuriame dalyvauja poetai Kazys Bradūnas, Julija Švabaitė-Gylienė ir Vitalija Bogutaitė.
10:00 val. Vaišės ir dainos ***Baltojo avino*** svetainėje. Vaišina Klivlando ir Toronto ateitininkai.

1991.9.1. SEKMADIENIS:

8:30 val. Šv. Mišios
9:15 val. Pusryčiai
10:00 val. Bendra nuotrauka vėliavų aikštelėje.
10:30 val. Stasys Lozoraitis — „Dabartinė padėtis Lietuvoje".
11:30 val. Rimas Černius — „Lietuvos konstitucijos rašymas pagal Amerikos modelį"

12:30 val. Pietūs
2:00 val. Jonas Pabedinskas — „Amerikos lietuvių liberalizmas ir konservatizmas: ką siūlyti Lietuvai?"
4:00 val. Dr. Romualdas Kriaučiūnas — dr. Justino Pikūno knygos ***Nuo asmens iki asmenybės*** pristatymas.
6:00 val. Vakarienė
8:00 val. Muzikos vakaras su Ramūnu Underiu, gitara ir dainomis.
10:00 val. Vaišės ir dainos ***Baltojo avino***, svetainėje. Vaišina Čikagos ateitininkai.

1991.9.2. PIRMADIENIS:
8:30 val. Šv. Mišios
9:15 val. Pusryčiai
10:00 val. Užbaigimas — numatoma svarbi paskaita.

KITA SVARBI INFORMACIJA

Studijų dienų kainoraštis
Sendraugiams ir studijas baigusiems studentams:
Kambarys visam laikui: $60.00
Maistas visam laikui: $65.00
Maistas moksleiviui visam laikui: $47.00
Maistas jaunučiui visam laikui: $33.00 (iki 5 m. amžiaus veltui)

Dieninis kainoraštis asmeniui:
Nakvynė: $25.00
Maistas: $30.00

Studentams nakvynė ir maistas visam savaitgaliui: $65.00
Nakvynė dienai: $15.00
Maistas dienai: $20.00

Jeigu studijų savaitgalyje iš šeimos dalyvauja daugiau negu trys asmenys, tai ketvirtam nariui suteikiama $10.00 nuolaida, o penktam $ 15.00 nuolaida.

Prašome kuo greičiau registruotis pas Birutę Bublienę, kartu pasiunčiant ir mokestį: 5190 Longmeadow, Bloomfield Hills, MI 48013, USA. Registruojantis duokite dalyvių vardą, pavardę, adresą, telefoną, kiek šeimos narių dalyvaus ir jų pasiskirstymą (kiek sendraugių, studentų, moksleivių, jaunųjų ir priešmokyklinio amžiaus).

Iki malonaus pasimatymo penktose — jubiliejinėse — ateitininkų studijų dienose!

• Sekmadienį įvyko JAS suvažiavimas. Visi apsivilkome uniformomis ir dieną pradėjome šv. Mišiomis. Pavalgę pusryčius ir pakėlę vėliavas, susirinkome salėje. Buvo atstovaujama keturioms jaunučių kuopoms: Detroito, Čikagos, Klivlando ir Los Angeles. Kiekvienas atstovas perskaitė savo kuopos pranešimą. Atrodo, kad visi jaunieji atkai šiais metais labai daug veikė! Po pranešimų įdomiai mums kalbėjo Danutė Petrulytė. Po suvažiavimo nusifotografavome ir paskui skaniai pavalgėme. Vakare žaidėme lauke. Labai daug lakstėm ir sušilom. Ilgą dieną ir pirmąją stovyklos savaitę baigėme malda ir giesme „Kaip grįžtančius namo paukščius".

Mildutė Bublytė

• Kiekvieną popietę einame maudytis. Ten mums turi šokimo lentą, gilų ir negilų vandenį. Man patinka, kad yra šokimo lenta ir tinklinio aikštėje daug smėlio. Kasdien joje žaidžiam tinklinį prieš šeštą būrelį. Visada pralošiam, bet dar vis labai smagu. Kartais žuvaujam ir kartais net sugauname žuvų. Krautuvėlėje turėtų būti ledų, bet ten nėra elektros, tai galime nusipirkti tik gėrimų, Iš kitos pusės Spyglio ežero visuomet grįžtame pavargę.

Vytas Ringus

• Ideologija yra labai inteligentiška. Mūsų mokytoja yra Birutė Bublienė. Šiandien kalbėjome apie penkis ateitininkų principus ir ateitininkijos įsteigimą prieš 80 metų. Mokytoja pasakojo, kad šiais metais švenčiame sukaktuves. Kai kitą kartą susitiksime pamokoje, kalbėsime apie kun. Ylą, Praną Dovydaitį ir prof. Šalkauskį. Bus įdomu daugiau apie juos sužinoti.

Kovas Norvilas

KREIVOS ŠYPSENOS

SENIAI TAI BUVO

Kai buvo atrasta Amerika ir į ją pradėjo plaukti laimės ieškotojai, atvyko ir būrys lietuvių. Jie buvo numatę apsigyventi Kansas valstijoje, tačiau nežinojo, kur tas Kansas yra. Keliavo dengtais vežimais, traukiamais arklių. Kiek pakeliavę ir sutikę kokį vietinį žmogų, vis klausdavo: „Ar Kansas?" Kadangi nemokėjo angliškai, tai vis kartojo lietuviškai: „Ar Kansas? Ar Kansas?" Jie taip ilgai klaidžiojo ir klausinėjo, kad pagal klausimą buvo pavadinta ir viena Amerikos valstija: Arkansas. Ji ir šiandien taip vadinasi.

JAUNUČIŲ STOVYKLOJE LAIŠKAI *ATEITIES* REDAKCIJAI

Mieloji Redaktore,

vakar mes buvome gamtos pamokoje. Ją pravedė p. Vygantienė. Man labai patinka gaudyti vabalus, bet mano sugauti vabalai buvo tokie keisti, kad net mokytoja jų neatpažino.

Nik Balta

* * *

Miela p. Redaktore,

pirmadienį aš susirgau. Slaugė ir p. Bublienė mane vežė į ligoninę. Man buvo baisu. Daktaras valgė šokoladą, o slaugė — sprogūzus, bet man tik labai bloga buvo...

Vitas Mockaitis

* * *

Miela Redaktore,

Mūsų vadovas yra Liudas Landsbergis iš Vašingtono. Jis vis nešiojasi didelį šaukštą su savim. Mes visi bijome, kad mums su tuo šaukštu per galvas duos. Mūsų būrelio vardas yra Tylinčios Dvasios. Būrelyje berniukai daugiausia iš Čikagos.

Edmundas Leparskas

MOKSLEIVIŲ STOVYKLOJE

Simona: Jeigu tu vieną rytą atsikeltum ir būtum vyras, ką darytum?

Krista: Nusipirkčiau naujas apatines kelnes...

Naktis mankšta

Nakties metu, kai Aidas ir Karis užgesina šviesas, Simas (nakties sargas) bando visus prižiūrėti, kad nebūtų anarchijos berniukų barakuose. Jeigu peržengi taisykles, tai Simas išveda laukan ir įsako daryti atsistūmimus bei orkėdes. Kai atliekame save bausmę, nusiunčia atgal į kambarį ir įsako miegoti.

Petras Vainius

*

Netoli Dainavos vienam sendraugiui sugedo mašina. Sustojo kaip tik ties vieta, kur ganėsi kelios karvės. Viena tuoj priėjo ir sako: „Ar tamstai reikia pagalbos? Gal motoras perkaito?" Žmogelis taip išsigando, kad paliko mašiną ir nubėgo į artimiausią sodybą. Ten sako ūkininkui: „Tamstos karvė kalba. Siūlėsi man padėti mašiną sutaisyti". „Kuri? Ar ta žalmargė?" paklausė ūkininkas. Sendraugis tik galva palingavo. „Nekreipk tamsta dėmesio. Ji apie motorus mažai išmano", nuramino ūkininkas.

SENDRAUGIŲ STOVYKLOJE

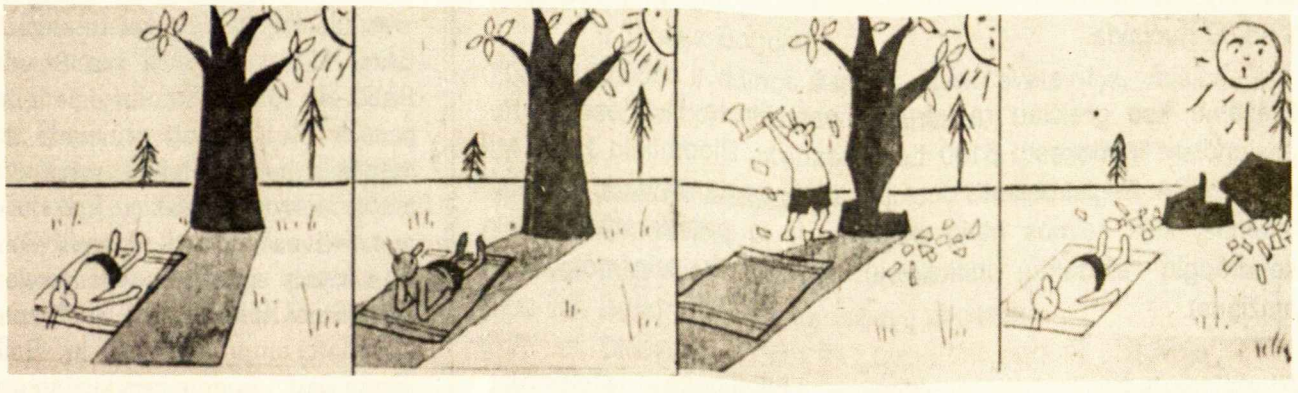

pieš. Vytautas Galdėka iš „Palangos" savaitraščio

ATEITIES VAKARAS

ir 80-tojo jos gimtadienio paminėjimas bus š.m. lapkričio 16 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Numatyta įdomi, sukaktuvinei šventei būdinga, programa, premijų konkurso laimėtojams įteikimas, iškilminga vakarienė su ,,burbuliukais'', šokiai ir kiti įvairumai. *Ateitis* kviečia atsilankyti ir smagiai užbaigti jos sukaktuvinius metus.

ATEITIS DĖKOJA

šių metų vasaros stovyklų rengėjams už pareigingumą ir kruopščiai paruoštas korespondencijas bei nuotraukas. Ypač ačiū MAS Centro valdybai ir Astai Tijūnėlytei, o taip pat Ateitininkų Tarybos pirm. Birutei Bublienei, atsiuntusiai medžiagą iš JAS stovyklos. Dėkojame ir SAS Centro valdybai su pirm. Dana Grajauskaite ir korespondente Lina Mockute. Tikimės, kad ir sendraugiai pasistengs pasekti šiais gražiais jaunimo pavyzdžiais.

Dėkojame už atsiųstuosius kuopų bei stovyklų laikraštėlius (apie juos plačiau ,,Knygos-leidiniai'' skyriuje). Jeigu kuri kuopa išleido laikraštėlį ir dar nesuspėjo atsiųsti — laukiame!

APIE KONKURSĄ

Ar jau parašytas rašinys, sukurtas eilėraštis, prifotografuota nuotraukų š.m. *Ateities* žurnalo konkursui? Primename, kad medžiagą reikia redakcijai atsiųsti iki rugsėjo mėn. pabaigos. Laikas planuoti, laikas pradėti, laikas ir savo draugus paraginti.

KAI *ATEITIS* ,,PAKELIUI PAKLYSTA"

Pasitaiko, kad kai kurie skaitytojai negauna to ar kito *Ateities* numerio, nors visa žurnalų siunta išvežama į paštą tuo pačiu metu. Taip pat yra atsitikę, kad kai kuriuose žurnaluose spaustuvė sumaišė puslapių eilę, arba net visai vieno kito puslapio neįsegė į žurnalą. Apie tokius ,,nuotykius'' redaktorė ar administratorius tik atsitiktinai sužino, o žinoti reikia ir net būtina, kad galėtume šias nenumatytas klaidas atitaisyti. Pvz., š.m. gegužės-birželio (nr. 3) *Ateitis* pasiekė skaitytojus beveik visą mėnesį pavėlavusi, nes siunta užsigulėjo kažkokiame paslaptingame Čikagos centrinio pašto kampe... Todėl nuoširdžiai prašome nedelsiant pranešti žurnalo administratoriui (arba net ir redaktorei) apie visus pašto — ar kitokius — nesklandumus. Būsime labai dėkingi.

ALp(LKA)1786
1991, Nr.4